

®**Tulikivi**

Vuosikertomus 2019

www.tulikivi.com

The image shows a modern interior space. On the left, a white fireplace with a black glass front is visible. Above it, the word "Tulikivi" is mounted on the wall in large, white, three-dimensional block letters. To the right of the fireplace, a large, light-colored marble wall with dark veining extends to the right. In the foreground, there are several white flowers in vases. The lighting is soft and even.

Tulikivi

Sisällys

Vuosi 2019 lyhyesti	4
Strategiset linjaukset	7
Tuoteryhmät	9
Toimitusjohtajan katsaus	12
Kasvu ja kannattavuus	15
Kivivarat ja varannot	19
Yhteiskuntavastuu	20
Vuoden 2019 kohokohtia	24
Hallinto	28
Johtoryhmä	30
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019	32
Palkka- ja palkkioselvitys	36
Tietoja osakkeenomistajille	40
Vuosikooste	41
Tulikivi Oyj:n toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2019	42
Hallituksen toimintakertomus	43
Konsernitilinpäätös, IFRS	46
Taloudellista kehitystä kuvaavat sekä osakekohtaiset tunnusluvut	86
Tunnuslukujen laskentaperusteet	88
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	89
Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus	102
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	103
Tilintarkastuskertomus	104
Yhteystiedot	106

8

Tulisijat

10

Sauna

11

Sisustus

Vuosi 2019 lyhyesti

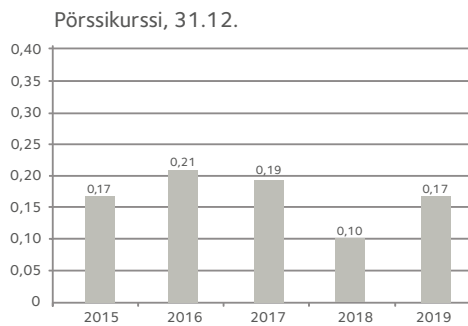
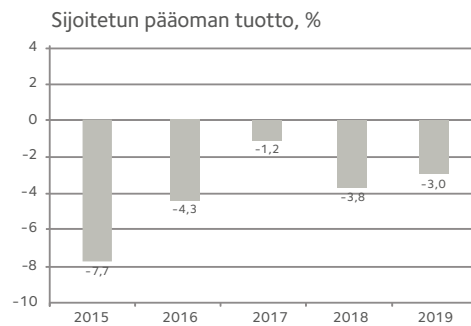
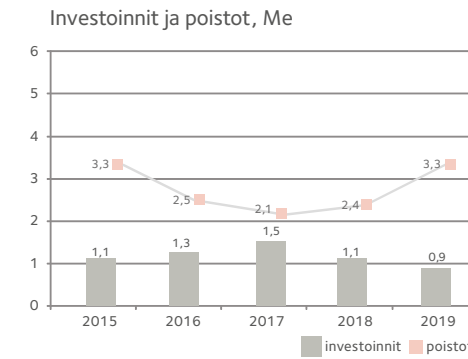
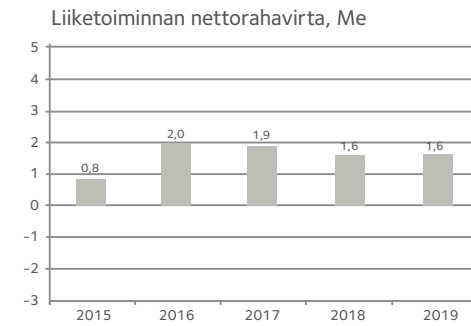
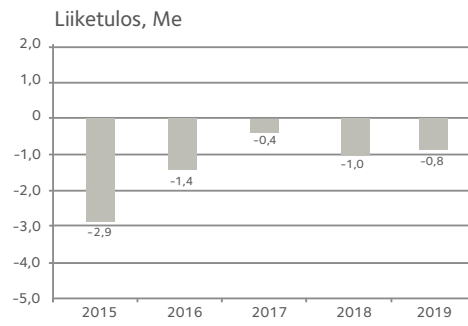
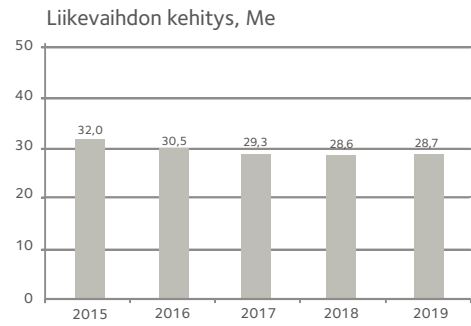
Pörssinoteerattu perheyrittys Tulikivi Oyj on maailman suurin lämpöä varaavien tulisijojen valmistaja. Tulikivellä on kolme tuoteryhmää: Tulisijat, Sauna ja Sisustus.

Tulikivi ja sen asiakkaat arvostavat hyvinvointia, sisustamista ja bioerogian hyötyjä. Tulikiven liikevaihto oli 28,7 Me (28,6 Me v. 2018), josta viennin osuus on yli puolet. Tulikivellä työskentelee noin 200 ihmistä.

Konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, Tulikivi U.S. Inc ja OOO Tulikivi. Konserniyrityksiä ovat lisäksi Tulikivi GmbH ja The New Alberene Stone Company, Inc., joilla ei ole enää liiketoimintaa.

Tunnuslukujen laskentaperusteet s. 88

	2019	2018	Muutos, %
Liikevaihto, M€	28,7	28,6	0,3
Liiketulos, M€	-0,8	-1,0	24,7
Tulos ennen veroja, M€	-1,5	-1,8	
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-3,0	-3,8	
Omavaraisuusaste, %	23,0	27,4	
Osakekohtainen tulos, €	-0,03	-0,03	
Osakekohtainen oma pääoma, €	0,13	0,16	
Osinko:			
A-sarjan osake, €	-	-	
K-sarjan osake, €	-	-	

Tulikivi tulevaisuudessa

- Tulikivi on varaavien tulisijojen markkinajohtaja maailmassa. Liikevaihtomme oli vuonna 2019 noin 30 Me, josta viennin osuus on yli puolet.
- Tulikiven Missio on tuottaa laadukkainta lämpöä luonnonläheisesti, esteettisesti ja elämyksellisesti maailman pohjoisimman tulisijatehtaan lämmitysosaamisella ja kokemuksella.
- Tulikiven Visio on olla vuonna 2025 eurooppalainen kuluttajabrändi, joka tunnetaan aidolla luonnon kosketuksella varustettujen lämpöelämysten tuomisesta kaupungistuvaan asumiseen ja vapaa-aikaan.
- Tulikiven liikevaihdon kasvun painottuu vientiin ja uusiin mallistoihin sekä uudistuviin tuoteryhmiin.
- Tulikiven tavoitteena on, että sen tulisija-mallistot kattavat elinkaarensa aikana 10-kertaisesti niiden valmistukseen hiilijalanjäljen.

Tuoteryhmät

Tulikivellä on kolme tuoteryhmää: Tulisijat, Sauna ja Sisustus.

Tulisijat

Tulisijat-tuoteryhmä muodostuu neljästä kuluttajälähtöisestä mallistosta.

Karelia-mallisto on muotoilullisesti ja polttoteknisesti sekä lämpöominaisuuksiltaan edistyksellisin varaavien takkojen mallisto, joka täyttää Keski-Euroopan vaativimpienkin asiakkaiden toiveet. Vuolukiven uusi pintakäsittelytekniikka korostaa tuotteiden modernia muotoilua. Polttotekniikaltaan ne täyttävät maailman tiukimmatkin vaatimukset. Mallistossa on ainutlaatuinen patentoitu pyörrepesäteknologia jonka ansiosta tulipesässä voi polttaa joko puuta tai pellettiä vapaavalintaisesti. Karelia-malliston lämmönluovutus on säädettävissä niin matalaenergiataloon kuin perinteiseen taloon sopivaksi. Karelia-malliston tuotteita voidaan ohjata uudella Senso-takkaohjaimella. Pielinen-malliston tuotteet ovat kompakteja ja helposti asennettavia. Ne soveltuvat erityisen hyvin Keski-Euroopan markkinoille sekä sellaisille markkinoille, joissa va-

raavien uunien tuntemusta ei ole. Tuotteiden erikoispiirre on monipuoliset luukkuratkaisut jotka kehitetään yhdessä yhteistyökumppanien kanssa.

Lisäksi Tulikivellä on viime vuosikymmenien suosikkimalleista muodostuva klassisen mallisto. Se muodostuu vuolukivisistä varaavista takoista, leivinuuneista ja helloista. Malliston tulisijojen vahvuuksia ovat klassinen muotoilu ja verrattomat lämmitysominaisuudet.

Tulikiven Kermansavi-mallisto on tyylikäs varaavien takkojen ja takkaleivinuunien mallisto jonka päämarkkinat ovat Suomessa ja lähialueilla. Kermansavi-malliston vahvuus on monipuolinen sisustukseen sopiva värivalikoima, korkea laatu ja sopivuus suomalaiseen rakennustapaan.

Kaikkien mallistojen suunnittelussa korostuu ajaton muotoilu, käytännöllisyys, innovatiivinen teknologia ja korkea laatu. Tuotekehityksessä panostetaan puhtaaseen palamiseen, ja siksi useimmat Tulikiven tulisijat alittavat jo maailman tiukimmat päästönormit.

Vakiomallien ohella Tulikiven mittatilauspalvelusta on mahdollista tilata yksilöllisten toiveiden mukainen mittatilaustakka. Mallistoja täydentävät lisäksi tulisijoihin liitettävät Tulikivi Green-tuotteet eli tulisijan käyttöä tehostavat pelletti-, ilmaja vesilämmitys- ja uuninohjausjärjestelmät, jotka soveltuvat erityisesti matalaenergia- ja passiivitalojen lämmitykseen. Tulikivi on maailman suurin lämpöä varaavien tulisijojen valmistaja. Suomessa se on tulisijojen markkinajohtaja. Tulisijat-tuoteryhmän tuotteet ovat myynnissä yhtiön kaikilla markkina-alueilla Euroopassa, Pohjois-Amerikassa, Venäjällä ja Aasiassa. Asiakkaat ovat pääasiassa uudisrakentajia ja remontoijia, jotka arvostavat bioenergiaa lämmitysmuotona sekä puulämmityksen taloudellisia hyötyjä. Tulikiven tulisijoissa heihin vetoavat niiden ekologisuus, energiatehokkuus, esteettisyys, kestävyys ja miellyttävä lämpö.

NAAVA Nobile

Tulikivi Sauna

Tuoteryhmän päätuotteita ovat sähkö- ja puukiukaat, joiden verhoilussa käytetään vuolukiven ja muiden luonnonkivien ohella keeraamisia laattoja, valukiveä ja metallia. Tulikivi valmistaa kiukaita myös savusaunoihin ja yhteisösaunoihin. Suuren kivitilan ansiosta Tulikivi-kiuas antaa aina miellyttävän pehmeät ja kosteat löylyt.

Kiukaiden turvallisuuteen ja muotoiluun panostaminen ovat Tulikivi-kiukaiden vahvuuksia. Uudenlainen, muista erottautuva muotoilu onkin saanut tunnustusta mm. Fennia Prize -palkinnon.

Sauna-tuotteita myydään Tulikivi-tuotemerkillä, ja niiden päämarkkina-alueita ovat Suomi, Venäjä ja Ruotsi. Sauna-tuoteryhmän oheistuotteina myydään kiuaskiviä, kiuasvaloja, lasisia kiuaskaulureita, vuolukivisiä sisustuskiviä ja laattoja sekä sähkökiukaan ohjauksyksiköitä, joilla saunan lämpötilaa voidaan säätää asteen tarkkuudella. Tulikiven sähkökiukaat voidaan liittää myös suoraan osaksi taloautomaatiojärjestelmää.

Tulikivi Sisustus

Sisustus-tuoteryhmän päätuotteita ovat luonnonkivistä ja komposiitista valmistetut tasot sekä kodin eri tilojen laatoitukset. Tulikiven sisustuskivimallisto on laaja.

Luonnonkivi on kodin rakentamisessa aito ja ajaton materiaali, joka soveltuu erinomaisesti niin keittiö- ja kylpyhuone-tiloihin kuin lattioihin, seiniin ja portaisiin. Ekologisen ja paloturvallisen luonnonkiven käyttö sisustusmateriaalina nostaa myös kodin arvoa, sillä kivi kestää elämää paremmin kuin moni muu pintamateriaali.

Sisustus-tuoteryhmän merkittävin asiakasryhmä ovat koti-

maiset keittiöliikkeet, joiden kanssa Tulikivi tekee yhteistyötä. Tuotteita myydään myös suoraan uudisrakentajille ja remonttoijille, joita viehättävät Tulikiven sisustuskivien luonnonmukainen esteettisyys, ekologisuus ja kestävyys.

Sisustustuotteet valmistetaan pääosin Tulikiven omalla tehtaalla Espoossa, ja niiden päämarkkina-alue on Suomi. Vientituotteiksi valmistetaan erityisesti vuolukivisiä sisustuskiviä sekä pöytätaasoja projektikohteisiin.

Vuolukivilaatat ovat Tulikiven erikoisuus. Ne sopivat erityisen hyvin pesutilojen lattiaan, koska ne eivät ole märkänäkään liukkaita. Lattialämmityksessä tiloissa vuolukivelle ominainen lämmönvaraavuus on edukseen.

Toimitusjohtajan katsaus

Markkina-asema vahvistuu

Haastavasta tilanteesta huolimatta Tulikivi on pystynyt kasvattamaan markkina-osuuttaan päämarkkinoillaan Suomessa, Saksassa ja Venäjällä. Kasvu pohjautuu aiempiin panostuksiin Kermansavi-, Karelia- ja Pielinen-mallistoihin, sekä panostuksiin uusiin myyntikonsepteihin ja periksiantamattomaan jalkatyöhön jakeluverkon kehittämiseksi. Parantunut asema yhteistyökumppaneiden valikoimissa mahdollistaa markkinaosuuden kasvun myös tulevana vuosina.

Tulisijamarkkinat Suomessa ovat muutostilassa. Tulisijojen sääntely siirtyy kertaloikalla eurooppalaiselle tasolle 1.1.2022 voimaan tulevan EU:n rakennustuoteasetuksen vaatimusten myötä. Silloin myös Suomessa myytävien tulisijojen on täytettävä Saksan tämän hetken päästömääräysten vaatimukset. Se on haaste tulisija-alalle koska toimialalla pitkään jatkunut voimakas hintakilpailu on vienyt tulevaisuuden tuotteiden vaatimia taloudellisia resursseja. Tulisijojen ohella Tulikiven saunatuotteet ovat saavuttaneet yhä merkittävemmän aseman vaativamman asiakaskunnan joukossa. Elokuussa 2019 valmistunut JORC-selvitys vahvisti Suomussalmen talkkivarantojen olevan ennakoitua suuremmat. Asiantuntijat luonnehtivat niitä Euroopan mittakaavassa merkittäviksi.

Liikevaihto ja operatiivinen kannattavuus paranivat loppuvuonna

Ensimmäisen vuosipuoliskon lievän myynnin laskun jälkeen koko vuoden liikevaihto päättyi edellisvuotta suuremmaksi. Tulikivi-konsernin liikevaihto vuonna 2019 oli 28,7 miljoonaa euroa (28,6 miljoonaa euroa 1-12/2018). Sen

myötä vertailukelpoinen liiketulos parani 0,0 (-0,5) miljoonaa euroon ja tulos ennen veroja -0,7 (-1,3) miljoonaa euroon.

Liiketulokseen vaikutti tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä tehdyn arvonalentumistestauksen tuloksena tehty arvonalennus kirjaus 0,8 miljoonaa euroa Konsernin taseessa olevasta liikearvosta. Arvonalentuminen liittyy Kermansavi Oy:n hankinnasta vuonna 2006 syntyneeseen liikearvoon. Arvonalentumiskirjauksella ei ole kassavirtavaikutusta eikä se myöskään vaikuta emoyhtiön Tulikivi Oyj:n tunnuslukuun.

Liiketulos oli -0,8 (-1,0) miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -1,5 (-1,8) miljoonaa euroa, joihin sisältyi liikearvon arvonalennuskirjausta 0,8(-0,5) miljoonaa euroa.

Tulisijojen myynnin osuus kotimaan liikevaihdosta kasvoi

Kotimaan liikevaihto oli tilikaudella 12,5 (12,9) miljoonaa euroa eli 43,4 (45,1) prosenttia koko liikevaihdosta. Tulisijojen euromääräinen liikevaihto kuitenkin kasvoi läpimenneiden hinnankorotusten ja onnistuneen saneerauskaupankäynnin myötä. Maanlaajuinen Tulikivi-Studio ja Uunimestariverkosto luovat ainutlaatuisen kilpailuedun Tulikivelle Suomessa.

Viennin päämarkkina-alueet kehittyivät myönteisesti

Viennin liikevaihto oli tilikaudella 16,2 (15,7) miljoonaa euroa eli 56,6 (54,9) prosenttia koko liikevaihdosta. Suurimmat vientimaat olivat Saksa, Venäjä, Ranska, Ruotsi ja Tanska. Uusien Karelia- ja Pielinen-mallistojen myynnin kasvu jatkui hyvänä loppuvuonna. Saksan liikevaihtoon vaikutti uusien Pielinen-malliston tuotteiden hyvä vas-

taanotto asiakaskunnassa, liikevaihto kasvoi selvästi markkinaa nopeammin. Uudistuneet mallistot ovat mahdollistaneet Venäjän myyntitoimien suuntaamisen aiempaa vahvemmin premium-markkinaa. Lisäksi Venäjälle toimitettuja useita merkittäviä mittatilausprojekteja.

Hissiluukuissa nostetta

Pielinen-mallistoon lanseraattiin uusia hissi- ja kulmaluukkuisia vuoden 2019 aikana. Ne otettu erityisen hyvin vastaan jälleenmyyjien ja loppuasiakkaiden parissa. Mallistoa täydennetään lisää markkinapalautteen perusteella.

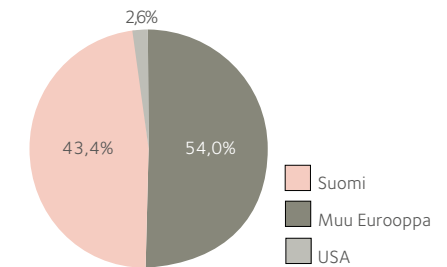
Mittavat vuolukivivarannot

Yhtiöllä on arvionsa mukaan hallussaan maailman suurimmat vuolukivivarannot jotka soveltuvat tulisija-, sauna- ja rakennus- sekä sisustuskivituotteiden, kuten laattojen ja mosaiikkien valmistukseen. Yhtiöllä on Juuassa, Kuhmossa ja Suomussalmella hallussaan kaikkiaan 12,9 miljoonan kuution vuolukivivarannot, joista 9,0 miljoonalle kuutiolle on olemassa louhintasuunnitelmat. Niiden lisäksi yhtiöllä hallussaan merkittävät talkkivarannot Suomussalmella.

Suomussalmen talkkivarannot

Tulikiven Suomussalmen talkkiesiintymän JORC-koodin mukainen mineraalivarantoarvio valmistui 30.8.2019. Selvitys osoitti, että esiintymä on aiempaa suurempi. Selvityksen mukaan Haaposen esiintymän todennäköiset mineraalivarannot ovat 12,3 miljoonaa tonnia ja niiden keskimääräinen talkkipitoisuus on 45 prosenttia. Tämän lisäksi esiintymä jatkuu syvyysuunnassa muuttumattomana vähintään 75 metriä, minkä tuoma mahdollinen lisämine-

Liikevaihdon jakauma markkina-alueittain, %

ralisaatio on noin 7-10 miljoonaa tonnia. Lisäksi Geologian Tutkimuskeskus on todennut samassa kaivospiirissä sijaitsevien Kivikankaan, Sivusuvannon ja Kivisuvannon esiintymissä yli 10 miljoonan tonnin mineraalivarantopotentiaalin. Eli kokonaisuudessaan alueella on yli 30 miljoonan tonnin varantopotentiaali.

Tehty mineraalivarantoarvio osoittaa esiintymän olevan merkittävä Euroopan mittakaavassa. Erityisesti koska Haaposen esiintymä on laajuutensa ja muotonsa vuoksi tehokkaasti hyödynnettävissä avolouhoksena. Mineraalivarantoarvioon perustuva avolouhosoptimointi ja tehdyt kassavirtamallit osoittavat, että esiintymä on hyödynnettävissä kannattavasti. Vuonna 2019 toteutetut toimenpiteet mahdollistavat esiintymän myynnin ja helpottavat sen taloudellista hyödynnettävyyttä.

Liikevaihto kasvaa ja kannattavuus paranee 2020

Vahvistunut asema päämarkkinoilla sekä muutokset tulisijojen päästömääräyksissä Suomessa mahdollistavat liikevaihdon kasvun ja kannattavuuden parantumisen vuonna 2020.

Helsinki, maaliskuu 8, 2020
Heikki Vauhkonen, toimitusjohtaja

Puulämmityksen tulevaisuuden näkymät

Euroopassa uusiutuvalla energialla voidaan korvata merkittävä osa fossiilisista polttoaineista pientalojen lämmityksessä

Suomen valtio yhdessä EU:n kanssa on asettanut tiukat tavoitteet fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi uusiutuvalla energialla. Sen myötä myös puun ja pelletin käytölle on asetettu tavoitteet EU tasolla.

Suomessa puu on suurin uusiutuvan energian lähde. Yhdellä kuutiometrillä klapeja voidaan korvata 170 litraa polttoöljyä. Vuodessa aktiivinen puulämmittäjä korvaa noin 1000 litran lämmitysöljyn käytön puulla.

Kuluttajaenergian hinta kääntyy nousuun merkinalähtöisesti tai verotuksen myötä

Energian hinta on keskeinen peruste tulisijojen hankinnalle niin kotimaassa kuin ulkomailla. Öljyn, kaasun ja sähkön hinnat ovat olleet poikkeuksellisen alhaisia talouslamasta johtuen. Tämä on osaltaan vaikuttanut tulisijamarkkinoiden kehitykseen. Taloustilanteen kehityksen ohella valtioiden veroratkaisut vaikuttavat energian hintaan. Erilaiset lisäverot kuten sähköverot ja öljylämmityksen veronkiristykset

voivat kuitenkin nostaa energiahintaa. Myös reaaliaikainen hinnoittelu ja sähkönsiirtomaksut voivat nostaa energian kuluttajahintaa.

Varaava tulisija on matalaenergiataloille paras tulisijatyypipi

Varaavat uunit tunnetaan käytännöllisyydestään ja hyvästä lämmityskyvystään perinteisissä taloissa. VTT:n vuonna 2014 tekemän tutkimuksen mukaan perinteisten talojen ohella varaava uuni on paras tulisijatyypipi moderneihin matalaenergiataloihin. Molemmissa talotyypeissä yli 50 prosenttia vuotuisesta lämpöenergian tarpeesta voidaan tuottaa yhdellä varaavalla uunilla. Tämä johtuu siitä, että varaava uuni luovuttaa lämmön huoneisiin tasaisella ja verrattain alhaisella teholla. Kamiinat ja takkainseritit tuottavat matalaenergiatalon tarpeeseen liian korkean hetkellisen tehon, minkä vuoksi lämpötila huoneistossa nousee nopeasti liian korkeaksi ja lämpö joudutaan tuulettamaan ulos. Vuodesta 2018 alkaen varaavan uunin vuosihyötysuhteeksi on voitu lukea Suomessa 3000 kw/h aiemman 2000 kw/h sijaan. Tämä parantaa varaavan tulisijan

kilpailukykyä muihin lämmitysmuotoihin nähdessä tarjomalla edullisen lämmitysratkaisun myös uusiin taloihin.

Puunpolton sallitut päästötasot on määritelty EU:ssa

Vuonna 2014 EU:ssa määriteltiin tulisijojen sallitut päästötasot, jotka tulevat voimaan vuonna 1.1.2022. Tulikiven vientimallisto täyttää nämä vaatimustasot jo nyt. Suomen päästovaatimukset ovat tänä päivänä alhaiset ja tulevat kiristymään olennaisesti kun uudet säännökset astuvat voimaan.

Puun pienpoltto on ainoa muista energialähteistä riippumaton energiamuoto

Tulisijat ovat tärkeä osa Suomen ja Euroopan huoltovarmuutta. Tulisijat tuottavat ainoana energia lähteenä lämpöä muista energialähteistä riippumatta. Ne ovat on tärkeä osa yhteiskunnan kriisivalmiutta energian saatavuuden ja -jakelun poikkeustilanteissa.

Trendit

- Ilmastonmuutos vaikuttaa kuluttajien valintoihin.
- Kaupungistuminen luo kysyntää uusille tuotteille ja palveluille.
- Ostamisen helppous korostuu kuluttajien hankintapäätöksissä.
- Uusiutuvan energian suosio kasvaa.
- Kuluttajat panostavat henkilökohtaiseen hyvinvointiin, terveyteen ja elämyksiin.

Kasvu ja kannattavuus

- **Liikevaihdon kasvattaminen kohderyhmää laajentamalla**
  - Kaksi eri kohderyhmää sekä modernit että perinteiset kuluttajat
  - Asiakkaiden kanssa yhteistyössä suunnitellut mallistokokonaisuudet kuten Karelia- ja Pielinen-mallistot
- **Liikevaihdon kasvattaminen selkeällä tuotekonseptilla**
  - Tehokkaampi myynti- ja markkinointi aitojen erottuvuustekijöiden ansiosta
  - Tehokkaampi myynti nopeammin omaksuttavan malliston ansiosta
- **Supistetaan yksittäisten tuotteiden määrää nykyisestä**
  - Parannetaan valmistehokkuutta
  - Vähennetään kiinteitä kuluja pienemmän tukitoimintojen määrän ansiosta
- **Modulaarinen mallisto**
  - Edullisemmat alihankintaosien hinnat
  - Pienemmät varastot

Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus 31.12.2019

Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa osakemäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	K-osakkeita	A-osakkeita	Osuus osakkeista, %
1. Vauhkonen Heikki	5 809 500	1 064 339	11,48
2. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	7,59
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen		3 420 951	5,71
4. Elo Eliisa	477 500	2 631 036	5,19
5. Nordea Bank ABP		2 617 010	4,37
6. Toivanen Jouko	100 000	2 431 259	4,23
7. Suomen Kulttuurirahasto SR	100 000	2 158 181	3,77
8. Skandinaviska Enskilda Banken Ab (Publ) Helsingin sivukonttori		1 856 314	3,08
9. Mutanen Susanna	846 300	797 500	2,75
10. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia		1 515 151	2,53
Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.	äänet/K-osakkeet	äänet/A-osakkeet	Osuus äänimäärästä, %
1. Vauhkonen Heikki	58 095 000	1 064 339	45,86
2. Mutanen Susanna	7 975 000	846 300	6,84
3. Elo Eliisa	4 775 000	2 631 036	5,74
4. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo		4 545 454	3,52
5. Vauhkonen Mikko	3 975 000	343 810	3,35
6. Toivanen Jouko		2 431 259	2,66
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 000 000	3 420 951	2,65
8. Suomen Kulttuurirahasto SR	1 000 000	2 158 181	2,45
9. Nordea Bank ABP		2 617 010	2,03
10. Skandinaviska Enskilda Banken Ab (Publ) Helsingin sivukonttori		1 844 078	1,43

Yhtiön hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on määräysvallassaan yhteensä 5 810 000 K-osaketta ja 1 557 056 A-osaketta eli 46,26 % yhtiön äänivallasta.

Kivivarat ja varannot

Strategiansa mukaisesti Tulikivi Oyj panostaa siihen, että yhtiöllä on hallinnsaan parhaat mahdolliset vuolukivivarannot. Yhtiö on tutkinut vuolukivivarantoja systemaattisesti yli 40 vuoden ajan käyttäen mm. Geologian Tutkimuskeskuksen asiantuntijapalveluita. Tutkimustyön tavoitteena on tutkia tarkemmin nykyisiä vuolukivivaroja sekä etsiä uusia vuolukiviesiintymiä.

Tulikivi Oyj:n kivivarantojen yhteismäärä on noin 12,8 milj. m³. Tutkitut esiintymät sijaitsevat Nunnanlahdessa, Kuhmossa, Paltamossa ja Suomussalmella. Voimassa olevia kaivospiirejä on 7 kpl: yksi Suomussalmella yksi Kuhmossa, yksi Paltamossa ja neljä Juuassa. Kaivospiirien yhteispinta-alalta on 340 hehtaaria. Tällä hetkellä vuolukiveä louhitaan ja tuotteita valmistetaan sekä Nunnanlahdessa että Suomussalmella. Esiintymätutkimukset vuoden 2019 aikana ovat keskittyneet Suomussalmeen. Potentiaalisten esiintymien selvitystyöt ja nykyisten esiintymien tarkennukset jatkuvat vuonna 2020.

Kivivarojen käyttö säästeliästä

Maantieteellisesti louhinta rajoittuu pienille alueille verrattuna esimerkiksi avohakkuisiin. Konsernin kaikista louhoksista louhitaan yhteensä keskimäärin noin 70 000 kuutiometriä vuolukiveä vuosittain. Tästä noin 15 000 - 20 000 kuutiometriä päätyy kolmelle vuolukivitehtaalalle. Esiintymien ulkopuolista sivukiveä lou-

hitaan 50 000 - 70 000 kuutiometriä vuosittain. Myös maata joudutaan ajoittain siirtämään louhosavausten yhteydessä, jotta esiintymään päästään käsiksi. Maa-ainesta käytetään läjitysalueiden maisemointiin. Kun louhos suljetaan, alue saatetaan yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon ja louhoksen läjitysalue maisemoidaan. Tulikiven ympäristöstrategian mukaisesti tärkeää on luonnonvarojen säästeliäs käyttö. Raaka-aineen kokonaissaannon parantamiseen vaikutetaan tuotantoteknologian kehittämisellä sekä tuotekehityksellä huomioiden raaka-aineen ominaisuudet. Tulikiven strategisena tavoitteena ovat riittävät raaka-ainetarannot vuosikymmeniksi eteenpäin.

Toiminnan ympäristönäkökohtia

Vuolukiven irrottaminen tapahtuu sahaamalla. Irrottaminen ei vaadi kemiallista käsittelyä, eikä louhinnassa käytetä kemikaaleja. Kiven louhinnassa käytetyt sahat toimivat sähköllä eikä niissä käytetä jäähdytysvettä. Terien voiteluaineena käytetään ainoastaan

rypsi- tai mäntyöljyä. Louhokseen tulevat sadevedet johdetaan pumppaamalla mittauskaivojen kautta laskeutusaltaisiin. Vesinäytteet otetaan kolme kertaa vuodessa toiminnan ympäristövaikutusten seuraamiseksi. Pölyn leviäminen estetään mm. kastelamalla. Irrottamisesta syntyvä melu on pääasiassa sahaus- ja koneääntä. Louhinnan meluarvot ovat sallittujen rajojen alapuolella. Sivukivenlouhinta- ja koneääntä tehdään keskimäärin 2-4 kertaa kuukaudessa.

Louhintaprosessi on ympäristö- ja kaivoslupien mukaista

Tulikiven toiminnan keskeisiä tavoitteita ovat turvallinen ja terveellinen työympäristö, luon-

nonvarojen säästeliäs käyttö sekä louhinta- ja tuotantoprosessien hallinta ympäristövaikutusten minimoimiseksi. Tulikivi huomioi ympäristönäkökohdat niin raaka-aineen hankinnassa, tuotannossa kuin lopputuotteissakin ja seuraa toimintansa ympäristövaikutuksia viranomaisten hyväksymien tarkkailuohjelmien mukaisesti. Tulikivellä on tuotantokokonaisuuteen liittyvät ympäristö- ja kaivosviranomaisien myöntämät luvat sekä lupa räjäytysaineiden hankkimiseen, säilyttämiseen ja käyttöön.

Ympäristö- ja yhteiskuntavastuu

Tulikiven toimintaa ohjaa yhtiön arvomaailma, jonka mukaisesti yritys noudattaa toiminnassaan lakeja ja säädöksiä ja toimii vastuullisesti suhteessa yhteiskuntaan, ympäristöön ja sidosryhmiinsä. Tulikivelle tärkeitä sidosryhmiä ovat asiakkaat, henkilöstö, osakkeenomistajat, rahoittajat ja muut yhteistyökumppanit niin Suomessa kuin ulkomailla.

Ympäristövastuu

Ympäristötyön päämääränä on luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä prosessien ja tuotteiden hallinta niin, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä. Tuotteiden ja toiminnan turvallisuus ja laadukkuus on määritelty yrityksen laatu-, ympäristö-, työterveys- ja työturvallisuuspolitiikassa. Tulikivelle on myönnetty ISO9001-laatusertifikaatti. Ympäristö- ja turvallisuustyötä kehitetään jatkuvasti standardien ISO 14001 ja OHSAS 18001 mukaiseen suuntaan. Tulikivellä tehdään pitkän tähtäimen tuotekehitystä ympäristöystävällisten tuotteiden kehittämiseksi. Tuotteiden on oltava mahdollisimman pitkäikäisiä sekä turvallisia käyttää, ja niiden on kuormitettava ympäristöä mahdollisimman vähän tuotteen kaikissa elinkaaren vaiheissa. Tutkimuksen ja tuotekehityksen

päämääränä on tarjota luotettavaa tietoa tuotteidemme valmistuksen ja käytön aikaisista ympäristövaikutuksista sekä parantaa eko- ja materiaalihokkuutta. Materiaalihokkuusajattelun mukaisesti Tulikivi mm. hyödyntää keraamisten uunien raaka-aineena muun keramiikkateollisuuden sivutuotteita. Tuotteisiin käytettäviä materiaaleja ja komponentteja testataan säännöllisesti, ja tuotteiden on läpäistävä tyyppihyväksyntätestit. Vuolukivi on esimerkiksi hyväksytty elintarvikkeiden kanssa tekemisissä olevaksi aineeksi. Pyrimme toiminnallamme lisäämään myös tavarantoimittajien tietoisuutta ympäristövastuista ja toimimaan kestävä kehityksen periaatteita noudattaen. Valmistusketjussa tuotteen ympäristövaikutuksista olennaisen osan muodostavat mate-

riaalivalinnat, energiankulutus ja kuljetusmuodot. Bioenergiaa käyttävän tulisijan käyttö sähköä korvaavana lämmitysmuotona vähentää energian tuottamisen CO₂-päästöjä, ja tulisijan valmistuksen aikainen hiilijalanjälki nollautuu. Tulikivi-uunit alittavat maailman tiukimmat päästönormit (BimSchV), ja tutkimusta puhtaamman palamisen puolesta jatketaan.

Tulikivi Oyj:n kaikilla toiminnassa olevilla louhoksilla ja tehtailla on voimassaolevat kaivos- ja ympäristöluvut. Louhinnassa ja siihen liittyvissä toiminnoissa noudatetaan luonnonkivituotannossa tunnistettuja parhaita ympäristökäytäntöjä. Louhostoiminnan vaikutuksia ympäristöön seurataan noudattaen viranomaisten hyväksymiä tarkkailuohjelmia. Louhoksille on laadittu toimintaperiaateasiakirja, jonka mukaisesti tehdään säännöllisesti toiminnan riskianalyysit huomioiden sekä turvallisuus- että ympäristönäkökohdat. Maise- moiteja tehdään normaalin louhostoiminnan osana ja toimintansa lopettaneilla louhoksilla. Tehtailla käytetään raaka-aineina mm. vuolukiveä, luonnonkiveä ja keramiikkaa. Kiven työstössä ei käytetä eikä tuotannossa synny ympäristölle vaarallisia aineita. Tehtailla käytetään suljettua prosessivedenkiertoa. Oman toimintansa kehityskohteiksi Tulikivi on valin-

nut energiatehokkuuden parantamisen ja jätehuollon edelleen kehittämisen. Energiatehokkuutta parannetaan EK:n energiatehokkuuden puitesopimuksen mukaisesti pyrkimällä vastaamaan kansalliseen energia- ja ilmastostrategiaan noudattaen Suomen kansainvälisiä sitoumuksia ilmastonmuutoksen vastaisessa työssä. Tulikivi on ollut mukana energiatehokkuussopimuksen toimenpideohjelmissa vuosina 2008-2016 noudattaen ohjelmaan kirjattuja toimenpiteitä. Sopimusjärjestelmän toiminnallisena tavoitteena on yrityksen oman energian käytön tehostaminen vähintään yhdeksällä prosentilla tehtais- sa ja muissa kiinteistöissä sekä energiatehokkuuden jatkuva parantaminen ja uusiutuvien energialähteiden käytön edistäminen. Jätehuoltoa kehitetään Tulikiven kaikissa toimipisteissä ottamalla käyttöön lajittelujärjestelmä, jonka päämääränä on kaatopaikalle menevien sekajätteiden vähentäminen ja jätteiden ohjaaminen mahdollisimman pitkälti energia- ja hyötykäyttöön. Kierrätettävissä olevat jätteet kierrätetään (mm. pahvit ja paperit) normaalin jätehuollon kautta. Tulikivi on liittynyt Pakkausalan Ympäristörekisteri PYR Oy:öön sekä kuuluu Sähkö- ja elektro- niikkalaitteiden tuottajayhteisöön.

Taloudellinen vastuu

Tulikiven toiminnalla on vaikutusta useille sidosryhmille: asiakkaille, tavarantoimittajille ja palvelujen tarjoajille, henkilöstölle, sijoittajille ja julkiselle sektorille. Vuonna 2019 toiminnan suorat taloudelliset vaikutukset näille eri sidosryhmille muodostuivat seuraavasti: Asiakkaiden tuottama liikevaihto oli 28,7 (28,6) miljoonaa euroa. Liikevaihto koostui asiakkaille myydyistä Tulikivi- ja Kermansaviuuneista, luonnonkivi tuotteista, kiukaista sekä tuotteisiin liittyvien palvelujen myynnistä. Tavaroiden ja puolivalmisteiden toimittajille

maksettiin 6,7 (7,5) miljoonaa euroa ja palvelujen tarjoajille 9,8 (9,4) miljoonaa euroa. Koneista ja laitteista maksettiin 0,0 (0,2) miljoonaa euroa.

Henkilöstön palkkojen ja palkkioiden osuus oli 8,7 (8,6) miljoonaa euroa, ja näitä vastaavat eläkevakuutusmaksut ja muut vakuutusmaksut olivat 1,7 (1,7) miljoonaa euroa. Rahoittajille maksettiin korko- ja muita rahoituskuluja nettona 0,8 (0,7) miljoonaa euroa. Osakkeenomistajille ei maksettu osinkoa vuodelta 2019, eikä vuodelta 2018.

Sosiaalinen vastuu

Tulikivi on vastuullinen työntekijä ja sen valmistamat tuotteet ovat turvallisia, ammattitaidolla valmistettuja.

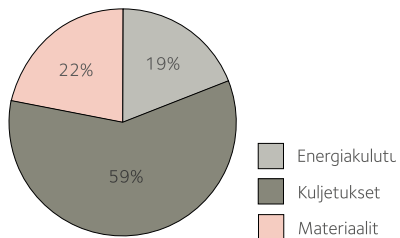
Henkilöstön sitoutuminen työhön ja hyvä ammattitaito varmistavat tuotteiden laadun. Kokonaistoimituksen onnistumisen takaa asiantunteva uunimestari-, asentaja- ja myyntiverkosto.

Tulikivi-konsernin henkilöstömäärä oli tilikaudella keskimäärin 205 (200 vuonna 2018) henkilöä. Keskimääräinen henkilömäärä on laskettu työssäoloajalta. Henkilöstön määrää sopeutettiin menekin kehityksen mukaiseksi pääasiassa määräaikaisin lomautuksin.

Henkilöstön koulutus painottui nykytilanteen hallintaan. Tähän liittyvät lainsäädännön tai muiden säännösten (esim. GDPR) vaatiman osaamisen hankkiminen sekä ensiapu- ja työturvallisuuskoulutukset. Työssäoppiminen on edelleen merkittävin oppimisen muoto yrityksessä. Oppisopimuskoulutusta käytetään enenevässä määrin ja vuoden lopussa koulutuksessa oli yksi työntekijä.

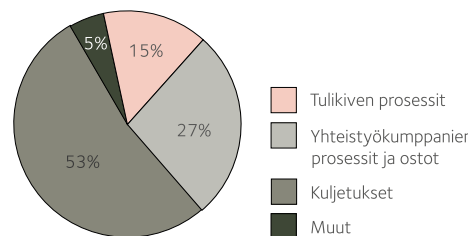
Uunimestareiden, asentajien ja myyntiverkoston ammattitaitoa ylläpidetään järjestämällä vuosittain koulutusta ajankohtaisista asioista. Myyntiverkostolle suunnattiin teknistä myyntikoulutusta sekä myyntivalmen-

Tulikiven oman tuotannon hiilijalanjäljen muodostuminen

(laskettu v. 2010)
British Standard PAS 2050

Tulikivi-tulisijan elinkaaren hiilijalanjälki

Hiilikvivalentti laskettiin vuolukivikiloa kohti ja on 0,612 CO2 eqv kg/kg

nusta. Lisäksi järjestettiin koulutusta verkon hyödyntämisestä myyntityössä ja asiakaspalvelussa sekä tietosuojaa-asioissa.

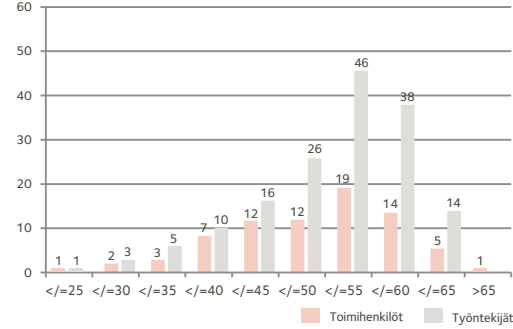
Työterveyshuollon painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa, mutta myös työterveyspainotteinen perustason sairaanhoito kuuluu työterveyshuoltoon. Käytössä olevan varhaisen tuen mallin mukaisesti työ- kuntokeskusteluja käydään säännöllisesti sairauspoissaoloista 40 sairauspoissaolotun- nin välein 12 kuukauden seurantajaksolla. Työpaikkaselvityksiä on toteutettu eri paik- kakunnilla yhteistyössä työterveyshuollon ja työterveyslaitoksen kanssa.

Aloitetoiminnassa saatiin vuonna 2019 uu- sia aloitteita 78 (72) kappaletta. Tapatur- mataajuus oli 25 (22) tapaturmaa miljoonaa työtuntia kohden.

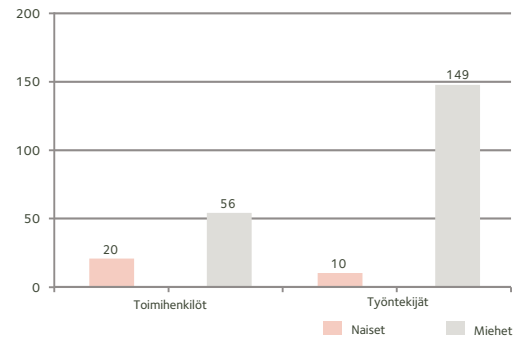
Yhteisöllisyys

Tulikivi Oyj on jäsen useissa järjestöissä ja foorumeissa kuten Kauppakamari, Kiviteol- lisuusliitto, Kemianteollisuus, Nuohousalan Keskusliitto, Perheyritysten liitto, Rakennustuoteteollisuus RTT, Suomalaisen Työn Liitto, Suomen Yrittäjät, Tulisija- ja savupiip- puyhdistys TSY, TTS-Työtehoseura, Suomen Lähienergialiitto ry, Suomen IR-Yhdistys ry, Kemianteollisuus Ry, Arvopaperimarkki- nayhdistys ry, HKI Industieverband Haus-, Heiq- und Kuchentechnik e. V., Teknikföreta- gens Branschgruppen AB.

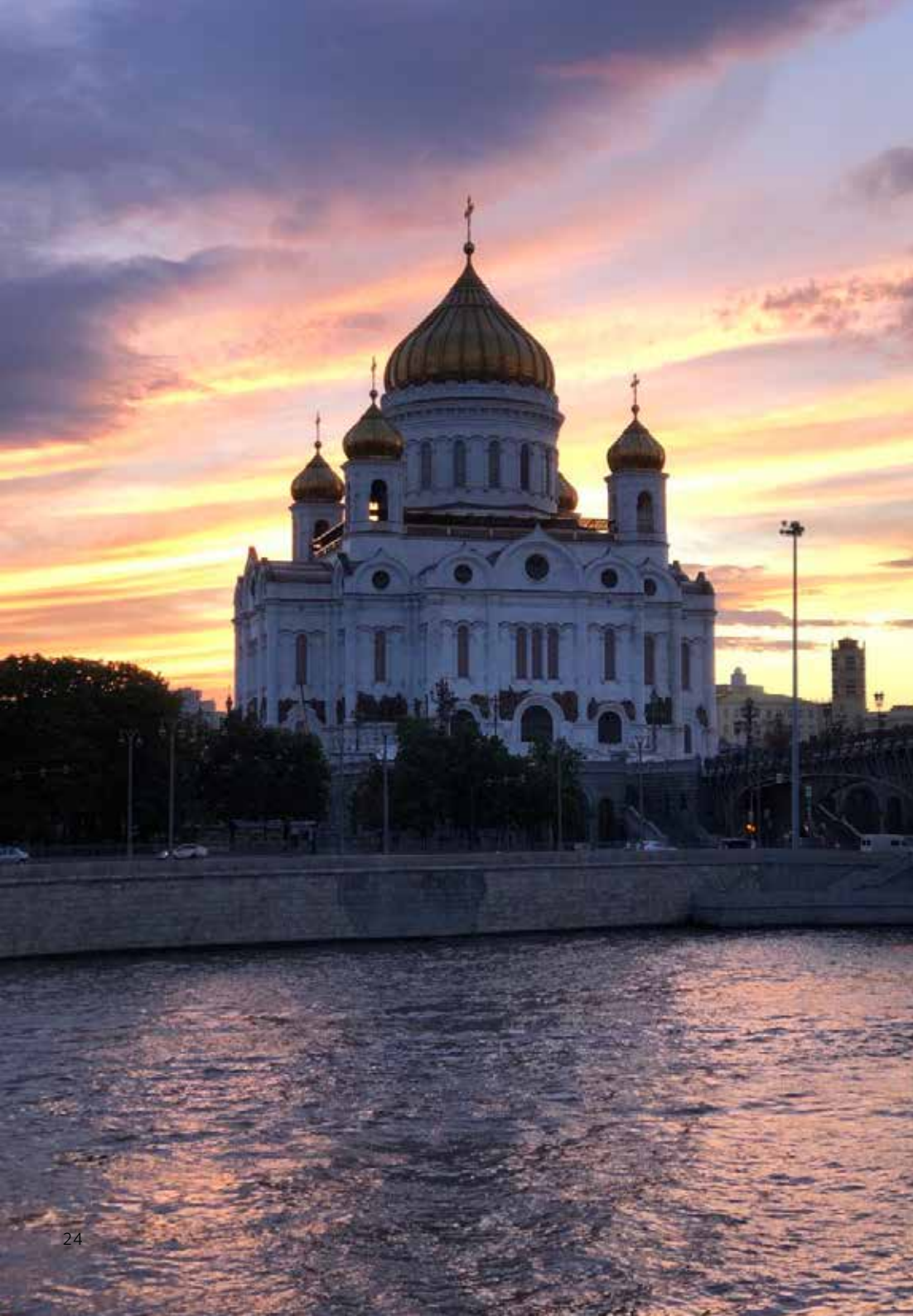
Henkilökunnan ikäjakauma 31.12.2019

Henkilökunnan sukupuolijakauma 31.12.2019

Tulikivi brändi vetoaa Venäläiseen

OOO Tulikivi on toiminut jo viisi vuotta Moskovassa.

Perinteisen jälleenmyyntiverkoston rakentamisen ja logistiikan ohella se on panostus suoraan kuluttajamyyntiin yhteistyöhön premium-segmentin rakennusliikkeiden kanssa. Yhteistyö on ollut hedelmällistä, sillä haastavasta markkinatilanteesta huolimatta liikevaihto ja kannattavuus Venäjällä ovat kehittyneet myönteisesti vuoden 2019 aikana. Menestys perustuu tiiviiseen yhteistyöhön paikallisten arkkitehtien ja suunnittelijoiden kanssa sekä Tulikiven kykyyn toteuttaa vaativia yksilöllisiä tulisija-, sisustus- ja saunaratkaisuja. Suurimmat yksittäiset tulisijat ovat painaneet yli 25 tonnia.

Asuntomessuilla ja Habitaressa esillä uutuuksia

Tulikiven suosittu Pielinen-kiertoil-matakkojen mallisto kasvoi Juva, Lako ja Kelo -takoilla.

Niiden jujuna ovat suuret hissi- ja kulmaluukut. Esittelimme uutuuksia kesän Asuntomessuilla Kouvolan Pioneeripuistossa ja Habitaressa Helsingin Messukeskuksessa. Juva-takka on uudenlainen tulkinta läpiluukullisesta takasta, jossa tulta voi katsella ta-

kan molemmilta puolilta. Syvään uurretun U-mallisen luukun ansiosta Juva-takassa tuli näkyä kolmesta eri suunnasta. Luukun kohdalla vuolukiveä on vain yhdellä sivulla, mikä antaa yli metrin levyiseen kokonaisuuteen ilma- vuutta. Juva sopii erinomaisesti tilanjakajaksi esimerkiksi olohuoneen ja ruokailutilan väliin. Takassa on käyttöä helpottava hissiluukku, joka nousee kevyesti ylös vuolukivikuoren sisään.

Lako-takka on Juvaa korkeampi mutta kape-

ampi takka, joka soveltuu sijoitettavaksi suoralle seinälle. Sen leveästä hissiluukusta tuli näkyy laajalle alueelle: edestä yli 80 senttimetrin matkalta sekä sivuilta molempiin suuntiin.

Neliskulmainen, korkea Kelo-takka on suunniteltu huoneen kulmaan asennettavaksi. Sen luukku on sijoitettu kulmaan, mikä antaa takan ilmeelle keveyttä. Luukun kätisyiden voi valita. Mitoiltaan siro Kelo-takka on helppo sijoittaa pieneenkin tilaan.

Tulikivi Oyj:n hallitus

Jyrki Tähtinen (s.1961)

Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2015. Hallituksen puheenjohtaja 13.4.2015 lähtien.

Muut keskeiset luottamustoimet: Borenius Asianajotoimisto Oy:n hallituksen puheenjohtaja, JSH Capital Oy:n hallituksen jäsen.

Keskeinen työkokemus: Borenius Asianajotoimisto Oy: toimitusjohtaja 1997-2008, osakas 1991- ja tätä ennen lakimiestehtävissä muiden asianajotoimistojen ja Helsingin kaupungin palveluksessa vuodesta 1983 lähtien.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 42 553 kappaletta

Markku Rönkkö (s. 1951)

Kauppätieteiden maisteri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2009 ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2009.

Muut keskeiset luottamustoimet: Goodwiller Oy:n hallituksen jäsen, Mikrobioni Oy:n hallituksen jäsen, Potwell Oy:n hallituksen jäsen, Boardman Oy:n osakas/partner. Iisalmen kaupunginvaltuuston ja -hallituksen jäsen.

Keskeinen työkokemus: Järvi-Suomen Portti Oy: toimitusjohtaja 2008-2011, Karelia-Upofloor Oy: toimitusjohtaja 2006-2007, Savon Voima Oyj: toimitusjohtaja 2004-2006, Olvi Oyj: toimitusjohtaja 1985-2004 ja talousjohtaja 1983-1985, IS-Yhtymä Oy: talousjohtaja 1977-1982, sivutoiminen KHT-tilintarkastaja 1984-2003.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 159 453 kappaletta

Reijo Svanborg (s. 1943)

Diplomi-insinööri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2015 ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2015.

Muut keskeiset luottamustoimet: Hallituksen jäsen High Metal Oy, Suomen Puukerrostalot Oy, Finndomo Oy ja hallituksen puheenjohtaja Eneron Oy.

Keskeinen työkokemus: Finndomo Oy: toimitusjohtaja 2001-2007, Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 1997-2001, Tebel-mkt B.V./TetraPak Tebel B.V.: toimitusjohtaja 1990-1996, Oy Hackman Ab: strategiajohtaja 1989-1990, Hackman Catertec Oy: toimitusjohtaja 1983-1989.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 216 208 kappaletta

Heikki Vauhkonen (s.1970)

Oikeustieteen kandidaatti, kauppätieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, toimitusjohtaja 2007-huhtikuu 2013, Tulikivi Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja 23.8.2013 -. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2001. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1997.

Muut keskeiset luottamustoimet: Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, Fennian hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2011, Rakenustuoteollisuuden RTT:n johtokunnan jäsen

vuodesta 2012, Suomen Lähienergialiitto ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015: Tulisija- ja savupiippuyhdistyksen, TSY ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015, Sauna from Finland ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2020.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 23.8.2013 -, hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013, toimitusjohtaja 2007 - huhtikuu 2013, tulisijaliiketoiminnan markkinointijohtaja 2002-2007, Tulikivi U.S. Inc.: Vice President 1997-2001.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 1 064 339 kappaletta
K-osakkeita 5 809 500 kappaletta

Jaakko Aspara (s. 1981)

Vararehtori, professori (Hanken Svenska handelshögskolan). Kauppätieteiden tohtori, taiteen tohtori, diplomi-insinööri. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2016.

Muut keskeiset luottamustoimet: HOK-Elanto, hallituksen jäsen vuodesta 2014. Makes ry., hallituksen jäsen vuodesta 2018. Markkinatutkimusalan eettinen neuvosto, varapj. vuodesta 2013. MARK Suomen markkinointiliitto ry., hallituksen jäsen vuodesta 2012.

Keskeinen työkokemus: Helsingin kauppakorkeakoulu: ma. professori 2007-2014; Aalto-yliopisto: design-liiketoiminnan johtamisen professori, 2014; Hanken Svenska handelshögskolan: professori, 2014-, laitoksen johtaja, 2016-2018

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

Ei omistuksia

Liudmila Niemi (s. 1972)

Ms.S, eMBA. Tulikivi Oyj:n hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen vuodesta 2019.

Muut keskeiset luottamustoimet: Oy Electrolux Ab, Helsinki, 2015 alkaen, ERP Finland Ry hallituksen jäsen 2019 alkaen, Elektroniikan Tukkaupiaat ETK Ry hallituksen jäsen 2015 alkaen.

Keskeinen työkokemus: Oy Electrolux Ab: maa-johtaja 2015 alken, LPN Consulting: liikkeenjohtajan konsultti, perustaja 2011-2015, Regus: innovaatiojohtaja, 2014-2015, Technopolis: B2B tapahtumien tiiminvetäjä 2012-2014, BSH Bosch & Siemens Home Appliances Group: myyntijohtaja 2001-2011, SCA Hygiene Products: Trade marketing manager 1997-1999.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

Ei omistuksia

Tulikivi Oyj:n hallitus vasemmalta oikealle:

*Jyrki Tähtinen, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg, Heikki Vauhkonen,
Jaakko Aspara ja Liudmila Niemi*

Tulikivi-konsernin johtoryhmä

Heikki Vauhkonen (s. 1970)

Oikeustieteen kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, toimitusjohtaja 2007-huhtikuu 2013, Tulikivi Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja 23.8.2013 -. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2001. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1997.

Luottamustoimet: Tulikivi Oyj:n hallituksen jäsen vuodesta 2001, Fennian hallintoneuvoston jäsen vuodesta 2011, Rakennustuoteteollisuuden RTT ry:n johtokunnan jäsen vuodesta 2012, Suomen Lähienergialiitto ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015. Tulisija- ja savupiip-puyhdistyksen, TSY ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2015, Sauna from Finland ry:n hallituksen jäsen vuodesta 2020

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: toimitusjohtaja 23.8.2013 -, hallituksen puheenjohtaja 16.4.2013-22.8.2013, toimitusjohtaja 2007 - huhtikuu 2013, tulisijaliiketoiminnan markkinointijohtaja 2002-2007, Tulikivi U.S. Inc.: Vice President 1997-2001.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 1 064 339 kappaletta
K-osakkeita 5 809 500 kappaletta

Saskia Kerkkänen (s. 1975)

Tulikiven palveluksessa vuodesta 2012 24.10.2019 saakka

Simo Kortelainen (s. 1980)

KTM. Vuolukivituotannon ja loughinnan päällikö

kö Juuka, Suomussalmi. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2008.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: Juuan vuolukivituotannon ja loughoksen päällikkö 2015, tuotannonohjauksen asiantuntija 2014-2015, laskenta- ja tietojärjestelmäasiantuntija 2011-2013, laskentakonsultti (yrittäjä) 2008-2010.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

Ei omistuksia

Markku Prättälä (s. 1967)

Automaatioteknikko, yo. Kotimaan myyntijohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2006.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: kotimaanmyyntijohtaja 2015-, myyntipäällikkö 2013-2015, tehdas- ja tuotepäällikkö 2013, tuotepäällikkö 2009-2013, myyntipäällikkö/Kermansavi-uunit, 2006-2008, Kermansavi Oy: myyntipäällikkö 2004-2006, Varkauden Educa: toimitusjohtaja 2003.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 525 kappaletta

Martti Purtola (s. 1966)

DI. Skandinavian, Keski-Euroopan ja verhouksen myyntijohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015.

Tulikiven palveluksessa vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1999-2005 ja vuodesta 2008.

Luottamustoimet: Ei luottamustoimia.

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: verhouksen ja Saksan myyntijohtaja 2015-, johtaja, saunat ja sisustustakat 2011-2014, liiketoiminnan kehittämisspäällikkö 2009-2011, tuotepäällikkö 2008-2009, Kesla Oyj: myyntipäällikkö 2006-2008, Tulikivi Oyj: tuotepäällikkö 2003-2006, Kiantastone Oy: markkinointipäällikkö 1999-2002, Halton Oy: tuotekehitysinsinööri 1996-1999, Enerpac Oy: myynti-insinööri 1992-1996.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 000 kappaletta

Jari Sutinen (s. 1962)

Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Tuotekehityspäällikkö. Johtoryhmän jäsen vuodesta 2015. Tulikiven palveluksessa vuodesta 2005.

Luottamustoimet: Varparannan vesiosuuskunnan hallituksen jäsen 2007-2016

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: tuotekehityspäällikkö 2009-, laboratoriopäällikkö 2005-2009, IVO Oy/Fortum Oy/Enprima Oy: tutkimusinsinööri, tuotepäällikkö, konsultti 1998-2005, TTKK: tutkija 1990-1998.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

A-osakkeita 15 000 kappaletta

Jouko Toivanen (s. 1967)

Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Talous- ja hallintojohtaja. Johtoryhmän jäsen vuodesta 1995. Tulikiven palveluksessa vuodesta 1993.

Luottamustoimet: Kiviteollisuusliiton hallituksen jäsen

Keskeinen työkokemus: Tulikivi Oyj: talous- ja hallintojohtaja 2013 -, johtaja, verhouksen ja sisustuskivet 2011-2013, luonnonkivituotteetliiketoiminnan johtaja 2003-2011, talousjohtaja 2001-2007, johtaja, operatiivinen laskenta ja ohjausjärjestelmät 1999-2001, talouspäällikkö 1997-1999, laskentapäällikkö 1995-1997.

Tulikivi Oyj:n osakeomistus:

K-osakkeita 100 000 kappaletta
A-osakkeita 2 431 259 kappaletta

Johtoryhmän jäsenet vasemmalta oikealle:

*Heikki Vauhkonen, Saskia Kerkkänen,
Simo Kortelainen, Markku Prättälä,
Martti Purtola, Jari Sutinen ja
Jouko Toivanen*

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2019

Tulikivi Oyj:n ja sen tytäryhtiöiden hallinto perustuu lakiin, yhtiöjärjestykseen ja 1.1.2020 voimaantulleeseen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin. Yhtiö noudattaa NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu hallinnointikoodin suositusten mukaisesti. Yhtiö poikkeaa hallinnointikoodin suosituksista kohdassa 18-nimitysvaliokunta. Nimitysvaliokunnan kokoonpano poikkeaa Suomen listayhtiöiden hallintokoodin suosituksista koostumukseltaan, koska toimitusjohtaja Heikki Vauhkonen kuuluu nimitysvaliokuntaan. Perusteluna poikkeamaan on perheyristystä. Selvitys julkaistaan erillisenä hallituksen toimintakertomuksesta ja on luettavissa yhtiön internet-sivuilla ja vuosikertomuksessa. Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Internet-sivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Tulikivi Oyj laatii konsernintilinpäätöksen ja osavuosikatsaukset kansainvälisten EU:n hyväksymien

IFRS-standardien mukaisesti. Konserni noudattaa tiedottamisessa arvopaperimarkkinalakea, soveltuvia Finans-sivalvonnan asettamia standardeja ja NASDAQ OMX Helsinki Oy:n sääntöjä. Toimintakertomus ja emo-yhtiön tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain ja kirjanpitolautakunnan ohjeiden ja lausuntojen mukaisesti.

Tulikivi-konsernin organisaatio

Tulikivi-konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, Tulikivi U.S., Inc USAssa ja OOO Tulikivi Venäjällä. Konserniyrityksiä ovat lisäksi Tulikivi GmbH ja The New Alberene Stone Company, Inc., joilla ei ole enää liiketoimintaa. Tulikivi-konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat yhtiökokouksen valitsema hallitus, hallituksen valiokunnat sekä toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan apuna toimiva johtoryhmä.

Kuvaus hallituksen ja hallituksen valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitukseen kuu-

luu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Yhtiökokous valitsee hallituksen jäsenet vuodeksi kerrallaan. Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan. Konsernin emoyhtiön hallitus päättää tytäryhtiöiden hallitusten kokoonpanoista.

Hallituksen kokoonpano

Tulikivi Oyj:n 24. huhtikuuta 2019 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen lukumääräksi vahvistettiin kuusi jäsentä.

Hallituksen jäsenten henkilötiedot:

- Jyrki Tähtinen, s. 1961. Hallituksen puheenjohtaja. Oikeustieteen kandidaatti, MBA, asianajaja. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä. Tulikivi Oyj:n A-osakkeita 42 553 kappaletta.
- Jaakko Aspara, s.1981. Kauppatieteiden tohtori, taiteen tohtori, diplomi-insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä. Ei osakeomistuksia.
- Markku Rönkkö, s. 1951. Kauppatieteiden maisteri. Hallituksen jäsenyys useissa yri-

tyksissä. Tuli-kivi Oyj:n A-osakkeita 159 453 kappaletta.

- Liudmila Niemi, s. 1972. Ms.S, eMBA. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä. Ei osakeomistuksia.
- Reijo Svanborg, s.1943. Diplomi-insinööri. Hallituksen jäsenyys useissa yrityksissä. Tulikivi Oyj:n A-osakkeita 216 208 kappaletta.
- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppa-tieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n K-osakkeita 5 809 500 kappaletta ja A-osakkeita 1 064 339 kappaletta.

Hallituksen kokonaisarvioinnin mukaan riippumattomia hallituksen jäseniä ovat Jaakko Aspara, Liudmila Niemi, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg ja Jyrki Tähtinen. Yhtiön tavoitteena on, että molempia suku-puolia on edustettuna hallituksessa, ja tässä tavoitteessa on onnistuttu.

Ajalla 1.1- 24.4.2019 hallituksen jäseninä toimivat Jyrki Tähtinen, Jaakko Aspara, Markku Rönkkö, Paula Salastie, Reijo Svanborg ja Heikki Vauhkonen.

Hallituksen pääasialliset tehtävät

Hallituksen tehtävänä on osakeyhtiölain mukaan huolehtia yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Hallitus ohjaa ja valvoo yhtiön toimivaa johtoa, nimittää ja erottaa toimitusjohtajan, hyväksyy yhtiön strategiset tavoitteet, budjetin, investointien kokonaismäärän ja niiden jakautumisen sekä käytettävät palkkiojärjestelmät, päättää laajakantoisista sopimuksista ja riskienhallinnan periaatteista sekä varmistaa johtamisjärjestelmän toiminnan, vahvistaa yhtiön vision ja toiminnassa noudatettavat arvot sekä organisaatiomallin, hyväksyy ja julkistaa osavuositarkastukset, vuosikertomuksen ja tilinpäätöksen sekä määrittelee yhtiön osinkopolitiikan ja kutsuu koolle yhtiökokouksen. Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja kaikkien osakkeenomistajien etua.

Hallitus kokoontui 17 kertaa vuonna 2019. Hallituksen jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 96,1 prosenttia. Kunkin jäsenen osallistuminen kokouksiin ilmenee alempana olevasta taulukosta. Hallitus toteuttaa itsearvioinnin vuosittain.

Hallituksen valiokunnat

Hallituksella on kaksi valiokuntaa, nimitys- ja tarkastusvaliokunta. Hallitus valitsee valiokuntien jäsenet ja valiokuntien puheenjohtajat. Nimitysvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Jyrki Tähtinen sekä jäsenenä Markku Rönkkö ja Heikki Vauhkonen. Nimitysvaliokunnan kokoonpano poikkeaa Suomen listayhtiöiden hallintokoodin suosituksesta koostumukseltaan, koska toimitusjohtaja Heikki Vauhkonen kuuluu nimitysvaliokuntaan. Perusteluna poikkeamaan on perheyrittäjätausta. Nimitysvaliokunnan tehtäviin kuuluu hallituksen jäsenten valinnan valmistelu yhtiökokoukselle tehtävää ehdotusta varten, hallituksen jäsenten palkitsemisasioiden valmis-telu ja hallituksen jäsenten seuraajaehdokkaiden etsiminen. Nimitys-

valiokunta kokoontui 3 kertaa vuonna 2019.

Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat puheenjohtajana Markku Rönkkö sekä jäsenenä Reijo Svanborg ja 24.4.2019 alkaen Liudmila Niemi. Heikki Vauhkonen oli tarkastusvaliokunnan jäsen 24.4.2019 saakka. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on avustaa ja tehostaa hallituksen työskentelyä yhtiön taloudellista raportointia ja valvontaa koskevien asioiden käsittelyssä sekä huolehtia yhteydenpidosta tilintarkastajiin. Tarkastusvaliokunta kokoontui 5 kertaa vuonna 2019. Valiokunnan jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli keskimäärin 100,0 prosenttia.

Toimitusjohtaja

Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja on Heikki Vauhkonen. Toimitusjohtajan tehtävänä osakeyhtiölain mukaan on hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajan on annettava hallitukselle ja sen jäsenelle tiedot, jotka ovat tarpeen hallituksen tehtävien hoitamiseksi. Toimiin, jotka yhtiön toiminnan laajuuden ja laadun huomioon ottaen ovat epätavallisia tai laajakantoisia, toimitusjohtaja saa ryhtyä vain, mikäli hallitus on hänet siihen valtuuttanut tai hallituksen päätöstä ei voida odottaa aiheuttamatta yhtiön toiminnalle olennaista haittaa. Viimeksi mainitussa tapauksessa on hallitukselle niin pian kuin mahdollista annettava toimenpiteestä tieto. Toimitusjohtaja vastaa operatiivisesta toiminnasta, budjetin toteutumisesta, Tulikivi-konsernin tuloksesta ja alaiensa toiminnasta.

Johtoryhmä

Operatiivisen toiminnan johtamisessa ja suunnittelussa toimitusjohtajaa on avustanut johtoryhmä, jonka jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi talous- ja hallintojohtaja Jouko Toivanen, kotimaan myyntijohtaja Markku Prättälä, markkinointipäällikkö Saskia Kerkkänen (24.10.2019 saakka), verhoukivi-

en ja Saksan myyntijohtaja Martti Purto, tuotekehityspäällikkö Jari Sutinen ja Juuan vuolukivituotannon ja louhoksen päällikkö Simo Kortelainen. Johtoryhmä kokoontui 22 kertaa vuonna 2019.

Johtoryhmän jäsenten henkilötiedot:

- Heikki Vauhkonen, s. 1970. Tulikivi Oyj:n toimitusjohtaja. Oikeustieteiden kandidaatti, kauppatieteiden kandidaatti. Tulikivi Oyj:n K-osakkeita 5 809 500 kappaletta ja A-osakkeita 1 064 339 kappaletta.
- Jouko Toivanen, s. 1967. Tulikivi Oyj:n talous- ja hallintojohtaja. Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Tulikivi Oyj:n K-osakkeita 100 000 kappaletta ja A-osakkeita 2 431 259 kappaletta.
- Markku Prättälä, s. 1967. Tulikivi Oyj:n kotimaan myyntijohtaja. Automaatioteknikko, yo. Tulikivi Oyj:n A-osakkeita 15 525 kappaletta.
- Saskia Kerkkänen, s. 1975. Tulikivi Oyj:n markkinointipäällikkö. Bba & Ba (Hons.) Ei osakeomistuksia.
- Martti Purto, s. 1966. Tulikivi Oyj:n Skandinavian, Keski-Euroopan ja verhoukivien myyntijohtaja. Diplomi-insinööri. Tulikivi Oyj:n A-osakkeita 15 000 kappaletta.
- Jari Sutinen, s. 1962. Tulikivi Oyj:n tuotekehityspäällikkö. Tekniikan tohtori, diplomi-insinööri. Tulikivi Oyj:n A-osakkeita 15 000 kappaletta.
- Simo Kortelainen, s.1980. Tulikivi Oyj:n vuolukivituotannon ja louhinnan päällikkö. KTM. Ei osa-keomistuksia.

Hallituksen jäsenten osallistuminen hallituksen, tarkastusvaliokunnan, nimitysvaliokunnan kokouksiin.

1.1. – 31.12.2019	hallitus	tarkastusvaliokunta	nimitysvaliokunta
Jyrki Tähtinen	17/17		3/3
Jaakko Aspara	17/17		
Markku Rönkkö	17/17	5/5	3/3
Paula Salastie (24.4.2019 saakka)	0/3		
Liudmila Niemi (24.4.2019 alkaen)	14/14	3/3	
Reijo Svanborg	16/17	5/5	
Heikki Vauhkonen	17/17	2/2	3/3

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

1. Kuvaus valvontaympäristöstä

Tulikiven liikeidea ja arvomaailma

Tulikivi-konserni on erikoistunut luonnonmateriaaleista valmistettaviin korkealaatuisiin tulisi-joihin, saunankiukaisiin ja sisustuskivituotteisiin. Asiakkaamme arvostavat tuotteidemme ekologisuutta, esteettisyyttä ja niiden tuomaa viihtyisyyttä sekä puulämmityksen hyötyjä. Tulikivi on uudistumiskykyinen asiakkaitaan, yrittäjyyttä ja rehtiä toimintaa arvostava yritys.

Ympäristöpolitiikka

Kaivostoiminnan harjoittaminen edellyttää kaivospiirin muodostamista sekä ympäristölupaa. Kaivostoimintaa säännellään kaivoslaissa ja ympäristölainsäädännössä. Louhinnasta vastaava johtaja vastaa siitä, että kaivostoiminnan luvat ovat voimassa ja ajan tasalla. Ympäristöstrategian tavoitteena Tulikivellä on ympäristötyön järjestelmällinen eteneminen määritellyillä osa-alueilla. Ympäristötyön päämäärä on luonnonvarojen säästeliäs käyttö sekä prosessien ja tuotteiden hallinta niin, että ne kuormittavat mahdollisimman vähän ympäristöä. Konserni noudattaa toimintaansa liittyvää ympäristölainsäädäntöä ja normeja sekä tekee toiminnassaan jatkuvan parantamisen kautta ennakkoivaa ympäristötyötä. Konsernissa tun-

nistetaan ja tunnetaan oma vastuu ympäristö-toimijana.

Suunnittelu- ja seurantaprosessit

Konsernin toiminta suunnitellaan ja toiminnan tehokkuus varmistetaan vuosittain toteutettavassa strategiasuunnitteluprosessissa ja budjetoitiprosessissa. Suunnitelmien toteumista ja toimintaympäristön kehitystä seurataan kuukausiraportoinnin, osavuositarkastusraportoinnin ja tilinpäätösraportoinnin yhteydessä.

Riskianalyysi ja riskienhallinta ovat Tulikivi-konsernissa osa vuosittain toteutettavaa strategista suunnitteluprosessia ja operatiivista toimintaa. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena konsernissa on varmistaa, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

Valvontatoiminnot

Organisaation ja toimenkuvien mukaisesti valtaa ja vastuuta delegoidaan budjettivastuullisille ja linjaorganisaation vastuuhenkilöille. Toiminnan lakien ja säästöjen mukaisuus varmistetaan toimintokäsikirjan ja muun sisäisen ohjeistuksen kautta. Vuonna 2019 toiminnan painopisteinä on ollut tietojärjestelmien käytön tehostaminen ja raportoinnin laadun parantaminen. Toiminnanohjausjärjestelmä sisältää tarpeelliset kontrolli-

mekanismit sisäiseen valvontaan.

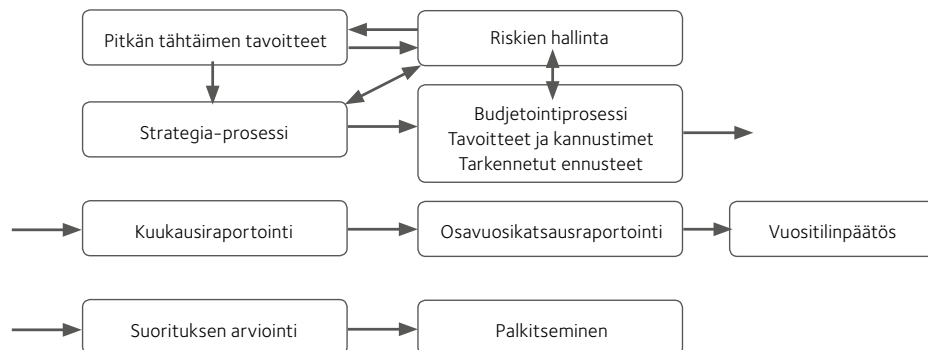
Sisäistä valvontaa suorittavat organisaation ylimämainitut tahot käyttäen tarvittaessa ulkopuolisia asiantuntijoita. Vuonna 2019 tarkastuksen painopistealueina olivat myyntitoiminnot, hankintaprosessin ja maksuliikenteen kontrollit, vaihto- ja käyttöomaisuus. Konsernissa ei ole konsernin koko ja toiminnan luonne huomioiden katsottu tarpeelliseksi nimittää sisäistä tarkastajaa. Hallitus voi halutessaan käyttää ulkopuolista asiantuntijaa haluamallaan osa-alueilla.

Riskienhallinta on osa yhtiön valvontajärjestelmää. Riskienhallinnan avulla pyritään varmistamaan, että liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä seurataan ja arvioidaan jatkuvasti osana normaalia liiketoimintaa.

2. Riskien arviointi

Riskienhallinnan avulla varmistetaan, että Tulikivi-konsernin liiketoimintaan vaikuttavat riskit tunnistetaan ja niitä hallitaan mahdollisimman tehokkaasti siten, että konsernin strategiset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan. Tavoitteille on määritetty riskirajat. Riskirajojen ylittyminen tai poikkeamat toimintasuunnitelmissa edellyttävät, että vastuuhenkilö ryhtyy tehostetusti riskienhallintakeinojen käyttämiseen. Taloudellisten riskirajojen ylittymisen tulee esille jatkuvan raportoinnin yhteydessä.

KUVA: Suunnittelu- ja seurantaprosessi

Sisäinen valvonta on osa suunnittelu- ja seurantaprosessia.

KUVA: Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävien vastuujako

Vastuunjako	Valvontatoiminnot
Hallitus	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan toimintaperiaatteiden määrittely - vastuu valvonnan toimivuuden seurannasta - hyväksyy riskienhallintaperiaatteet - tilintarkastajien raporttien käsittely - kannustinjärjestelmän määrittäminen
Tarkastusvaliokunta	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan tehokkuuden arviointi - raportointiin liittyen asioiden käsittely - yhteydenpito tilintarkastajiin
Toimitusjohtaja johtoryhmän avustamana	<ul style="list-style-type: none"> - sisäisen valvonnan osatekijöiden olemassaolon ja toimivuuden valvonta - valvoo, että toiminta on asetettujen arvojen mukaista - muokkaa toimintaperiaatteet ja -politiikat - vastaa resurssien tarkoituksenmukaisesta ja tehokkaasta käytöstä - valvontamekanismien (hyväksymisperiaatteet, täsmäytykset ja raportointi) määrittäminen - määrittää riskienhallinnan toimintatavat ja riskienhallintakeinot

Johtoryhmän jäsen, toimialansa mukaan: kotimaan myynti, markkinointi, tuotekehitys, vienti, tuotanto, hankinta, hallinto ja talous	<ul style="list-style-type: none"> - antavat oman vastuualueensa osalta vastuun yksityiskohtaisempien valvontatoimien käyttöönotosta henkilöille, jotka ovat vastuussa eri toiminnoista. Vastuu sisäisen valvonnan toimivuudesta omalla vastuualueella - omalle vastuualueelle kuuluvien riskien hallinta
Talous- ja hallintojohtaja	<ul style="list-style-type: none"> - sisäinen laskenta: tulosten seuranta ja analysointi - ulkoinen laskenta ja raportointi
Tilintarkastaja	<ul style="list-style-type: none"> - lakisääteinen tilintarkastus - laajennettu tarkastus hallituksen tai tarkastusvaliokunnan toimeksiannosta - raportointi tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle

3. Raportointijärjestelmä ja siihen liittyvä sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Raportointijärjestelmän mukaisesti toimitusjohtaja raportoi hallitukselle kuukausittain konsernin ja eri tuoteryhmien toiminnasta sekä tuloksesta ja poikkeamista budjettiin ja tarkennettuihin ennusteisiin nähden, neljännesvuosit- tai osavuositarkastukseen tai vuositilinpäätökseen perustuvasta operatiivisesta tuloksesta ja muutoin välittömästi olennaisista muutoksista toimintaympäristössä. Vastuuhenkilöt raportoivat sisäisen raportointijärjestelmän mukaisesti.

Konsernin raportoinnista vastaa emoyhtiön talousjohtaja. Kotimaisten yhtiöiden kirjanpito ja konsernilaskenta suoritetaan emoyhtiön talousosastolla. Ulkomaisten tytäryhtiöiden kirjanpito ja raportointi hoidetaan paikallisesti, riittävää asiantuntemusta omaavissa tilitoimistoissa tai muutoin ulkopuolisia asiantuntijoita hyödyntäen. Emoyhtiön tilintarkastajat vertaavat Venäjän tytäryhtiön venäläisen raportoinnin ja emoyhtiöön konsernitilinpäätöstä varten toimitettavan taloudellisen raportoinnin sisällön. Raportoinnin oikeellisuus varmistetaan talousraportoinnin ohjeistuksella, henkilöstön ammattitaidon ylläpidolla, tietojärjestelmien luotetta-

vuudella, normaaleilla valvontamekanismeilla ja laajennetun tarkastuksen avulla. Raporttien poikkeamat budjetista ja toimintasuunnitelmista ohjaavat analysoimaan tilannetta tarkemmin ja etsimään poikkeamien syyt.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuutta valvoo talous- ja hallintojohtaja ja tilintarkastus sekä aika ajoin toteutettava tietojärjestelmätarkastus. Toiminnan lakien ja sääntöjen mukaisuus pyritään varmistamaan käyttämällä ulkopuolisten asiantuntijoiden osaamista ja palveluita.

Yhtiöllä on taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuuden varmistava ohjeistus, jota organisaation on noudatettava. Organisaation osaaminen varmistetaan tiedotus- ja koulutustilaisuuksissa. Tilinpäätöksen valmistelukokouksissa käydään läpi laskentaperiaatteiden ja lainsäädännön muutoksia ja aikataulutukset.

Tarkastusvaliokunta arvioi taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuutta mm. tulosen- nusteiden toteuma-analysien perusteella sekä raportoinnin virheetömyysarvioinnin avulla neljän- nesvuosittain. Arviointiin kuuluu myös väärinkäy- töksiin ja lainvastaiseen toimintaan liittyvien riski- en läpikäyminen. Tilintarkastus tarkastaa poikkea- maraportoinnin sisällön laajennetun tarkastuksen

KUVA: Riskien kartoitus ja riskienhallinta

Riskianalyysi ja riskien järjestäminen merkittävyden mukaan	<ul style="list-style-type: none"> - riskien nimeäminen konsernitasolla ja vastuualueittain - riskien vaikuttavuuden ja todennäköisyyden arviointi - määritellään riskirajat asetetuille tavoitteille - määritellään kontrollipisteet - raportointiin liittyvien riskien kartoitus
Riskienhallinta	<ul style="list-style-type: none"> - riskien hallintatoimenpiteiden määrittely - vastuuhenkilöiden nimeäminen toimenpiteille - toteutuksen aikajänteestä sopiminen - toimenpiteiden toteuttamisen seurattavan määrittely
Riskienhallintaprosessin valvonta	<ul style="list-style-type: none"> - vastuuhenkilöt raportoivat toimitusjohtajalle riskien toteutumisesta, tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tehokkuudesta - riskiarvioinnit kontrollien osalta
Riskienhallintaprosessin jatkuvuus	<ul style="list-style-type: none"> - kuluvan kauden toimenpiteet ja toimintaympäristö ja sen ennustettavissa olevat muutokset vaikuttaa seuraavan kauden suunnitelmiin ja riskienhallintatoimenpiteisiin - riskienkartoitukseen kerätään taustamateriaalia osana jatkuvaa toimintaa.

yhteydessä. Johtoryhmän jäsenet seuraavat kuu- kausittain tulosraportoinnin oikeellisuutta ja arvi- oivat vastuualueidensa tulos-poikkeamien syyt.

4. Viestintä ja tiedotus

Raportointia ja laskentaperiaatteita koskevasta ohjeistuksesta tiedotetaan kaikille talousasioista vastaaville henkilöille ja kaikille muille, jotka tuot- tavat tietoa ja tarkastustuloksia talouden järjes- telmään. Toimitusjohtaja raportoi tarkastusvali- okunnalle sisäisen valvonnan, ml. raportoinnin oikeellisuus, alueella havaituista puutteista. Tilin- tarkastuksen ja laajennetun tarkastuksen rapor- tit sekä vastuuhenkilöiden antamat selvitykset raportteihin käsitellään tarkastusvaliokunnan kokouksissa. Tarkastusvaliokunta raportoi halli- tukselle tekemistään havainnoista sekä organi- saatiolle antamista ohjeista ja suosituksista. Konsernin viestinnästä vastaa toimitusjohtaja. Konsernissa on viestinnän toimintaohjeet, joka kattaa toimintaohjeet sisäiselle ja ulkoiselle vies- tinnälle. Lisäksi on määritelty näihin liittyen pu- heoikeuden omaavat henkilöt.

5. Valvonnan seuranta

Sisäisen valvonnan tehokkuutta arvioidaan säännöllisesti johtamis- ja ohjaustoimien yhte- ydessä ja erikseen tarkastusraporttien valmis- tuttua. Taloudellisen raportoinnin osalta ver- tailut toteuman ja tavoitteen välillä, erilaiset täsmäytykset ja toiminnallisten raporttien säännönmukaisuuden valvonta ovat jatkuvas- ti toteuttavia seurantatoimenpiteitä.

Suunnittelu- ja seurantakokoukset sisältyvät hallituksen vuosisuunnitelmaan. Tietojärjes- telmät ovat pääpiirteissään vakiintuneita ja niiden luotettavuutta arvioidaan ulkopuolisen asiantuntijan toimesta säännöllisesti.

6. Yhtiön sisäpiiri ja sisäpiirihallinto

Yhtiö noudattaa kulloinkin voimassa olevaa Nas- daq Helsinki Oy:n sisäpiiriohjetta. Markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisiksi johtohenki- löiksi yhtiössä on määritelty Tulikivi Oyj:n halli- tuksen jäsenet ja johtoryhmän jäsenet. Tulikiven johtohenkilö ei saa käydä kauppaa Tulikiven osakkeilla 30 päivää ennen tulosjulkistuksia. Joh- tohenkilöiden ja heidän lähipiirinsä pitää ilmoittaa yhtiölle ja Fivalle jokaisesta heidän omaan lu- kuunsa tehdystä yhtiön rahoitusvälineisiin liitty- västä liiketoimesta. Yhtiön on puolestaan julkis- tettava kyseiset tiedot pörssitiedotteella. Hen- kilöt ja tahot, joilla on pääsy tiettyyn sisäpiiritie- toon, merkitään hankekohtaiseen sisäpiiriluetel- loon. Hankekohtaiseen sisäpiirilueteltoon mer- kitty ei saa käydä kauppaa sinä aikana, kun hänet on merkitty luetteloon.

Tulikiven lähipiiriin kuuluvat yhtiön johto, heidän perheenjäsenensä sekä myös yritykset, joissa edellä mainitut henkilöt, yksin tai yhdessä, ovat määräävässä asemassa. Tulikivi arvioi ja seuraa lähipiirinsä kanssa tehtäviä liiketoimia ja huolehtii siitä, että mahdolliset eturistiriidat on otettu huomioon yhtiön päätöksenteossa. Hallitus

päittää lähipiiritoimista, jotka eivät ole yhtiön tavanomaista liiketoimintaa tai joita ei toteuteta tavanomaisin kaupallisina ehdoin. Yhtiö ylläpitää luetteloa lähipiiriin kuuluvista osapuolista.

Tulikivi tiedotti 7.8.2019, että se on päättänyt solmia 0,5 miljoonan euron arvoiset vieraan pää- omanehtoiset lainasopimukset Suomussalmen talkkiprojektin viivästytyä. Laina-aika on kolme vuotta ja lainojen vuosikorko on 8 prosenttia. Tu- likivi Oyj ei anna lainoille vakuutta. Lainat ovat maksunsaantijärjestyksessä huonommalla etusi- jalla yhtiön senior- ehtoiseen päärahoitukseen nähden. Yhtiö voi kuitenkin maksaa lainat takaisin talkkihankkeen toteutuessa ennen päärahoittaji- en lainojen takaisinmaksua. Laina-sopimuksista 0,2 miljoonaa euroa on solmittu Tulikivi Oyj:n lä- hipiiriin kuuluvien hallituksen jäsenien Jaakko As- paran, Markku Rönkön, Reijo Svanborgin ja Jyrki Tähtisen kanssa. Katsauskaudella ei ollut muita lii- ketoimia osakkuusyhtiöiden tai lähipiirin kanssa.

7. Tilintarkastus

Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyes- sä. Tulikivi Oyj:n varsinaisessa yhtiökokouksessa 24.4.2019 valittiin tilintarkastajaksi tilintarkas- tusyhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintar- kastajana KHT-tilintarkastaja Kirsi Jantunen. Tilin- tarkastajalle vuonna 2019 maksetut palkkiot ti- lintarkastuksesta olivat 51 tuhatta euroa ja tilin- tarkastukseen liittymättömistä palveluista 11 tu- hatta euroa.

Palkka- ja palkkioselvitys 2019

Hallituksen jäsenet

Hallituksen jäsenten palkkioista päättää Tulikivi Oyj:n varsinainen yhtiökokous.

Hallituksen jäsenen vuosipalkkio oli 19.4.2019 lähtien 19 000 euroa, joka suoritettiin kokonaisuudessaan rahana. Lisäksi suoritettiin hallituksen sivutoimiselle puheenjohtajalle 4 500 (4 500) euron suuruinen kuukausipalkkio ja sihteerinä toimivalle hallituksen jäsenelle 1 400 (1 400) euron suuruinen kuukausipalkkio. Hallituksen tarkastusvaliokunnan jäsenille ja nimistystoimikunnan jäsenille maksettiin kokouspalkkiota 330 (330) euroa kokousta kohden. Hallituksen jäsenille ei suoritettu muuhun kuin hallitus- tai valiokuntatyöhön liittyviä palkkioita vuonna 2019.

Toimitusjohtajan ja yhtiön muun johdon palkat ja palkitsemisjärjestelmien periaatteet

Toimitusjohtajan ja muun johtoryhmän palkitseminen koostuu kiinteästä peruspalkasta ja kannustinjärjestelmän määrittelemästä vuosittaisesta tulospalkkiosta (muuttuva osa) ja osakepalkkiosta.

Toimitusjohtajan palkasta, palkkioista ja muista työ sopimuksen ehtoista päättää hallitus.

Muun johtoryhmän sekä ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kannustinjärjestelmästä päättää hallitus, ja kiinteästä palkkaosuudesta toimitusjohtaja yhdessä hallituksen puheenjohtajan kanssa.

Toimitusjohtajan kiinteä palkka vuonna 2019 oli 187 295 (185 526) euroa. Toimitusjohtaja ei saanut tulospalkkiota vuosilta 2019 ja 2018. Toimitusjohtajan irtisanoutumisaika on 3 kuu-

kautta ja yhtiön irtisanoessa toimitusuhteen, irtisanomisaika on 12 kuukautta. Toimitusuhteen päättymiseen ei liity erillistä erorahaa.

Toimitusjohtajan eläketurva on järjestetty lakisääteisellä eläketurvalla (YEL). Eläkemaksut olivat 42 697 (35 766) euroa.

Muun johtoryhmän ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien kiinteät palkat vuonna 2019 olivat yhteensä 602 502 (407 068) euroa. Vuosilta 2019 ja 2018 ei maksettu johtoryhmälle tai ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajille tulospalkkioita.

Optio-oikeudet johdolle ja avainhenkilöille

Tukeakseen johdon ja avainhenkilöiden sitoutumista tulosparannusohjelman läpivientiin Tulikivi Oyj:n hallitus päätti 17.9.2013 optio-oikeuksien antamisesta Tulikivi-konsernin avainhenkilöille varsinaisen yhtiökokouksen 16.4.2013 antaman valtuutuksen perusteella. Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajaansa. Järjestelmän kohde ryhmään kuuluu 13 avainhenkilöä mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet.

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkittävään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016–31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017–31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018–31.5.2020.

Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparrannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 500 000 kappaletta, 2013B 650 000 kappaletta ja 2013C 650 000 kappaletta. Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantaajaksoa tilikaudelle 2019 optiolajin 2013C suhteen. Optio-oikeuksien merkitsemiselle asetetut tilikausien 2014–2019 käyttökattotavoitteet eivät toteutuneet, joten optioita ei jaettu tilikausilta 2014–2019.

Tulospalkkiojärjestelmä

Tulikivi Oyj:llä on laadittu tulospalkkiojärjestelmäperiaatteet koko henkilöstölle, mutta vuonna 2019 tulospalkkiojärjestelmä ei ollut käytössä. Järjestelmän ansaintakriteerit ja palkkion määrän päättää hallitus, ja järjestelmä on voimassa vuoden kerrallaan. Hallitus hyväksyy järjestelmän mukaisten palkkioiden maksatuksen toimitusjohtajan, johtoryhmän jäsenten ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajien osalta, ja toimitusjohtaja muilta osin laskelmien valmistuttua.

Tilintarkastus

Tilintarkastaja valitaan vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudeksi, joka päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päätyttyä. Tilintarkastajana on toiminut KHT-yhteisö KPMG Oy Ab. Vuonna 2019 tilintarkastusyhtiölle maksettiin palkkoja ja palkkioita yhteensä 87 175 (60 359) euroa, josta lakisääteisen tilintarkastuksen osuus oli 85 675 (53 852) euroa).

Hallituksen jäsenille vuonna 2019 maksetut vuosipalkkiot hallitus- ja valiokuntatyöstä (euro):

	Vuosipalkkiot	Tarkastusvaliokunta	Nimitysvaliokunta	Yhteensä
Aspara Jaakko, jäsen	19 000			19 000
Rönkkö Markku, jäsen, sihteeri	35 800	1 650	330	37 780
Niemi Liudmila jäsen	19 000	990		19 990
Svanborg Reijo, jäsen	19 000	1 650		20 650
Tähtinen Jyrki, jäsen, sivutoiminen puheenjohtaja	73 000		330	73 330
Vauhkonen Heikki, jäsen	19 000	990	330	20 320
Yhteensä	184 800	5 280	990	191 070

TULIKIVI OYJ:N PALKITSEMISPOLIITIIKKA

1 Johdanto

Tässä Tulikivi Oyj:n palkitsemispolitiikassa esitetään periaatteet sekä päätöksentekoprosessit hallituksen sekä toimitusjohtajan palkitsemiselle ja toimisopimuksen keskeisille ehdoille.

Yhtiön palkitsemisperiaatteet koskevat yhtiön koko henkilöstöä. Palkitsemisen läpinäkyvyys, markkinalähtöisyys sekä hyvästä suorituksesta palkitseminen ovat keskeisiä periaatteita palkitsemisessa.

Yhtiön palkitsemispolitiikka koskee yhtiön hallitusta ja toimitusjohtajaa. Yhtiön palkitsemispolitiikan tavoitteena on kannustaa ja palkita johtoa yhtiön kulloisenkin strategian mukaisesti toiminnasta ja asetettujen sääntöjen noudattamisesta sekä motivoida ponnistelemaan Tulikiven menestyksen eteen.

Toimiva ja kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön, mikä puolestaan edistää yhtiön taloudellista menestystä ja hyvän hallinnoinnin toteuttamista. Palkitseminen tukee yhtiön asettamien tavoitteiden ja yhtiön strategian toteutumista sekä pitkän aikavälin tuloksellisuutta.

Palkitsemispolitiikan mukainen palkitseminen koostuu seuraavista osista. Peruspalkka ja työsuhde-etuudet noudattavat paikallisia markkinakäytäntöjä, lakeja ja määräyksiä. Lyhyen aikavälin kannustinjärjestelmän tarkoituksena on ohjata yksilön ja organisaation suoritusta sekä tukea strategisten hankkeiden nopeaa toteuttamista. Pitkän aikavälin palk-

kiojärjestelmä on tarkoitettu avainhenkilöiden sitouttamiseen. Pitkän aikavälin kannustimilla pyritään sitouttamaan johtoa sekä yhdenmu-kaistamaan heidän etunsa yhtiön osakkeen-omistajien edun kanssa.

2 Päätöksentekoprosessi

Tulikivi-konsernin palkitsemista koskevia periaatteita ja linjauksia käsitellään yhtiön hallituksessa. Yhtiöllä ei ole palkitsemisjärjestelmän hallinnointia varten hallituksen nimeämä palkitsemisvaliokuntaa. Sitä ei ole katsottu tarpeelliseksi ottaen huomioon yhtiön toiminnan koko ja toiminnan luonne.

Hallitus seuraa ja valvoo palkitsemispolitiikan toimivuutta, palkitsemisen kilpailukykyä sekä sitä, miten palkitsemispolitiikka edistää yhtiön ja konsernin pitkäjänteisiä tavoitteita ja esittää tarvittaessa yhtiökokoukselle muutoksia yhtiön palkitsemispolitiikkaan.

Palkitsemispolitiikkaa muutettaessa hallitus selostaa merkittävät muutokset. Lisäksi hallitus selostaa, miten uudessa palkitsemispolitiikassa on otettu huomioon yhtiökokouksen päätös edellisestä palkitsemispolitiikasta ja kannanotot, jotka on esitetty aiemman palkitsemispolitiikan vahvistamisen jälkeen julkistettujen palkitsemisraporttien yhtiökokouksikäsitellyssä.

Yhtiön hallitus hyväksyy ja esittää yhtiön palkitsemispolitiikan yhtiökokoukselle.

Palkitsemispolitiikka on esitettävä yhtiökokoukselle vähintään neljän vuoden välein. Palkitsemispolitiikan olennaiset muutokset on li-

säksi aina esitettävä yhtiökokoukselle. Yhtiökokous päättää, kannattaako se esitettyä palkitsemispolitiikkaa. Yhtiökokouksen päätös on neuvoa-antava.

Jos yhtiökokouksen enemmistö ei ole kannattanut esitettyä palkitsemispolitiikkaa, tarkistettu palkitsemispolitiikka ja selostus siitä, miten uudessa palkitsemispolitiikassa on huomioitu yhtiökokouksen päätös edellisestä palkitsemispolitiikasta, on esitettävä yhtiökokoukselle viimeistään seuraavassa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Palkitsemista koskevan ehdotuksen valmistelu on osoitettu hallituksen tehtäväksi. Hallituksen palkkioista päättää lopullisesti yhtiön yhtiökokous.

Toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen palkitsemisesta ja toimisuhteen keskeisistä ehdoista päättää hallitus. Päätösten on tapahduttava yhtiökokoukselle esitetyn voimassa olevan palkitsemispolitiikan puitteissa.

Toiminnan johtamisessa toimitusjohtajaa avustaa johtoryhmä. Hallitus nimittää toimitusjohtajan ja toimitusjohtaja nimittää muut johtoryhmän jäsenet. Hallitus päättää yhtiön palkitsemis- ja kannustinjärjestelmästä.

3 Hallituksen palkitseminen kuvaus

Yhtiökokous päättää hallituksen jäsenille maksettavista palkkioista yhdeksi toimikaudeksi kerrallaan hallituksen tekemän ehdotuksen perusteella.

Päätöksen hallituksen jäsenten palkitsemisesta

on perustuttava yhtiökokoukselle esitettyyn ja voimassa olevaan palkitsemispolitiikkaan.

Yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksetaan vuosi- tai kuukausipalkkiota ja/tai kokouspalkkioita.

Hallituksen jäsenille voidaan yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti maksaa korvauksia matkakustannuksista ja/tai muista hallitustyöstä välittömästi aiheutuvista kustannuksista.

Hallitus- ja mahdolliset valiokuntapalkkiot voidaan maksaa yhtiökokouksen päätöksen mukaan kokonaan tai osittain yhtiön osakkeina.

Yhtiön hallituksen jäsenet eivät ole lyhyen aikavälin tulospalkkiojärjestelmän taikka yhtiön optio-ohjelmien tai muiden pitkän aikavälin palkkiojärjestelmien piirissä.

Yhtiökokous tai sen valtuuttamana yhtiön hallitus päättää osakkeiden, optioiden tai muiden osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta. Silloin, kun osakkeita, optioita tai muita osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia annetaan toimielinten jäsenille osana palkitsemista, tämän on tapahduttava palkitsemispolitiikan puitteissa.

Jos yhtiön työntekijä on hallituksen jäsen, hänen hallituspalkkionsa määräytyy samoin perustein kuin muiden hallituksen jäsenten ja hänen työsuhteensa perusteella maksettava palkka ja muut etuudet määräytyvät työsuhteeseen kulloinkin soveltuvien ehtojen perusteella.

4 Toimitusjohtajan palkitseminen kuvaus

Toimitusjohtajan palkitsemisesta ja toimitusjohtajan toimisopimuksen ehdoista päättää

hallitus yhtiökokoukselle esitetyn ja voimassa olevan palkitsemispolitiikan puitteissa.

Palkitsemisessa käytettävät palkitsemisen osat ja näiden suhteelliset osuudet

Toimitusjohtajan palkitseminen koostuu kuukausipalkasta, työsuhte-educista ja suoritusperusteisista kannustinohjelmista. Toimitusjohtajan palkitsemiseen voi kuulua myös lisäeläke-järjestely sekä erokorvaus.

Kannustinohjelmat koostuvat vuosittaisesta lyhyen aikavälin tulospalkkiojärjestelmästä sekä pitkän aikavälin osakepalkkiojärjestelmästä. Toimitusjohtajan peruspalkan tulee olla linjassa yhtiön ja sen osakkeenomistajien edun kanssa. Peruspalkan tulee olla työmarkkinavertailussa kilpailukykyinen, jotta osaavia ammattilaisia saadaan houkuteltua ja pidettyä yrityksen palveluksessa.

Lyhyen aikavälin tulospalkkio

Toimitusjohtajalle voidaan maksaa vuosittain määräytyvä suoritepalkkio. Yhtiön hallitus asettaa toimitusjohtajan suoritustavoitteet.

Toimitusjohtajan lyhyen aikavälin tulospalkkion suoritusjakso on vuoden mittainen.

Hallituksen vuosittain ennalta määrittämien kriteerien täytyessä toimitusjohtaja voi olla oikeutettu suoritepalkkioon, joka voi olla enimmillään 75 % kiinteästä vuosipalkasta.

Hallituksen määrittämissä kriteereissä voidaan ottaa huomioon yhtiön strategian toteutumiselle keskeisiä talouteen, liiketoiminnan tai omistaja-arvon kehittymiseen, asiakas- tai henkilöstötyytyväisyyteen, laatuun ja yritys-

vastuuseen liittyviä tavoitteita. Yhtiön hallitus arvioi kriteerien täyttymisen.

Pitkän aikavälin tulospalkkio

Pitkän aikavälin tulospalkkion tarkoitus on kannustaa toimitusjohtajaa työskentelemään pitkällä aikavälillä omistaja-arvoa lisäten ja sitouttaa toimitusjohtajaa entisestään yhtiöön.

Toimitusjohtaja on kulloinkin yhtiön päättämän osake- tai optiopalkkiojärjestelmän piirissä.

Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä voimassa olevaa optio-ohjelmaa.

Optio-oikeudet jaetaan konserniin kuuluvan yhtiön palveluksessa oleville avainhenkilöille osana konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää. Optio-oikeuksien ehtoissa määritellään niihin liittyvät sitouttamisjaksot ja omistusvelvollisuus.

Yhtiö voi jakaa optioita tai osakepalkkioita yhtiön palveluksessa oleville avainhenkilöille ja toimitusjohtajalle osana konsernin avainhenkilöiden kannustin- ja sitouttamisjärjestelmää.

Eläkejärjestely

Toimitusjohtajan eläketurva on järjestetty laakisäteisellä eläketurvalla (YEL), joka tarjoaa palvelusaikaan ja työansioihin perustuvan eläketurvan laissa säädetyllä tavalla. Toimitusjohtajan eläkeikä määräytyy yhtiön eläkelain perustella.

Irtisanomisehdot

Toimissopimuksessa voidaan sopia toimitusjohtajaan sovellettavasta irtisanomisajasta.

Toimitusjohtajan irtisanoutumisaika on 3 kuukautta ja yhtiön irtisanoessa toimitusjohtajan irtisanomisaika on 12 kuukautta. Toimitusjohtajan irtisanomiseen ei liity erillistä erorahaa. Lisäksi toimissopimuksessa voidaan sopia toimitusjohtajan kanssa muistakin irtisanomisehdoista, kuten esimerkiksi siitä, että toimitusjohtaja on oikeutettu jo annettuun optio-ohjelmaan kaikissa tilanteissa, mukaan lukien irtisanomistilanteissa.

Palkitsemisen lykkäämistä ja mahdollista takaisinperintää koskevat ehdot

Yhtiön palkitsemispolitiikassa ei sovelleta lykkäviä ehtoja taikka ehtoja, joiden perusteella voidaan vaatia suoritettuja etuuksia takaisin muutoin kuin optio-oikeuksien osalta. Optio-oikeuksien osalta lähtökohtana on, että avainhenkilö menettää optionsa, mikäli työsuhte yhtiöön päättyy. Yhtiön hallitus voi kuitenkin päättää poiketa edellä mainitusta ehdosta toimitusjohtajan toimissopimuksen ehtoissa.

5 Väliaikasta poikkeamista koskevat edellytykset

Palkitsemispolitiikasta voi poiketa väliaikaisesti, jos se on tarpeen yhtiön pitkän aikavälin etujen varmistamiseksi, ottaen huomioon yhtiön pitkän aikavälin taloudellinen menestys, kilpailukyky ja omistaja-arvon kehitys.

Voimassa olevasta palkitsemispolitiikasta voidaan poiketa poikkeuksellisissa olosuhteissa, joissa yhtiön keskeiset toimintaedellytykset ovat palkitsemispolitiikan yhtiökokouskäsitelyn jälkeen muuttuneet esimerkiksi toimi-

tusjohtajan vaihdoksen, yritysjärjestelyiden, kuten fuusion tai ostoparjouksen seurauksena tai sääntelyssä tapahtuneiden muutosten seurauksena, eikä voimassa oleva toimielinten palkitsemispolitiikka olisi enää tarkoituksenmukainen näissä muuttuneissa olosuhteissa.

Jos palkitsemispolitiikasta poikkeamisen arvioidaan jatkuvan muutoin kuin väliaikaisesti, yhtiön on valmisteltava uusi palkitsemispolitiikka, joka käsitellään seuraavassa mahdollisessa varsinaisessa yhtiökokouksessa.

Yhtiön hallitus arvioi tarpeet palkitsemispolitiikan poikkeamiselle ja päättää poikkeamisesta. Väliaikainen poikkeaminen tulee selostaa palkitsemisraportissa.

6 Palkitsemispolitiikan saatavilla pito

Yhtiö pitää voimassa olevan palkitsemispolitiikkansa yleisön saatavilla internetsivuillaan. Jos yhtiön yhtiökokous on äänestänyt palkitsemispolitiikasta, on samassa yhteydessä esitettävä tieto äänestyksen päivämäärästä ja tuloksesta.

Tietoja osakkeenomistajille

Yhtiökokous

Tulikivi Oyj varsinainen yhtiökokous 22.4.2020 peruutetaan ja siirretään myöhemmin ilmoitettavaan ajankohtaan.

Tulikivi Oyj suhtautuu koronaviruksen (COVID-19) leviämiseen vakavasti ja on tilanteen kehittymisen sekä Suomen valtioneuvoston linjausten seurauksena päättänyt perua 22.4.2020 varsinaisen yhtiökokouksen.

Valtioneuvosto tiedotti 16.3.2020, että julkiset kokoontumiset rajoitetaan enintään kymmeneen henkilöön. Valtioneuvoston linjausten perusteella Tulikiven hallitus on päättänyt, että yhtiökokousta ei ole syytä järjestää vallitsevassa poikkeuksellisessa tilanteessa. Tulikivi

haluaa taata turvallisen kokouksympäristön sekä yhtiön osakkeenomistajille että sen työntekijöille.

Tulikiven hallitus kutsuu varsinaisen yhtiökokouksen koolle myöhemmin.

Taloudelliset katsaukset

Tulikivi Oyj julkaisee vuonna 2020 seuraavat taloudelliset katsaukset:

- Tilinpäätöstiedote vuodelta 2019 28.2.2020
- Vuosikertomus vuodelta 2019 vko 13
- Osavuosikatsaus tammi-maaliskuulta 8.5.2020
- Puolivuosisikatsaus tammi-kesäkuulta 21.8.2020
- Osavuosikatsaus tammi-syyskuulta 6.11.2020

Vuosikertomus, osa-, puolivuosisikatsaukset ja pörssitiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi. Vuosikertomus julkaistaan yhtiön internet-sivuilla viikolla 13. Taloudelliset katsaukset löytyvät julkaisupäivästä alkaen yhtiön kotisivuilta www.tulikivi.com. Sijoittajasuhteisiin liittyviin kysymyksiin vastaa yhtiössä talous- ja hallintojohtaja Jouko Toivanen, puhelin 0207 636 330.

Vuosikooste

Tulikivi Oyj:n vuonna 2019 julkaisemista pörssitiedotteista

- 13.2.2019 Kermansaven liikearvon arvonalentuminenliikearvoon ja muuttaa tästä johtuen tulosohjeistusta vuodelle 2018
- 15.2.2019 Tilinpäätöstiedote 1 - 12/2018
- 15.2.2019 Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä 2018
- 22.3.2019 Kutsu varsinaiseen yhtiökokoukseen
- 1.4.2019 Vuosikertomus
- 25.4.2019 Tulikivi Oyj:n varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ja hallituksen järjestäytyminen
- 3.5.2019 Osavuositarkastus 1-3/2019, Liikevaihto laski, mutta uusien tuotteiden myynti kasvoi
- 28.6.2019 Suomussalmen talkkiesiintymän mineraalivaranto laajenee 13 miljoonaan tonniin, JORC-raportin arvioidaan valmistuvan elokuussa 2019
- 7.8.2019 Tulikivi on päättänyt solmia lainasopimukset 0,5 Me Suomussalmen talkki-projektin viivästyttä
- 16.8.2019 Puolivuositarkastus 1-6/2019, Liikevaihto edellisen vuoden tasolla, uusien tuotteiden myynti kasvaa
- 30.8.2019 Tulikiven Suomussalmen talkkiesiintymän JORC-koodin mukainen mineraalivarantoarvio on valmistunut 30.8.2019
- 1.11.2019 Osavuositarkastus 1-6/2019, Liikevaihto edellisen vuoden tasolla, mutta kannattavuus parani
- 28.11.2019 Arvopaperimarkkinalain 9 luvun 5 pykälän mukainen ilmoitus
- 20.12.2019 Tulikivi on solminut sopimuksen rahoittajiensa kanssa vuosien 2019 - 2020 lyhennysohjelmasta ja sen ehdoista
- 20.12.2019 Tulikivi Oyj:n varsinaisen yhtiökokous ja taloudelliset tiedotteet vuonna 2020

Tulikivi Oyj:n toimintakertomus ja tilinpäätös vuodelta 2019

Hallituksen toimintakertomus	43
Konsernitilinpäätös, IFRS	46
Konsernin laaja tuloslaskelma	46
Konsernitase	47
Konsernin rahavirtalaskelma	48
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	49
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	50
Taloudellista kehitystä kuvaavat sekä osakekohtaiset tunnusluvut	86
Tunnuslukujen laskentaperusteet	88
Emoyhtiön tilinpäätös, FAS	89
Emoyhtiön tuloslaskelma	89
Emoyhtiön tase	90
Emoyhtiön rahoituslaskelma	93
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	94
Tulikivi Oyj:n osakkeet ja osakkeenomistajat	102
Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset	104

Tämä on Tulikivi-konsernin tilinpäätös, joka on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja.

Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksissa (EY) N:o 1606/2002 säädetyin menetelmin mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyjä standardeja ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina.

Hallituksen toimintakertomus 2019

Toimintaympäristö

Suomessa uusien pientalojen rakentaminen ja tulisijojen korjausrakentaminen ovat vakiintuneet aiempaa alhaisemmalle tasolle. Yleisen kulluttajaluottamuksen heikentyminen voi vaikuttaa Tulikivi-tuotteiden kysyntään heikentävästi. EU-alueella pientalorakentamisen määrä ja tulisijojen kysyntä on aiempien vuosien tasolla. Kysyntään voivat vaikuttaa maakohtaiset rakentamis- ja päästömääräykset sekä investointituet. Venäjällä Tulikivi-tuotteiden kysyntä on kasvussa, mutta se on riippuvainen ruplan kurssimuutoksista.

Kallistuva kuluttajaenergian hinta lisää kuluttajien kiinnostusta vaihtoehtoisin lämmitysratkaisuihin.

Liikevaihto ja tulos

Tulikivi-konsernin liikevaihto neljännellä vuosineljänneksellä oli 8,8 miljoonaa euroa (8,7 miljoonaa euroa 10-12/2018). Neljännellä vuosineljänneksellä liikevaihdon kehitys jatkui myönteisenä suurimmissa vientimaissa Saksassa ja Venäjällä. Tulikivi on tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä tehdyn arvonalentumistestauksen tuloksena päättänyt kirjata arvonalennusta 0,8 (0,5) miljoonaa euroa Konsernin taseessa olevasta liikearvosta. Arvonalentuminen liittyy Kermansavi Oy:n hankinnasta vuonna 2006

syntyneeseen liikearvoon. Arvonalentumiskirjauksella ei ole kassavirtavaikutusta eikä se myöskään vaikuta emoyhtiön Tulikivi Oyj:n tunnuslukuihin. Tulikivi-konsernin vertailukelpoinen liiketulos neljännellä vuosineljänneksellä oli 0,4 (0,0) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen tulos ennen veroja 0,1 (-0,2) miljoonaa euroa. Liiketulos neljännellä vuosineljänneksellä oli -0,5 (-0,5) miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -0,7 (-0,7) miljoonaa euroa, joihin sisältyi liikearvon arvonalennuskirjausta -0,8 (-0,5) miljoonaa euroa. Neljännellä vuosineljänneksellä myyntikate parantui hinnankorotusten ja tuottavuuden parannustoimenpiteiden ansiosta. Kiinteiden kulujen säästöt toteutuivat ennakoitusti katsauskaudella.

Johtuen tulisijojen myynnin kausivaihtelusta toinen vuosipuolisko on ensimmäistä vuosipuoliskoa parempi sekä liikevaihdollisesti että liiketulosellisesti. Tulikivi-konsernin liikevaihto vuonna 2019 oli 28,7 miljoonaa euroa (28,6 miljoonaa euroa 1-12/2018). Vertailukelpoinen liiketulos vuonna 2019 oli 0,0 (-0,5) miljoonaa euroa ja vertailukelpoinen tulos ennen veroja -0,7 (-1,3) miljoonaa euroa. Liiketulos oli -0,8 (-1,0) miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja -1,5 (-1,8) miljoonaa euroa, joihin sisältyi liikearvon arvonalennuskirjausta -0,8 (-0,5) miljoonaa euroa. Vuonna 2019 onnis-

tuimme kääntämään Tulikiven liikevaihdon pieneen kasvuun ja vertailukelpoisen liiketulosloksen voitolliseksi. Liikevaihtoa kasvattaneiden uudistuneiden mallistojen ohella sen mahdollisesti kannattavuuden parantuminen Suomessa, Saksassa ja Venäjällä.

Yhtiön tilauskanta oli tilikauden päättyessä 2,9 (3,0) miljoonaa euroa. Yhtiön sisään tullut tilausvirta oli neljännellä vuosineljänneksellä 8,6 (8,4) miljoonaa euroa.

Kotimaan liikevaihto oli tilikaudella 12,5 (12,9) miljoonaa euroa eli 43,4 (45,1) prosenttia koko liikevaihdosta. Vuonna 2019 Suomen tulisijamyynnin ja saunojen osuus liikevaihdosta kasvoi lisääntyneen saneerausmyynnin ansiosta. Tulisijojen myynti uudismarkkina oli hieman edellisvuotta alhaisempaa. Myynnin tehostamistoimia jatketaan kotimaassa saneerausmyynnin kasvattamiseksi. Saunojen myynti kehittyi myönteisesti. Sisustuskivien toimitukset laskivat, johtuen vähäisemmästä määrästä projektitoimituksia.

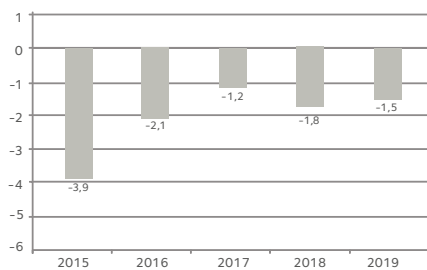
Viennin liikevaihto oli tilikaudella 16,2 (15,7) miljoonaa euroa eli 56,6 (54,9) prosenttia koko liikevaihdosta. Suurimmat vientimaat olivat Saksa, Venäjä, Ranska, Ruotsi ja Tanska. Uusien Karelia- ja Pielinen-mallistojen myynnin kasvu jatkui hyvänä neljännellä vuosineljänneksellä ja kasvoi tilikaudella 16 %. Saksan liikevaihtoon

vaikutti uusien Pielinen-malliston tuotteiden hyvä vastaanotto asiakaskunnassa. Uudistuneet mallistot ovat mahdollistaneet Venäjän myyntitoimien suuntaamisen aiempaa vahvemmin premium-markkina. Venäjän euro-määräinen liikevaihto oli edellisen vuoden tasolla. Uudet Karelia- ja Pielinen-takkamallistot ovat edelleen lisänneet selvästi jälleenmyyjien ja kuluttajien mielenkiintoa Tulikivi-tuotteita kohtaan Keski-Euroopassa ja Venäjällä. Niiden avulla on pystytty avaamaan uusia jälleenmyyntipisteitä sekä aktivoimaan vanhoja. Mallistojen myötä Tulikiven markkina-asema on vahvistunut viennissä.

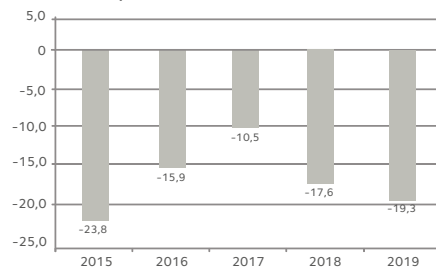
Karelia- ja Pielinen-takkamallistojen tuotteet pohjautuvat moderniin skandinaaviseen muotoiluun ja uuteen vuolukiven pintakäsittelytekniikkaan. Pielinen-malliston tuotteet ovat kompakteja ja helposti asennettavia. Ne soveltuvat erityisen hyvin Keski-Euroopan markkinoille sekä sellaisille markkinoille, joissa varaavien uunien tuntemusta ei ole.

Uudet takkamallistot on otettu hyvin vastaan sekä kotimaassa että viennissä. Kotimaassa pientalo-rakentamisen ei ennakoida enää kasvavan. Myynnin tehostamistoimia jatketaan kotimaassa saneerausmyynnin kasvattamiseksi. Karelia- ja Pielinen-mallistojen erinomaisesti onnistunut kehitystyö antaa mahdollisuuden

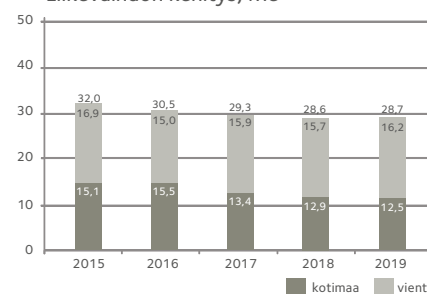
Tulos ennen veroja, Me

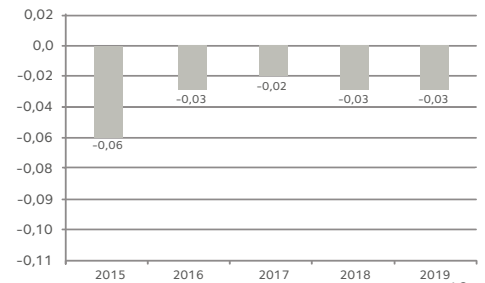
Oman pääoman tuotto, %

Liikevaihdon kehitys, Me

Osakekohtainen tulos, euro

markkinaosuuden euromääräiseen kasvuun ja kannattavuuden parantumiseen vuonna 2020 sekä kotimaassa että viennissä.

Rahoitus

Liiketoiminnan nettorahavirta oli neljännellä vuosineljänneksellä 1,1 (0,5) miljoonaa euroa ja tilikaudella 1,6 (1,6) miljoonaa euroa. Käyttöpääoma pieneni tilikauden aikana 0,6 (1,0) miljoonaa euroa. Varastot pienenivät 0,4 miljoonaa euroa tilikaudella. Käyttöpääoma oli tilikauden lopussa 0,7 (1,3) miljoonaa euroa.

Tilikaudella otettiin uusia lainoja 0,5 (0,0) miljoonaa euroa. Tilikaudella lyhennettiin lainoja 0,3 (0,3) miljoonaa euroa. Rahalaitoslainat ja käyttöpääomalaina olivat yhteensä tilikauden päättyessä 15,6 (15,4) miljoonaa euroa, ja nettorahoituskulut olivat tilikaudella 0,8 (0,8) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste oli tilikauden päättyessä 23,0 (27,4) prosenttia. Korollisten nettovelkojen suhde omaan pääomaan eli gearing oli 200,1 (156,6) prosenttia. Current ratio oli 1,1 (0,5), ja osakekohtainen oma pääoma oli 0,13 (0,16) euroa. Tilikauden päättyessä konsernin rahavarat ja muut likvidit varat olivat 1,2 (0,8) miljoonaa euroa.

Tulikivi allekirjoitti 20.12.2019 rahoittajiensa kanssa rahoitussopimuksen, jossa sovittiin yhtiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2019 - 2020 rahoittajien vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista kovenanteista. Yhtiö

täytti kovenantit tilanteessa 31.12.2019. Yhtiön johdon arvion mukaan yhtiön rahoitus on turvattu ja yhtiö täyttää rahoitussopimuksen kovenantit vuonna 2020, mikäli yhtiön liiketoiminta kehittyä ennusteiden mukaisesti. Yhtiö on myös sopinut rahoittajiensa kanssa, että se aloittaa rahoitusneuvottelut vuoden 2021 ja sitä seuraavien vuosien lyhennysohjelmasta ja sen ehdoista viimeistään 30.9.2020 ja saattaa ne päätökseen 31.12.2020 mennessä.

Emoyhtiön oma pääoma on alle puolet osakepääomasta tappiollisen tuloksen vuoksi. Emoyhtiön oma pääoma on tilikauden lopussa 0,3 miljoonaa euroa (konsernissa 7,7 miljoonaa euroa) ja osakepääoma 6,3 miljoonaa euroa (konsernissa 6,3 miljoonaa euroa). Tämän johdosta yhtiön hallitus on ryhtynyt Osakeyhtiölain 20 luvun 23 §:n 1 momentin mukaisiin toimiin.

Investoinnit ja tuotekehitys

Konsernin investoinnit olivat tilikaudella 0,9 (1,1) miljoonaa euroa. Karelia-mallisto täydentyi keväällä uudella vaakaluukkuisella Saramo-mallilla sekä digitaalisella Senso-takkaohjaimella, joka helpottaa tulisijan käyttöä ja pienentää jo entisestään matalia päästöjä. Pielinen-mallistoon lanseerattujen hissiluukkuisen Lako- ja Juva-mallien toimitukset käynnistyivät toisella vuosineljänneksellä. Uudet mallit on otettu hyvin vastaan markkinoilla.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menot olivat

tilikaudella 0,9 (0,9) miljoonaa euroa eli 3,2 (3,1) prosenttia liikevaihdosta. Näistä aktivoitiin taaseeseen 0,3 (0,4) miljoonaa euroa.

Suomussalmen talkkivarannot

Tulikivi tiedotti 30.8.2019, että Tulikiven Suomussalmen talkkiesiintymän JORC-koodin mukainen mineraalivarantoarvio valmistui 30.8.2019. Selvityksen mukaan Haaposen esiintymän todennäköiset mineraalivarannot ovat 12,3 miljoonaa tonnia ja niiden keskimääräinen talkkipitoisuus on 45 prosenttia. Tämän lisäksi esiintymä jatkuu syvyysuunnassa muuttumattomana vähintään 75 metriä tunnetun mineralisaation alapuolelle, mikä on todettu lisäkaivauksin. Kairausten osoittama mahdollinen lisämineralisaatio on noin 7-10 miljoonaa tonnia. Lisäksi Geologian Tutkimuskeskus on todennut samassa kaivospiirissä sijaitsevien Kivikankaan, Sivuuvannon ja Kivisuuvannon esiintymissä yli 10 miljoonan tonnin mineraalivarantopotentiaalin. Geologian Tutkimuskeskuksen tekemät rikastuskokeet osoittavat talkin soveltuvan yleisimpiin kaupallisiin tuotteisiin. Mineraalivarantoarvion laatimisesta ovat vastanneet Markku Meriläinen, MAusIMM JORC (2012) ja Pekka Loven MAusIMM (CP) JORC (2012) Competent Person pätevyydellä.

Mineraalivarantoarvio osoittaa esiintymän olevan merkittävä Euroopan mittakaavassa. Haaposen esiintymä on laajuutensa ja muotonsa vuoksi te-

hokkaasti hyödynnettävissä avolouhoksena. Mineraalivarantoarvioon perustuva avolouhosoptimointi ja tehdyt kassavirtamallit osoittavat, että esiintymä on hyödynnettävissä kannattavasti.

On ennen aikaista arvioida esiintymän mahdollisen myynnin toteutumista tai taloudellisia vaikutuksia.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 205 (200) henkilöä. Tilikaudella palkka- ja palkkiokulut olivat yhteensä 8,7 (8,6) miljoonaa euroa. Henkilöstön määrää sopeutetaan lomautuksin kysynnän mukaisesti.

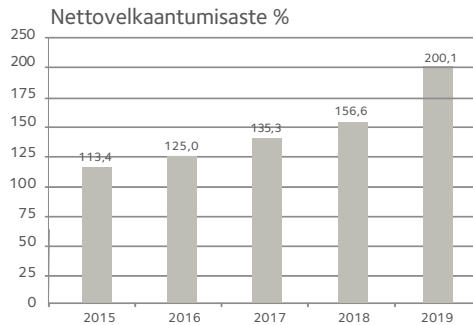
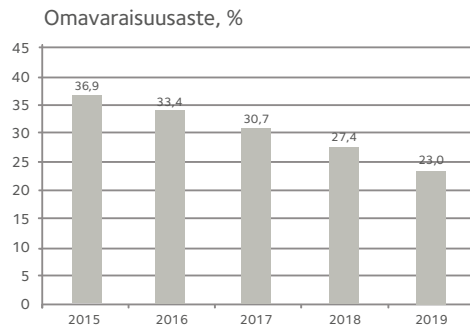
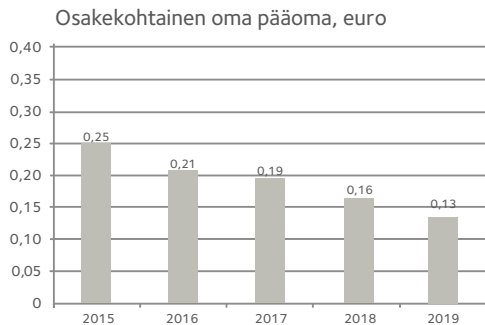
Varsinainen yhtiökokous

Tulikivi Oyj:n 24.4.2019 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti olla jakamatta osinkoa tilikaudelta 2018. Hallituksen jäseniksi valittiin Jaakko Aspara, Liudmila Niemi, Markku Rönkkö, Reijo Svanborg, Jyrki Tähtinen ja Heikki Vauhkonen. Hallitus valitsi puheenjohtajaksi Jyrki Tähtisen. Tilintarkastajaksi valittiin KHT-yhteisö KPMG Oy Ab, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Kirsi Jantunen.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään uusien osakkeiden antamisesta ja yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden luovuttamisesta hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita voidaan antaa seuraavasti: enintään 15 656 622 kappaletta A-sarjan ja 2 304 750 kappaletta K-sarjan osakkeita.

Valtuutus sisältää oikeuden toteuttaa osakeanti myös osakkeenomistajan etuoikeudesta poiketen suunnatulla annilla edellyttäen, että siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy. Valtuutus sisältää oikeuden päättää maksuttomasta osakeannista yhtiölle itselleen siten, että yhtiölle annettavien osakkeiden lukumäärä olisi enintään yksi kymmenesosa yhtiön kaikista osakkeista.

Valtuutus sisältää myös oikeuden osakeyhtiö-

lain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta, jotka oikeuttavat saamaan maksua tai saatavan kuittaamista vastaan yhtiön osakkeita. Valtuutus sisältää oikeuden suorittaa yhtiön osakkeita. Hallituksella on valtuutus päättää muista osakeanteihin liittyvistä seikoista. Valtuutus on voimassa vuoden 2020 varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Omat osakkeet

Yhtiö ei ole hankkinut eikä luovuttanut omia osakkeita tilikauden aikana. Yhtiön hallussa olevien omien osakkeiden kokonaismäärä oli tilikauden päättyessä 124 200 A-osaketta, mikä vastaa 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia kokonaisäänimäärästä.

Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käytöstä

Emoyhtiöllä ei ole osingonjakokelpoisia varoja. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta vuodelta 2019.

Lähiajan riskit ja epävarmuustekijät

Konsernin keskeisin riski on liikevaihdon lasku päämarkkina-alueilla. Uudisrakentaminen ja saneeraushankkeet vaikuttavat Tulikivi-tuotteiden myyntiin Suomessa. Keski-Euroopan ja Venäjän poliittiset ja taloudelliset epävarmuudet vaikut-

tavat myös Tulikivi-tuotteiden kysyntään.

Konsernin rahoitusaseman parantaminen ja rahoituksen jatkuvuuden turvaaminen edellyttävät kannattavuuden parantumista. Lainojen takaisinmaksu voi muodostaa ennakoitua suuremman rasitteen yhtiön kassavirralle, mikäli yhtiön liiketoiminta ja toiminnan tulos eivät kehity suunnitellusti. Riskinä on myös kovenanttien rikkoutuminen sekä talkkihankkeen toteutumatta jääminen. Lisäksi riskinä on, että rahoittajien kanssa ei saada neuvoteltua riittävän hyvää lyhennysohjelmaa ja sen ehtoja. Mikäli liiketoiminnan kannattavuus ei kehity suunnitellusti on riskinä myös, että joudutaan kirjaamaan liiketoiminnan arvonalennusta sekä vähentämään laskennallisia verosaamia taseessa.

Yhtiön valuuttariskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Venäjän rupla ja Yhdysvaltain dollari. Yhtiön kassavirroista noin 90 prosenttia on euromääräisiä, eli tältä osin yhtiön altistuminen valuuttariskeille on vähäistä. Valuuttojen heikentyminen voi vaikuttaa heikentävästi myyntikatteeseen.

Riskit on kuvattu yksityiskohtaisemmin yhtiön vuoden 2019 vuosikertomuksessa sivulla 84.

Tulevaisuuden näkymät

Vuoden 2020 liikevaihdon arvioidaan kasvavan, ja vertailukelpoisen liikeluokituksen arvioidaan olevan voitollinen.

Strategian toteutumisen seuranta

Konsernin strategia kattaa keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuoteen 2022 saakka. Strategian mukaan konsernin orgaaninen kasvutavoite on myönteisessä taloudellisessa suhdanteessa yli 10 prosenttia vuodessa. Tavoitteena on myös saavuttaa seuraavan kolmen vuoden kuluessa 10 prosentin taso liikeluokituksessa. Oman pääoman tuottotavoitteena on ylittää 20 prosentin taso. Toimintaympäristön epävakauden takia strategisia tavoitteita ei ole saavutettu. Konsernissa on tehostettu toimintaa onnistuneesti kannattavuuden parantamiseksi. Kuluneen viiden vuoden aikana Tulikivi on toteuttanut rankan rakennemuutosohjelman toiminnan tervehdyttämiseksi. Yhtiö on vähentänyt velkojaan noin 12 miljoonalla eurolla vuodesta 2013 ja käyttänyt rakenteellisiin muutoksiin sekä saneerauskuuluihin noin 5 miljoonaa euroa. Lisäksi yhtiö on investoinut merkittävästi uuteen keraamiseen mallistoon, Karelia- ja Pielinen-mallistoihin sekä niiden tuotantoteknologiaan. Mallistot on otettu loppuasiakkaiden ja jälleenmyyjien keskuudessa hyvin vastaan, ja ne mahdollistavat kannattavan kasvun vuonna 2020. Liikevaihdon kasvattamiseksi yhtiön tavoitteena on kiihdyttää Karelia- ja Pielinen-mallistojen myynnin kasvua niin kotimaassa kuin viennissä. Lisäksi erityistä huomiota kiinnitetään myynnin tehostamistoimenpiteisiin. Tehostetun kulurakenteen lisäksi myönteinen myynnin jakauman kehitys parantaa kannattavuutta vuonna 2020.

Tunnuslukutiedot ja omistusta koskevat tiedot

Konsernin talouskehitystä kuvaavat ja osakekohtaiset tunnusluvut laskentakaavoineen sekä osakkeenomistajat ja johdon omistus on esitetty tilinpäätöksen yhteydessä.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

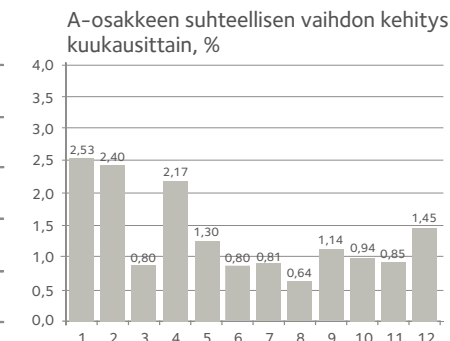
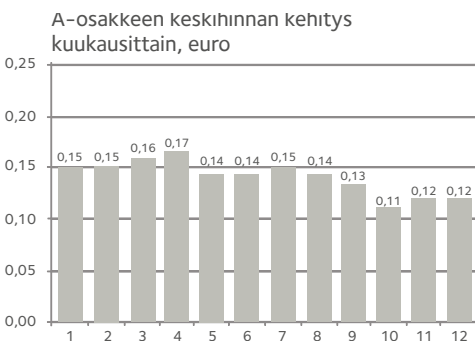
Tulikivi Oyj antaa selvityksen hallinnointi- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) vuodelta 2019 toimintakertomuksesta erillisenä kertomuksena. Selvitys on laadittu 1.1.2020 voimaan tulleeseen Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin mukaisesti. Hallintoperiaatteet ovat luettavissa yhtiön internetsivulla osoitteessa www.tulikivi.fi -> Konserni -> Konsernin hallinto ja johto

Tilinpäätöspäivän jälkeiset tapahtumat

Tulikivi Oyj:n hallitus on arvioinut vuoden 2020 alussa puhjennun ja nopeasti laajentuneen Koronavirusepidemian (Covid-19) vaikutuksia yhtiön markkinaympäristöön, työntekijöihin ja liiketoimintaan. Virusepidemialla ei toistaiseksi ole ollut merkittävää vaikutusta yhtiön tuotteiden kysyntään. Epidemian taloudelliset kokonaisvaikutukset Tulikivi Oyj:n toimintaan riippuvat epidemian laajuudesta ja kestosta, eikä niitä ole mahdollista vielä tässä vaiheessa tarkasti arvioida. Yhtiön hallitus ja johto seuraavat tarkasti virustilanteen kehittymistä ja päivittävät arviotaan epidemian vaikutuksista tilanteen edetessä.

Konsernirakenne

Konserniin kuuluvat emoyhtiö Tulikivi Oyj, Tulikivi U.S. Inc USAssa ja OOO Tulikivi Venäjällä. Konserniyrityksiä ovat lisäksi Tulikivi GmbH ja The New Alberene Stone Company, Inc., joilla ei ole enää liiketoimintaa.

Konsernitilinpäätös, IFRS
 Konsernin laaja tuloslaskelma

1 000 euro	liitetieto	1.1.- 31.12.2019	1.1.- 31.12.2018
Liikevaihto	3	28 681	28 583
Liiketoiminnan muut tuotot	4	236	266
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-237	-940
Valmistus omaan käyttöön		411	501
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-6 913	-7 053
Ulkopuoliset palvelut		-3 656	-3 474
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	5	-10 498	-10 312
Poistot	6	-2 452	-1 906
Arvon alentumiset		-805	-508
Liiketoiminnan muut kulut	7	-5 539	-6 182
Liiketulos		-772	-1 025
Rahoitustuotot	8	53	45
Rahoituskulut	9	-829	-778
Tulos ennen veroja		-1 548	-1 758
Tuloverot	11	-95	-38
Tilikauden tulos		-1 643	-1 796
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi			
Rahavirran suojaukset	10	0	6
Muuntoerot	10	50	-15
Tilikauden muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		50	-9
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-1 593	-1 805
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta tuloksesta laskettu osakekohtainen tulos, (euro)			
laimentamaton/laimennettu	12	-0,03	-0,03

Konsernitase

1 000 euro	liitetieto	31.12.2019	31.12.2018
Varat			
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	13	7 452	6 865
Liikearvo	15	2 849	3 654
Muut aineettomat hyödykkeet	15	9 759	9 708
Sijoituskiinteistöt	14	92	92
Muut rahoitusvarat	17	26	26
Laskennalliset verosaamiset	18	3 073	3 069
Muut saamiset		83	77
Pitkäaikaiset varat yhteensä		23 334	23 491
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	9	6 553	6 925
Myyntisaamiset ja muut saamiset	20	2 981	3 376
Rahavarat	21	1 158	798
Lyhytaikaiset varat yhteensä		10 692	11 099
Varat yhteensä		34 026	34 590
Oma pääoma ja velat			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	22	6 314	6 314
Omat osakkeet	22	-108	-108
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	22	14 407	14 407
Muuntoerot	22	86	37
Kertyneet voittovarot		-12 982	-11 340
Oma pääoma yhteensä		7 717	9 310
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	18	657	653
Varaukset	24	260	251
Rahoitusvelat		13 878	0
Muut pitkäaikaiset velat		1 449	0
Pitkäaikaiset velat yhteensä		16 244	904
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	26	8 859	8 977
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	24	0	16
Varaukset	25	6	5
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	26	1 200	15 378
Lyhytaikaiset velat yhteensä		10 065	24 376
Velat yhteensä		26 309	25 280
Oma pääoma ja velat yhteensä		34 026	34 590

Konsernin rahavirtalaskelma

1 000 euro	liitetieto	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirrat			
Tilikauden tulos		-1 643	-1 797
Oikaisut:			
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa	30	3 343	2 304
Korkokulut ja muut rahoituskulut		829	778
Korkotuotot		-49	-43
Osinkotuotot		-4	-2
Verot	11	95	38
Käyttöpääoman muutokset:			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos		110	-300
Vaihto-omaisuuden muutos		373	1 197
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-692	226
Maksetut korot		-659	-791
Saadut korot		18	38
Saadut osingot		4	2
Maksetut verot		-107	-27
Liiketoiminnan nettorahavirta		1 618	1 623
Investointien rahavirrat			
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-160	-279
Aineellisiin hyödykkeisiin saadut avustukset		178	0
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		-862	-844
Aineettomiin hyödykkeisiin saadut avustukset		112	0
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		13	61
Investoinnit muihin sijoituksiin		-6	-30
Investointien nettorahavirta		-725	-1 092
Rahoituksen rahavirrat			
Pitkäaikaisten lainojen nostot		500	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut		-300	-288
IFRS 16 vuokrasopimusvelkojen maksut		-764	0
Rahoituksen nettorahavirta		-564	-288
Rahavarojen muutos		329	243
Rahavarat tilikauden alussa		798	567
Valuuttakurssien muutosten vaikutus		31	-12
Rahavarat tilikauden lopussa	22	1 158	798

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma 1000€	Liitetieto	Osakepääoma	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Arvonmuutosrahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Kertyneet voittovarot	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2018		6 314	14 407	-6	-108	52	-9 499	11 160
Tilikauden laaja tulos yhteensä				6		-15	-1 796	-1 805
Liiketoimet omistajien kanssa							-49	-49
Optiojärjestelyt							4	4
Oma pääoma 31.12.2018		6 314	14 407	0	-108	37	-11 340	9 310
Oma pääoma 1.1.2019		6 314	14 407	0	-108	37	-11 340	9 310
Tilikauden laaja tulos yhteensä						50	-1 643	-1 593
Oma pääoma 31.12.2019	22, 27.5	6 314	14 407	0	-108	87	-12 983	7 717

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Yhteisön perustiedot

Konsernin emoyritys on Tulikivi Oyj (Y-tunnus 0350080-1). Emoyrityksen kotipaikka on Juuka, ja sen rekisteröity osoite on 83900 Juuka.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavissa Internet-osoitteesta www.tulikivi.com tai konsernin emoyhtiön pääkonttorista, yllä mainitusta osoitteesta.

Tulikivi Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 26.2.2020 tämän tilinpäätöksen julkaittavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

1. Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

1.1. Laatimisperusta

Konsernitilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2019 voimassa olevia IAS- ja IFRS-standardeja sekä SIC- ja IFRIC-tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpito-laissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettavaksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisten, IFRS-säännöksiä täydentävien kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön vaatimusten mukaiset.

Konsernitilinpäätös on laadittu alkuperäisiin

hankintamenoihin perustuen lukuun ottamatta käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavia rahoitusvaroja ja -velkoja (johdannaisinstrumentit mukaan lukien). Tilinpäätös esitetään tuhansina euroina.

Tulikivi-konserni on noudattanut vuoden 2019 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita uusia ja muutettuja standardeja:

• IFRS 16 Vuokrasopimukset (sovellettava 1.1.2019 tai sen jälkeen alkavilla tilikausilla). Uusi standardi korvaa IAS 17 -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16 -standardi edellyttää vuokralle ottajilta vuokrasopimusten merkitsemistä taseeseen vuokranmaksuveloitteena sekä siihen liittyvänä omaisuuseränä. Taseeseen merkitseminen muistuttaa paljon IAS 17:n mukaista rahoitusleasingin kirjanpitokäsittelyä. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Vuokralle antajien kirjanpito-käsittely tulee säilymään suurelta osin nykyisen IAS 17:n mukaisena. Yhtiö otti käyttöön 1.1.2019 IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardin. Standardin mukaan vuokralle ottaja kirjaa taseeseen käyttöoikeuteen perustuvan omaisuuserän ja velan. Yhtiö hyödynsi standardin sallimaa helpotusta, jonka mukaan lyhytaikaisia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevia vuokrasopimuksia ei ole kirjattu taseeseen. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta yhtiö kirjaa taseeseen vain sellaiset vuokrasopimukset, joiden irtisanomisaika on yli 12 kuukautta. IFRS 16 vuokrasopimusten vaikutus vuoden 2019 avaavaan taseeseen oli 1,5 miljoonaa euroa, josta 0,9

miljoonaa euroa oli pitkäaikaista velkaa ja 0,6 miljoonaa euroa oli lyhytaikaista velkaa. Rakennusten tasearvo kasvoi 1,4 miljoonaa euroa sekä koneiden ja kaluston tasearvo 0,1 miljoonaa euroa. Vuokratulot pienivät 0,8 miljoonaa euroa ja poistot kasvoivat 0,7 miljoonaa euroa tilikaudella 2019 IFRS 16 -standardin vaikutuksesta, joten IFRS 16:lla ei ollut merkittävää tulosvaikutusta vuonna 2019. Siirtymisessä on noudatettu yksinkertaistettua menettelytapaa, eikä käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ole oikaistu. IFRS 16 vuokravelka taseessa oli 1,5 miljoonaa euroa tilanteessa 31.12.2019. IFRS 16:n vuokravelan painotettu keskimääräinen diskonttokorko oli 3,0 %. Muiden standardimuutosten käyttöönotolla ei arvioida olevan vaikutusta Tulikivi-konsernin tilinpäätökseen.

Tilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää konsernin johdolta tiettyjen arvioiden tekemistä ja harkintaan perustuvia ratkaisuja. Tietoa harkintaan perustuvista ratkaisuista, joita johto on käyttänyt konsernin noudattamia tilinpäätöksen laatimisperiaatteita soveltaessaan ja joilla on eniten vaikutusta tilinpäätöksessä esitettäviin lukuihin, on esitetty laatimisperiaatteiden kohdassa "Johdon harkintaa edellyttävät laatimisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät".

1.2. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tytäryritykset

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät emoyritys Tulikivi Oyj ja kaikki sen tytäryritykset. Tytäryritykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on mää-

räysvalta. Määräysvalta syntyy, kun konserni omistaa yli puolet äänivallasta tai sillä on muutoin määräysvalta. Myös potentiaalisen määräysvallan olemassaolo on otettu huomioon määräysvallan syntymisen ehtoja arvioitaessa silloin, kun potentiaaliseen äänivaltaan oikeuttavat instrumentit ovat tarkasteluhetkellä toteutettavissa. Määräysvallalla tarkoitetaan oikeutta määrätä yrityksen talouden ja liiketoiminnan periaatteista hyödyn saamiseksi sen toiminnasta.

Konsernin keskinäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Luovutettu vastike ja hankitun yrityksen yksilöitävissä olevat varat ja vastattavaksi otetut velat on arvostettu käypään arvoon hankintahetkellä.

Hankitut tytäryritykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan, ja luovutetut tytäryritykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Realisoitumattomia tappioita ei eliminoida siinä tapauksessa, että tappio johtuu arvonalentumisesta. Tulikivi Oyj omistaa kaikki tytäryrityksensä kokonaan, joten konsernin tulokseen tai omaan pääomaan ei sisälly määräysvallattomien omistajien osuuksia. Konsernin kaikki liiketoimintojen yhdistämiset ovat tapahtuneet ennen uudistetun IFRS 3/2008 voimaantuloa.

Osakkuusyrietykset

Osakkuusyrietykset ovat yrityksiä, joissa konsernilla on huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta syntyy pääasiallisesti silloin, kun konserni omistaa yli 20 prosenttia yrityk-

sen äänivallasta tai kun konsernilla on muutoin huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa. Osakkuusyrietykset on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos konsernin osuus osakkuusyrietyksen tappiosta ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon eikä kirjanpitoarvon ylittäviä tappioita yhdistellä, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyrietyksen velvoitteiden täyttämiseen.

Osakkuusyrietyssijoitus sisältää sen hankinnasta syntyneen liikearvon. Realisoitumattomat voitot konsernin ja osakkuusyrietyksen välillä on eliminoitu konsernin omistusosuuden mukaisesti.

Konsernin omistusosuuden mukainen osuus osakkuusyrietyksen tilikauden tuloksista esitetään omana eränä liikevoiton jälkeen. Vastavasti konsernin osuus osakkuusyrietyksen muihin laajan tuloksen eriin kirjatusta muutoksista kirjataan konsernin muihin laajan tuloksen eriin.

Ulkomaan rahan määräisten erien muuntaminen

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta (Toimintavaluutta). Konsernitilinpäätös on esitetty euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämismuuttua.

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaan rahan määräiset liiketapahtumat on kirjattu toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivänä vallitsevaa kurssia. Käytännössä käytetään usein kurssia, joka likimain vastaa tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muutettu toimintavaluutan määräisiksi raportointikauden päättymis-

päivän kurssija käyttäen. Ulkomaan rahan määräiset ei-monetaariset erät, jotka on arvostettu käypiin arvoihin, on muutettu toimintavaluutan määräisiksi käyttäen käyvän arvon määrittämispäivän kurssija. Muutoin ei-monetaariset erät on arvostettu tapahtumapäivän kurssiin.

Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on käsitelty tulosvaikutteisesti. Liiketoiminnan kurssivoitot ja –tappiot sisältyvät vastaaviin eriin liikevoiton yläpuolelle. Valuuttamääräisten lainojen ja pankkitilien kurssivoitot ja –tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja –kuluihin.

Ulkomaisten konserniyrietyksen tilinpäätösten muuttaminen

Ulkomaisten konserniyrietyksen laajojen tuloslaskelmien kuluerät on muunnettu euroiksi liiketoimien toteutumispäivien kurssieihin ja taseet raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Laajan tuloksen muuttaminen eri kursseilla laajassa tuloslaskelmassa sekä taseessa aiheuttaa taseessa omaan pääomaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Ulkomaisten tytäryrietyksen hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyneet muuntoerot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin. Kun tytäryrietykset myydään kokonaan tai osittain, kertyneet muuntoerot siirretään tulosvaikutteisiksi osana myyntivoittoa tai –tappiota. Konsernissa ei ole hankittu eikä myyty ulkomaisia tytäryhtiöitä vuosina 2018 – 2019.

Ulkomaisten yksikköjen hankinnasta syntyvä liikearvo ja kyseisten ulkomaisten yksikköjen varojen ja velkojen kirjanpitoarvoihin hankinnan yhteydessä tehtävät käypien arvojen oikaisu on kä-

sitelty kyseisten ulkomaisten yksikköjen varoina ja velkoina. Ne muunnetaan euroiksi raportointikauden päättymispäivän kurssija käyttäen. Ennen 1.1.2004 tapahtuneiden hankintojen liikearvot ja käypien arvojen oikaisu on kirjattu euro-määräisinä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet on arvostettu hankintamenoa vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumistappioilla.

Hankintamenoa sisällytetään menot, jotka aiheutuvat välittömästi aineellisen käyttöomaisuuden hankinnasta. Itse valmistetun omaisuuserän hankintameno sisältää materiaalimenot, työsuhte-etuuksista aiheutuvat välittömät menot sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiotuun käyttötarkoitukseen. Ehdot täyttävän aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen hankkimisesta, rakentamisesta tai valmistamisesta välittömästi johtuvat vieraan pääoman menot aktivoidaan osaksi omaisuuserän hankintamenoa.

Mikäli käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joiden taloudelliset vaikutusajat ovat eripituiset, kukin osa käsitellään erillisinä hyödykkeinä. Tällöin osan uusimiseen liittyvät menot aktivoidaan ja uusimisen yhteydessä mahdollinen jäljellä oleva kirjanpitoarvo kirjataan pois taseesta. Muussa tapauksessa myöhemmin syntyvät menot sisällytetään aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjanpitoarvoon vain, mikäli on todennäköistä, että hyödykkeeseen liittyvä vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi ja hyödykkeen hankintameno on luotettavasti määritettävissä. Muut korjaus- ja ylläpitomenot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun

ne ovat toteutuneet.

Hyödykkeistä tehdään tasapoistot arvioitun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Maa-alueista ei tehdä poistoja lukuun ottamatta louhinnan maa-alueita, joista tehdään kiven käyttöön ja läjitysalueiden täyttöaikaan perustuva substanssipoisto. Arvioituiden taloudelliset vaikutusajat ovat seuraavat:

Rakennukset	25 – 30 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Prosessikoneet	3 – 15 vuotta
Moottoriajoneuvot	5 – 8 vuotta
Muut	3 – 5 vuotta
Kalusto	3 – 5 vuotta
Sijoituskiinteistöt	10 – 20 vuotta

Omaisuuserän jäännösarvo ja taloudellinen vaikutusaika tarkistetaan vähintään jokaisen tilikauden lopussa ja tarvittaessa oikaistaan kuvastamaan taloudellisen hyödyn odotuksissa tapahtuneita muutoksia.

Kun aineellinen käyttöomaisuushyödyke luokitellaan myytävänä olevaksi IFRS 5 Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot –standardin mukaisesti, poistojen kirjaaminen lopetetaan. Konsernilla ei ole vuosina 2018–2019 ollut tällaisia myytävänä olevaksi luokiteltavia aineellisia käyttöomaisuushyödykkeitä. Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot ja –tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti ja ne esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa ja kuluissa. Myyntivoitto/myyntitappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintameno erotuksena.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, esimerkiksi valtiolta saadut aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden ja aineettomien hyödykkeiden hankintaan liittyvät avustukset, on kirjattu kyseisten hyödykkeiden kirjanpitoarvojen vähennykseksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että avustukset tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustuksen saamisen ehdot. Avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana. Sellaiset avustukset, jotka on saatu korvauksiksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa.

Sijoituskiinteistöt

Sijoituskiinteistöt ovat kiinteistöjä, joita konserni pitää hallussaan hankkiakseen vuokratuottoa tai omaisuuden arvonnousua. Sijoituskiinteistöt arvostetaan kertyneillä poistoilla vähennettynä hankintamenoon.

Aineettomat hyödykkeet

- Liikearvo

1.1.2010 jälkeen tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisissä syntyvä liikearvo kirjataan määrään, jolla luovutettu vastike, määräysvallattomien omistajien osuus hankinnan kohteesta ja aiemmin omistettu osuus yhteenlaskettuina ylittävät konsernin osuuden hankitun nettovarallisuuden käyvästä arvosta. Konsernissa ei ole 1.1.2010 jälkeen tapahtunut liiketoimintojen yhdistämisä. 1.1.2004-31.12.2009 tapahtuneet yrityshankinnat on kirjattu aikaisemman IFRS-normiston (IFRS 3(2004)) mukaisesti. Ennen vuotta 2004 tapahtuneiden liiketoimintojen yhdistämisistä syntynyt liikearvo vastaa aiemman tilinpäätös-normiston mukaista kirjanpitoarvoa, jota on

käytetty IFRS-standardien mukaisena oletushankintamenona.

Liikearvoista (ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä) ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenoon. Liikearvo arvostetaan alkuperäiseen hankintamenoon vähennettynä arvonalentumisilla.

- Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimusmenot merkitään kuluiksi tulosvaikutteisesti. Uusien tai kehittyneempien tuotteiden suunnittelusta johtuvat kehittämismenot aktivoidaan taseeseen aineettomiksi hyödykkeiksi siitä lähtien, kun kehittämisvaiheen menot ovat luotettavasti määritettävissä, kun tuote on teknisesti toteutettavissa ja kaupallisesti hyödynnettävissä ja tuotteesta odotetaan saatavan vastaista taloudellista hyötyä ja konsernilla on aikomus ja resurssit saattaa kehitystyö loppuun. Aktivoidut kehittämismenot sisältävät ne materiaali-, työ- ja testausmenot, jotka johtuvat välittömästi hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Aiemmin kuluksi kirjattuja kehittämismenoja ei aktivoita enää myöhemmin. Hyödykkeestä aloitetaan kirjata poistoja heti kun hanke käynnistyy. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain arvonalentumisen varalta. Aktivoidut kehittämismenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen hankintamenoon kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla vähennettynä. Aktivoidujen kehittämismenojen taloudellinen vaikutusaika on 5 vuotta, jonka kuluessa aktivoidut menot kirjataan tasapoistoina kuluksi.

- Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot

Vuolukivivarantojen etsinnästä ja arvioinnista aiheutuneet menot aktivoidaan pääsääntöisesti. Vuolukivivarantojen etsinnästä ja arvioinnista aiheutuneet menot kirjataan kuitenkin laajaan tuloslaskelmaan kuluksi silloin kun kyseisten vuolukivivarantojen kaupalliseen hyödyntämiseen katsotaan liittyvän merkittävä epävarmuutta. Aktivoidut etsintä- ja arviointimenot arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä hankintamenoon ja poistetaan 5 -10 vuoden aikana. Nimike luokitellaan taseeseen aineettomien hyödykkeiden alaryhmään mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot siihen saakka, kun vuolukivivarannon erottamisen tekninen toteutettavuus ja kaupallinen elinkelpoisuus pystytään osoittamaan. Sen jälkeen kyseiselle vuolukivivarannolle aktivoidut etsintä- ja arviointimenot siirretään muihin aineettomiin hyödykkeisiin. Vuolukivivarantojen etsintää ja arviointia tehdään vasta siinä vaiheessa, kun asiaa varten on saatu Työ- ja elinkeinoministeriöltä valtaus.

- Muut aineettomat hyödykkeet

Aineeton hyödyke merkitään taseeseen alun perin hankintamenoon siinä tapauksessa, että hankintameno on määritettävissä luotettavasti ja on todennäköistä, että omaisuuserästä johtuva odotettavissa oleva vastainen taloudellinen hyöty koituu konsernin hyväksi.

Vuolukivi-louhosalueiden avaamisesta ja niille johtavien teiden sekä patojen, altaiden ja muiden apurakennelmien rakentamisesta aiheutuneet menot aktivoidaan. Louhosalueen avaaminen voi kestää useita vuosia. Louhosalueen ja altaiden ja muiden louhoksen apurakennelmien poistaminen aloitetaan silloin, kun louhos on valmis ja otetaan tuotantokäyttöön, ja ne poistetaan louhoksen käyttöajan eli kivien irrotusajan kuluessa substanssipoistoin. Kiven irrotusaika vaihtelee louhoksittain, ja se voi kestää kymmeniä vuosia. Substanssipoiston määrä on hankintamenojen osa, joka vastaa raportointikauden aikana irrotettujen kivien osuutta louhoksen arvioidusta kokonaiskivimäärästä. Tuotantovaiheessa olevien louhosten jäljellä oleva substanssipoisto-aika vaihtelee kymmenestä kahteenkymmeneen vuoteen. Teiden ja patojen rakentamismenojen poistot aloitetaan niiden rakentamisvuonna. Ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, kirjataan tasapoistoina kuluksi tulosvaikutteisesti niiden tunnetun tai arvioidun taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain arvonalentumisen varalta.

Patentit ja tavaramerkit	5 -10 vuotta
Kehittämismenot	5 vuotta
Jakelutie	10 vuotta
Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	5 - 10 vuotta
Louhosalueet ja altaat	substanssipoistot
Louhosalueiden tiet ja padot	5 - 15 vuotta
ATK-ohjelmistot	3 - 10 vuotta
Muut	5 vuotta

Tulisijatavaramerkin taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi, koska tavara-

merkin on arvioitu vaikuttavan rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus arvostetaan hankintamenoon tai nettorealisoitiarvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Hankintameno määritetään keskihintaperiaatteen mukaisesti. Louhittujen raakalohkareiden hankintamenoon vaikuttaa osaltaan kiven saanto-prosentti. Valmiina hankittujen tuotteiden hankintamenoon luetaan kaikki ostomenot mukaan lukien välittömät kuljetus-, käsittely- ja muut menot. Itse valmistettujen valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden hankintameno muodostuu raaka-aineista, välittömistä työsuorituksista johtuvista menoista, muista välittömistä menoista sekä systemaattisesti kohdistetusta osuudesta valmistuksen muuttuvista yleismenoista ja kiinteistä yleismenoista normaalilla toiminta-asteella. Nettorealisoitiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut tuotteen valmiiksi saattamiseen tarvittavat menot ja arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vuokrasopimukset

- Konserni vuokralle ottajana

Konserni on soveltanut 1.1.2019 alkaen IFRS 16-standardia ja kirjannut taseeseen vuokralle ottajana vuokrasopimuksen alkamisajankohtana vuokrasopimusvelan ja vastaavan käyttöoikeusomaisuuserän. Vuokrasopimusvelka arvostetaan tulevien vuokramaksujen nykyarvoon. Vuokrat diskontataan konsernin lisäluoton korkokannalla. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan sopimuksen alkamisajankohtana hankintamenoon, joka sisältää vuokrasopimusvelan alkuperäisen määrän; mahdolliset alkuvaiheen välittömät me-

not ja omaisuuserän arvioidut ennallistamismenot sekä mahdolliset sopimuksen alkamisajankohtaan mennessä maksetut vuokrat vähennettynä saaduilla kannustimilla. Vuokrasopimuksen vuokra-ajaksi määritetään ajanjakso, jolloin sopimus ei ole peruutettavissa. Vuokra-aikaan lisätään mahdollisen jatko- tai päättämisoption sisältämä ajanjakso, mikäli on kohtuullisen varmaa, että konserni käyttää jatko-option tai ei käytä päättämisoptiota. Toimitilojen vuokrasopimusten pituudet ovat pääosin kolmen vuoden pituisia. Taseeseen merkitsemisestä on kaksi helpotusta, jotka koskevat lyhytaikaisia enintään 12 kuukautta kestäviä vuokrasopimuksia sekä arvoltaan enintään USD 5 000 olevia hyödykkeitä. Yhtiö hyödynsi standardin sallimaa helpotusta, jonka mukaan lyhytaikaisia ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevia vuokrasopimuksia ei ole kirjattu taseeseen. Toistaiseksi voimassa olevien vuokrasopimusten osalta yhtiö kirjaa taseeseen vain sellaiset vuokrasopimukset, joiden irtisanomisaika on yli 12 kuukautta. Osa toimitilojen vuokrasopimuksista sisältää indeksiehdon, joka huomioidaan vuokrasopimusvelan määrässä, kuten vähimmäiskorotusehdotkin. Konserni arvostaa sopimuksen alkamisajankohdan jälkeen käyttöoikeusomaisuuserän hankintamenoallin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserä arvostetaan hankintamenoon, josta vähennetään poistot ja arvonalentumistappiot. Lisäksi käyttöoikeusomaisuuserän kirjanpitoarvoa oikaistaan vastaamaan vuokra-sopimusvelan arvoa, jos vuokrasopimusvelan arvo määritellään uudelleen kesken vuokrakauden. Jos käyttöoikeusomaisuuserän arvo on nolla, oikaisu kirjataan tulosvaikutteisesti. Käyttöoikeusomaisuuserän poistot kirjataan IAS 16 -standardin mukaisesti. Käyttöoikeusomaisuuserän jäännösarvoa ja taloudellista vaikutusaikaa tarkastellaan tarvittaessa, kuiten-

kin vähintään jokaisessa tilinpäätöksessä, ja mahdollinen arvonalentuminen kirjataan, jos käyttöoikeusomaisuuserän vastaiset taloudellisen hyödyn odotukset ovat muuttuneet. Konserni arvostaa vuokrasopimusvelan myöhemmillä kausilla efektiivisen koron menetelmää käyttämällä. Vuokrasopimusvelka määritellään uudelleen, jos tulevat vuokramaksut muuttuvat indeksikorotuksen tai hintamuutoksen takia taikka jäännösarvotakuun perusteella maksettavat vuokrat muuttuvat. Lisäksi muutokset kohdeomaisuuserän osto-optiota tai jatkamis- tai päättämisoptiota koskevissa arvioissa voivat johtaa vuokrasopimusvelan uudelleen arviointiin. Siirtymisessä on noudatettu yksinkertaistettua menettelytapaa, eikä käyttöönottoa edeltävän vuoden vertailulukuja ole oikaistu. Vuoden 2018 tilinpäätöksessä konserni sovelsi IAS 17-standardia ja käsitteli vuokrasopimukset, joissa omistamiselle ominaiset riskit ja edut jäivät olennaisilta osin vuokralle antajalle, muina vuokrasopimuksina ja kirjasi niiden perusteella suoritettavat vuokrat kuluiksi tulosvaikutteisesti vuokra-ajan kuluessa.

- Konserni vuokralle antajana

Konsernin vuokralle antamat hyödykkeet sisältyvät taseen aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin tai sijoituskiinteistöihin. Niistä tehdään poistot taloudellisena vaikutusajana, kuten vastaavista omassa käytössä olevista aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Osa konsernin vuokralle ottamista hyödykkeistä on edelleen vuokrattuja. Vuokratuotot merkitään tulosvaikutteisesti tasainerinä vuokra-ajan kuluessa.

Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden

päätymispäivänä, onko viitteitä siitä, että jonkin omaisuuserän arvo on alentunut. Jos viitteitä ilmenee, arvioidaan kyseisestä omaisuuserästä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan lisäksi vuosittain seuraavista omaisuuseristä riippumatta siitä, onko arvonalentumisesta viitteitä: liikearvo, taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomat aineettomat hyödykkeet sekä keskeneräiset aineettomat hyödykkeet. Aktivoitujen mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenojen arvonalentumista arvioidaan myös aina ennen ko. menojen luokittelun muutosta. Arvonalentumisen kirjaamistarvetta tarkastellaan rahavirtaa tuottavien yksikköjen tasolla, eli sillä alimmalla yksikkötasolla, joka on pääosin muista yksiköistä riippumaton, ja jonka rahavirrat ovat erotettavissa ja pitkälle riippumattomia muiden vastaavien yksiköiden rahavirroista. Sellaiset konsernin yhteiset omaisuuserät, jotka palvelevat useita rahavirtaa tuottavia yksiköitä, eivätkä tuota erillistä rahavirtaa, on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille järkevällä ja johdonmukaisella tavalla ja testataan osana kutakin rahavirtaa tuottavaa yksikköä.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä on omaisuuserän käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuville menoilla tai käyttöarvo sen mukaan, kumpi niistä on suurempi. Käyttöarvolla tarkoitetaan kyseisestä omaisuuserästä tai rahavirtaa tuottavasta yksiköstä saatavissa olevia arvioituja vastaisia nettorahavirtoja, jotka diskontataan nykyarvoonsa. Diskonttaus korkona käytetään ennen veroa määritettyä korkoa, joka kuvastaa markkinoiden näkemystä rahan aika-arvosta ja omaisuuserään liittyvistä erityisriskeistä.

Arvonalentumistappio kirjataan, kun omaisuuserän kirjanpitoarvo on suurempi kuin siitä kerrytettävissä oleva rahamäärä. Arvonalentumis-

tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Mikäli arvonalentumistappio kohdistuu rahavirtaa tuottavaan yksikköön, se kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja tämän jälkeen vähentämään muita yksikön omaisuuseriä tasaus- teisesti. Arvonalentumistappion kirjaamisen yhteydessä poistojen kohteena olevan omaisuus- erän taloudellinen vaikutusaika arvioidaan uu- delleen. Muusta omaisuuserästä kuin liikearvos- ta kirjattu arvonalentumistappio peruutetaan siinä tapauksessa, että on tapahtunut muutos niissä arvioissa, joita on käytetty määrittäessä omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa raha- määrää. Arvonalentumistappiota ei kuitenkaan peruta enempää, kuin mikä omaisuuserän kirjan- pitoarvo olisi ilman arvonalentumistappion kir- jaamista. Liikearvosta kirjattua arvonalentumis- tappiota ei peruta missään tilanteessa.

Työsuhde-etuudet

- Eläkevelvoitteet

Eläkejärjestelyt luokitellaan etuus pohjaisiksi ja maksu pohjaisiksi järjestelyiksi. Maksu pohjai- sissa järjestelyissä konserni suorittaa kiinteitä maksuja erillisille yksiköille. Konsernilla ei ole oikeudellisia eikä tosiasiallisia velvoitteita lisä- maksujen suorittamiseen, mikäli maksujen saajataho ei pysty suoriutumaan kyseisten eläke- etuuksien maksamisesta. Kaikki sellaiset järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, ovat etuus pohjaisia eläkejärjestelyjä. Maksu pohjai- siin eläkejärjestelyihin tehdyt suoritukset merkitään tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee. Konsernin kaikki eläkejär- jestelyt ovat maksu pohjaisia.

- Osakeperusteiset maksut

Tulikiven johdolle ja avainhenkilöille on käytössä optiojärjestelmä. Vuodelle 2019 asetettua käyt-

tökatetavoitetta ei saavutettu, joten vuodelta 2019 ei jaettu optioita.

Varaukset ja ehdolliset velat

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisem- man tapahtuman seurauksena oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite, maksuveloitteen toteu- tuminen on todennäköistä ja veloitteen suu- ruus on arvioitavissa luotettavasti. Varaukset arvostetaan veloitteen kattamiseksi vaaditta- vien menojen nykyarvoon. Nykyarvon lasken- nassa käytetty diskonttaustekijä valitaan siten, että se kuvastaa markkinoiden näkemystä tar- kasteluhetkellä rahan aika-arvosta ja veloi- teeseen liittyvistä riskeistä. Varausten määrä arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä ja niiden määriä muutetaan vastaamaan parasta arviota tarkasteluhetkellä. Varausten muutokset mer- kitään tuloslaskelmaan samaan erään kuin va- raus on alun perin kirjattu.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisäl- tävä tuote myydään. Takuuvarauksen määrä perustuu kokemusperäiseen tietoon takuume- nojen toteutumisesta.

Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan, kun kon- serni on laatinut yksityiskohtaisen uudelleen- järjestelysuunnitelman ja aloittanut suunnitel- man toimeenpanon tai tiedottanut suunnitel- man keskeisistä kohdista niille, joihin järjestely vaikuttaa. Konsernin jatkuvaan toimintaan liit- tyvistä menoista ei kirjata varausta.

Tappiollisista sopimuksista kirjataan varaus, kun veloitteen täyttämiseksi vaadittavat vält- tämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt.

Konsernilla on ympäristölainsäädännön perus- teella tehdas- ja louhosalueiden alkuperäiseen tilaan palauttamiseen liittyviä velvoitteita. Kon- sernitilinpäätökseen on arvioitavissa olevista ympäristövelvoitteista kirjattu varaus.

Ehdollinen velka on aikaisempien tapahtumien seurauksena syntynyt mahdollinen velvoite, jonka olemassaolo varmistuu vasta konsernin määräysvallan ulkopuolella olevan epävarman tapahtuman realisoituessa. Ehdolliseksi velaksi katsotaan myös sellainen olemassa oleva vel- voite, joka ei todennäköisesti edellytä maksu- veloitteen täyttämistä, tai jonka suuruutta ei voida määrittää luotettavasti. Ehdollinen velka esitetään liitetietona.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot ja laskennalliset verot

Verokulu muodostuu kauden verotettavaan tu- loon perustuvasta verosta ja laskennallisesta ve- rosta. Verot kirjataan tulosvaikutteisesti, paitsi milloin ne liittyvät suoraan omaan pääomaan kir- jattuihin eriin tai muihin laajaan tuloksen eriin. Tällöin myös vero kirjataan kyseisiin eriin. Kauden verotettavaan tuloon perustuva vero lasketaan verotettavasta tulosta kunkin maan voimassa- olevan verokannan perusteella.

Laskennalliset verot lasketaan väliaikaisista eroista kirjanpitoarvon ja verotuksellisen arvon välillä. Laskennallista verovelkaa ei kuitenkaan kirjata, jos se johtuu omaisuuserän tai velan al- kuperäisestä kirjaamisesta, kun kyseessä ei ole liiketoimintojen yhdistäminen eikä liiketapahtu- ma toteutumisaikanaan vaikuta kirjanpidon tu- lokseen eikä verotettavaan tuloon.

Tytäryrityksiin ja osakkuusyrytyksiin tehdyistä sijoituksista kirjataan laskennallinen vero, paitsi milloin konserni pystyy määrittämään väliaikai- sen eron purkautumisajankohdan eikä väliaikai- nen ero todennäköisesti purkauksen ennakoitavis- sa olevassa tulevaisuudessa.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödyk- keiden poistoista, johdannaissopimusten arvos- tamisesta käypään arvoon, käyttämättömistä

verotuksellisista tappioista ja liiketoimintojen hankintojen yhteydessä tehdyistä käypiin arvoi- hin perustuvista oikaisuista.

Laskennalliset verot lasketaan käyttämällä ra- portointikauden päättymispäivään mennessä säädettyjä verokantoja tai verokantoja, jotka on siihen mennessä käytännössä hyväksytty.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että tulevai- suudessa syntyy verotettavaa tuloa, jota vas- taan väliaikainen ero voidaan hyödyntää. Las- kennallisen verosaamisen kirjaamis edellytykset arvioidaan tältä osin aina jokaisen raportointi- kauden päättymispäivänä.

Kertaluonteiset erät

Raportointikausien välisen vertailukelpoisuuden vuoksi konserni luokittelee taloudellisessa ra- portoinnissaan tietyt kulu- ja tuottoerät kerta- luonteiseksi. Konserni esittää kertaluonteisina erinä konsernin liiketoiminnan uudelleenjärjeste- lyihin liittyvät kulut ja tuotot, kertaluonteiset lii- kearvon ja omaisuuserien arvonalentumistappiot sekä muut poikkeukselliset erät, jotka olennai- sesti vääristävät konsernin perusliiketoiminnan kannattavuuden vertailukelpoisuutta.

Tuloutusperiaatteet

- Myydyt tavarat ja palvelut

Konsernin myyntituotot koostuvat tuotteiden ja asennus- sekä rahtipalveluiden myynnistä. Tulikivi otti IFRS 15 Myyntituotot asiakassopi- muksista -standardin käyttöön 1.1.2018. Stan- dardin mukaisesti konserni kirjaa myyntituotot siten, että ne kuvaavat luvattujen tavaroiden tai palvelujen luovuttamista asiakkaalle rahamää- ränä, joka kuvastaa vastiketta, johon konserni odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan. Myyntituottojen kirjaami- sessa sovelletaan viisivaiheista mallia. 1. Asiak-

kaan kanssa solmittujen sopimusten tunnista-
minen. 2. Kaikkien sopimusten mukaisten suo-
ritusveloitteiden tunnistaminen. 3. Kauppa-
hinnan määrittäminen. 4. Kauppahinnan koh-
distaminen sopimuksen mukaisiin suoritusvel-
voitteisiin. 5. Tuloutetaan myyntituotot sitä
mukaa kun suoriteveloitteet täyttyvät. Mallin
avulla määritetään milloin ja mihin määrään
myyntituotot kirjataan. Mallissa yksilöidään
asiakassopimus, sopimuksen suoriteveloitteet,
määritetään transaktiohinnat, kohdistetaan
transaktiohinta suoriteveloitteille sekä
kirjataan myyntituotot. Myyntituotot kirjataan
kun asiakkaan katsotaan saavan määräysvallan
luvattuihin tavaroihin tai palveluihin; joko ajan
kuluessa tai yhtenä ajanhetkenä. Tulikiven
myyntituotot kirjataan yhtenä ajanhetkenä.

- Vuokratuotot

Vuokratuotot tuloutetaan tasaerinä vuokra-
kaudelle.

- Pitkäaikaishankkeet

Konsernilla ei ole ollut pitkäaikaishankkeita vuo-
sina 2018 ja 2019.

- Korot ja osingot

Korkotuotot on kirjattu efektiivisen koron me-
netelmällä ja osinkotuotot silloin, kun oikeus
osinkoon on syntynyt.

Myytävänä olevaksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Konsernilla ei ollut myytävänä olevaksi luokitel-
tuja pitkäaikaisia omaisuuseriä tai lopetettuja
toimintoja vuosina 2018 ja 2019.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

- Rahoitusvarat

Konsernin rahoitusvarat luokitellaan IFRS 9 –

standardin mukaisesti seuraaviin ryhmiin:

- käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatta-
vat rahoitusvarat
- jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat
rahoitusvarat sekä
- käypään arvoon muiden laajan tuloksen eri-
en kautta kirjattavat

Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan
tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alku-
peräisen hankinnan yhteydessä. Luokittelu pe-
rustuu liiketoimintamallin tavoitteiden ja rahoit-
usvarojen sopimuserusteisten rahavirtojen
perusteella tai soveltamalla käyvän arvon vaihtoehtoa
alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Konserni on
kirjannut kaikki rahoitusvarat jaksotettuun hankintamenuon
ja sillä ei ollut raportointihetkellä käypään arvoon laajan tuloksen
erien kautta kirjattavia tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti
kirjattavia rahoitusvaroja. Transaktiomenot sisällytetään
rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä
on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tulosvaikutteisesti.
Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä.

Jaksotettuun hankintamenuon kirjattavat

Jaksotettuun hankintamenuon kirjatut erät
ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja,
joiden maksut ovat kiinteät tai määritettävissä
ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla eikä
konserni pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa
tai alkuperäisen kirjauksen yhteydessä nimen-
omaan luokittelle niitä käypään arvoon muiden
laajan tulokseen eriin kirjattaviksi. Erään kirjataan
kaikki myyntisaamiset sekä muut saamiset. Konsernin
liiketoimintamallin mukaan myyntisaamisilla on
tarkoitus pitää sopimukset ja kerätä niitä koskevia
rahavirtoja, jotka perustuvat pelkästään pääomiin
tai korkoihin.

Ryhmään luokitellut varat arvostetaan jak-
sotettuun hankintamenuon efektiivisen koron
menetelmää käyttäen. Lyhytaikaisten myynti-
saamisten ja muiden saamisten kirjanpitoarvon
oletetaan olevan sama kuin käypä arvo. Konserni
kirjaa odotettavissa olevia luottotappioita
koskevan vähennyserän rahoitusvaroihin kuu-
luvasta omaisuuserästä, joka on arvostettu jak-
sotettuun hankintamenuon.

Myyntisaamiset ja muut saamiset ovat luon-
teensa mukaisesti lyhytaikaisia tai pitkäaikaisia
varoja. Erät sisältyvät taseessa lyhyt- tai pitkä-
aikaisiin saamisiin, viimeksi mainittuihin, mikäli
ne eräänntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.
Myyntisaamisten osalta odotettavissa olevien
luottotappioiden arvioimiseen käytetään IFRS
9:n mukaista ns. yksinkertaistettua menetelyä,
jossa luottotappiot kirjataan määrään, joka vas-
taa koko voimassa olojalta odotettavissa ole-
via luottotappioita. Kirjattavat luottotappiot
perustuvat historialliseen informaatioon saa-
misten laiminlyönneistä.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien
kautta kirjattavat varat ovat johdannaisvaroihin
kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti
määritelty tähän ryhmään. Ne sisältyvät pit-
käaikaisiin varoihin.

Erän saamiset voivat koostua osakkeista ja ko-
rollisista sijoituksista. Ne arvostetaan käypään
arvoon tai jos niiden käypä arvo ei ole määritet-
tävässä luotettavasti, hankintamenuon. Sijoi-
tuksen käypä arvo määritetään sijoituksen os-
tokurssin perusteella. Mikäli noteerattuja kurs-
seja ei ole käytettävissä, voidaan käyttää erilaisia
arvostusmenetelmiä tarvittaessa. Tällaisia
voivat olla esimerkiksi viimeaikaiset riippumat-
tomien tahojen väliset kaupat, diskontatut ra-

havirrat tai muiden samankaltaisten instru-
menttien arvostukset. Näissä hyödynnetään
yleensä markkinoilta saatuja tietoja ja mahdol-
lisimman vähän konsernin itsensä määrittelemiä
osatekijöitä. Arvostusmenetelmien käyttö on
avattu käyvän arvon liitetiedon yhteydessä.

Konserni on tehnyt noteeraamattomien oman
pääoman ehtoisten osakkeiden kohdalla pe-
ruuttamattoman valinnan arvostaa ne käypään
arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta. Ky-
seessä olevat sijoitukset ovat luonteeltaan py-
syviä ja niillä ei tavoitella lyhyenaikavälin voit-
toa.

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien
kautta kirjattavien käyvän arvon muutokset
kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esite-
tään oman pääoman erässä "Arvonmuutosra-
hasto" verovaikutus huomioon ottaen. Muiden
kuin oman pääoman ehtoisten sijoitusten ker-
tyneet käyvän arvon muutokset siirretään
omasta pääomasta tulosvaikutteisiksi luokitte-
lun muutoksesta johtuvana oikaisuna silloin, kun
sijoitus myydään tai kun siitä kirjataan IFRS 9
standardin mukainen odotettu luottotappio tai
luottotappio, jos sen arvo on alentunut pysy-
västi.

Oman pääoman ehtoisten sijoitusten käyvän
arvon muutokset kirjataan muihin laajan tulok-
sen eriin ja esitetään oman pääoman erässä "Ar-
vonmuutosrahasto" verovaikutus huomioon
ottaen. Näiden erien käyvän arvon muutokset
siirretään oman pääoman sisällä kertyneisiin
voittovaroihin kun sijoitus myydään.

Erään kuuluvien korkosijoitusten korkotuotot
kirjataan rahoitustuottoihin käyttäen efektiivisen
koron menetelmää. Konsernilla ei ole ollut
erään kuuluvia muita rahoitusvaroja vuosina
2018 ja 2019 lukuun ottamatta noteeraamat-
tomia sijoituksia.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat –ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvaroihin kuuluvat erät, jotka on hankittu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi tai jotka luokitellaan alkuperäisen kirjaamisen ta- pahtuessa käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavaksi. Luokittelua voidaan muuttaa vain harvinaisissa erityistilanteissa. Jälkimmäiseen ryhmään luokitellaan sellaiset rahoitusvarat, joita hallinnoidaan käypään arvoon perustuen tai rahoitusvaroihin kuuluvat erät, joihin liittyy yksi tai useampi kytketty johdannainen, jotka muuttavat sopimuksen rahavirtoja merkittävästi, jolloin koko yhdistelmä instrumentti arvostetaan käypään arvoon. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavalin markkinahintojen muutoksista.

Johdannaiset, jotka eivät ole takauksopimuksia tai jotka eivät täytä suojauslaskennan ehtoja, on luokiteltu kaupankäyntitarkoituksessa pidettäväksi. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaiset sekä 1 2 kuukauden kuluessa erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Konsernilla ei ole ollut kytkettyjä johdannaisia eikä takauksopimuksina pidettäviä johdannaisia vuosina 2018 ja 2019. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon, joka perustuu raportointikauden päättymispäivänä no- teerattuun markkinahintaan. Koronvaihtosopi- musten käyvät arvot määritetään vastaisten rahavirtojen nykyarvona ja valuuttatermiiniso- pimuksat puolestaan arvostetaan raportointi- kauden päättymispäivän valuuttatermiinikurs- seihiin. Arvostettaessa johdannaisia ja muita ra- hoitusinstrumentteja, jotka eivät ole kaupan- käynnin kohteina, konserni käyttää yleisesti hy- väksytyjä arvonmäärittämis menetelmiä. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumat-

tomat että realisoituneet voitot ja tappiot kir- jataan tuloslaskelmaan silla tilikaudella, jonka ai- kana ne syntyvät.

Rahavarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaa- dittaessa nostettavissa olevista pankkitaletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideis- tä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdetta- vissa etukäteen tiedossa olevaan määrään kä- teisvaroja ja joiden arvonmuutosten riski on vä- häinen. Rahavarioihin luokitelluilla erillä on enin- tään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta- ajankohdasta lukien.

- Rahoitusvarojen arvon alentuminen

Konserni arvioi jokaisena raportointikauden päättymispäivänä, onko olemassa objektiivis- ta näyttöä yksittäisen rahoitusvaroihin kuulu- van erän tai rahoitusvarojen ryhmän arvon alentumisesta. Mikäli osakesijoitusten käypä arvo on alittanut hankintamenon merkittävä- sti ja konsernin määrittelemän ajanjakson, tämä on osoitus myytävänä olevan osakkeen ar- vonalenumisesta. Jos arvonalenumisesta on näyttöä, arvonmuutosrahastoon kertynyt tappio siirretään tulosvaikutteiseksi eräksi. Myytävissä oleviin rahoitusvaroihin luokiteltu- jen oman pääoman ehtoisten sijoitusten ar- vonalenumistappiota ei peruuteta tulosvai- kutteisesti, kun taas korkoinstrumentteihin kohdistuneen arvonalenumistappion myö- hempi peruuntuminen kirjataan tulosvaikut- teisesti.

Konserni kirjaa myyntisaamisista arvonalen- tumistappion, kun on olemassa objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perittyä täysimääräisesti. Velallisen merkittävät talou- delliset vaikeudet, konkurssin todennäköisyys, maksujen laiminlyönti tai maksusuoritusten

viivästyminen yli 90 päivää ovat näyttöä myyntisaamisten arvonalenumisesta. Tulos- vaikutteisesti kirjattavan arvonalenumistap- pion suuruus määritetään saamisen kirjanpito- arvon ja efektiivisellä korolla diskontattujen arvioitujen vastaisten rahavirtojen nykyarvon erotuksena. Mikäli arvonalenumistappion määrä pienenee jollakin myöhemmällä kaudel- la, ja vähennyksen voidaan objektiivisesti kat- soa liittyvän arvonalenumisen kirjaamisen jäl- keiseen tapahtumaan, kirjattu tappio peruute- taan tulosvaikutteisesti.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpi- toon käypään arvoon. Transaktiomenot sisäl- lytetään jaksotettuun hankintamenoön arvos- tettavien rahoitusvelkojen alkuperäiseen kir- janpitoarvoon. Myöhemmin rahoitusvelat, lu- kuun ottamatta johdannaisvelkoja, arvoste- taan efektiivisen koron menetelmällä jak- sotettuun hankintamenoön. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin. Ra- hoitusvelat luokitellaan lyhytaikaisiksi, ellei konsernilla ole ehdotonta oikeutta siirtää velan maksua vähintään 12 kuukauden päähän ra- portointikauden päättymispäivästä.

Ehdot täyttävän omaisuuserän hankkimises- ta, rakentamisesta tai valmistamisesta välit- tömästi johtuvat vieraan pääoman menot ak- tivoidaan osana kyseisen omaisuuserän han- kintamenoa silloin, kun on todennäköistä, että ne tuottavat vastaista taloudellista hyötyä, ja kun menot on määritettävissä luotettavasti. Muut vieraan pääoman menot kirjataan kuluk- si sillä kaudella, jonka aikana ne ovat synty- neet. Lainasitoumuksiin liittyvät järjesty- palkkiot kirjataan transaktiomenoiksi siihen määrään asti kuin on todennäköistä, että koko lainasitoumus tai osa siitä tullaan nostamaan.

Tällöin palkkio merkitään taseeseen, kunnes laina nostetaan. Lainan noston yhteydessä lai- nasitoumuksiin liittyvä järjestelypalkkio mer- kitään osaksi transaktiokuluja. Siltä osin kuin on todennäköistä, että lainasitoumusta ei tul- la nostamaan, järjestelypalkkio kirjataan en- nakkomaksuksi maksuvalmiuteen liittyvästä palvelusta ja jaksotetaan kuluksi lainasitou- muksen ajanjaksolle.

Kaikkien rahoitusvarojen ja –velkojen käyvät arvot ja käypien arvojen määrittelyperusteet on esitetty liitetiedossa 26. Rahoitusvarojen ja –velkojen tasearvot arvostusryhmittäin sekä niiden käyvät arvot.

Johdannaissopimukset ja suojauslaskenta

Johdannaissopimukset merkitään kirjanpitoon alun perin käypään arvoon sinä päivänä, jona konsernista tulee sopimusosapuoli, ja ne arvos- tetaan myöhemmin edelleen käypään arvoon. Voitot ja tappiot, jotka syntyvät käypään ar- voon arvostamisesta, käsitellään kirjanpidossa johdannaissopimuksen käyttötarkoituksen määräämällä tavalla. Niiden johdannaissopi- musten, joihin sovelletaan suojauslaskentaa ja jotka ovat tehokkaita suojausinstrumentteja, arvonmuutosten tulosvaikutukset esitetään yhteneväisesti suojatun erän kanssa. Kun joh- dannaissopimuksia solmitaan, konserni käsitte- lee ne joko saamisten, velkojen tai kiinteiden sopimusten käyvän arvon suojausina tai va- luuttariskin kyseessä ollessa rahavirran suoja- uksina, ennakkoidun erittäin todennäköisen liike- toimen rahavirran suojausina tai johdannaisso- pimuksina, jotka eivät täytä suojauslaskennan soveltamisedellytyksiä.

Konserni dokumentoi suojauslaskentaa aloit- taessaan suojattavan kohteen ja suojausinstru- menttien välisen suhteen sekä konsernin ris- kienhallinnan tavoitteet ja suojaukseen ryhty-

misen strategian. Konserni dokumentoi ja arvioi suojausta aloitettaessa ja vähintään joka tilinpäätöksen yhteydessä suojaussuhteiden tehokkuuden tarkastelemalla suojaavan instrumentin kykyä kumota suojattavan erän käyvän arvon tai rahavirtojen muutokset.

- Käyvän arvon suojaukset

Käyvän arvon suojauksen ehdot täyttävien johdannaissovimusten käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti. Samalla tavalla käsitellään suojauksen kohteena olevan omaisuus- tai velkaerän käyvän arvon muutokset suojatun riskin osalta. Konsernilla ei ollut käyvän arvon suojauksen ehdot täyttäviä johdannaissovimuksia vuosina 2018 eikä 2019.

- Rahavirran suojaukset

Rahavirran suojauksen ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutos kirjataan muihin laajan tuloksen eriin ja esitetään oman pääoman arvonmuutosrahastossa. Suojausinstrumentista omaan pääomaan kertyneet voitot ja tappiot siirretään tulosvaikutteisiksi silloin, kun suojattu erä vaikuttaa voittoon tai tappioon. Ennakoitua valuuttamääräistä myyntiä suojaavien johdannaisten voitot ja tappiot kirjataan myynnin oikaisuiksi myynnin toteutuessa. Suojausinstrumentin voiton tai tappion tehon osuus merkitään tuloslaskelmaan rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Mikäli suojattu ennakoitu liiketoimi johtaa rahoitusvaroihin kuulumatoman omaisuususerän, kuten aineellisen käyttöomaisuushyödykkeen kirjaamiseen, omaan pääomaan kirjatut voitot ja tappiot siirretään kyseisen omaisuususerän hankintamenon oikaisuksi.

Kun rahavirran suojaukseksi hankittu suojausinstrumentti erääntyy tai se myydään tai kun suojauslaskennan soveltamisedellytykset eivät enää täyty, suojausinstrumentista kertynyt voitto tai

tappio jää omaan pääomaan siihen asti, kunnes ennakoitu liiketoimi toteutuu. Kuitenkin, jos ennakoitun suojatun liiketoimen ei enää odoteta toteutuvan, omaan pääomaan kertynyt voitto tai tappio kirjataan välittömästi tulosvaikutteisesti. Suojausinstrumenttien käyvät arvot on esitetty liitetiedossa kohdassa 29. Arvonmuutosrahaston muutokset on esitetty liitetiedossa 10.2 Muut laajan tuloksen erät.

Omat osakkeet

Jos Tulikivi Oyj hankkii takaisin omia oman pääoman ehtoisia instrumenttejaan, näiden instrumenttien hankintameno vähennetään omasta pääomasta.

Liikevoittovoitto/liiketulos

IAS 1 Tilinpäätöksen esittäminen –standardi ei määrittele liikevoiton käsitettä. Konserni on määrittänyt sen seuraavasti: liikevoitto on nettosumma, joka muodostuu, kun liikevaihtoon lisätään liiketoiminnan muut tuotot, vähennetään ostokulut oikaistuina valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutoksella sekä omaan käyttöön valmistuksesta syntyneillä kuluilla, vähennetään työsuhte-etuuksista aiheutuvat kulut, poistot ja mahdolliset arvonalentumistappiot sekä liiketoiminnan muut kulut. Kaikki muut kuin edellä mainitut tuloslaskelmaerät esitetään liikevoiton alapuolella. Kurssierot ja johdannaisten käypien arvojen muutokset sisältyvät liikevoittoon, mikäli ne syntyvät liiketoimintaan liittyvistä eristä; muuten ne on kirjattu rahoituseriin. Negatiivinen liikevoitto on esitetty raportoinnissa nimellä liiketulos.

Johdon harkintaa edellyttävät laatomisperiaatteet ja arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään

tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

- Arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Tilinpäätöksen laadinnan yhteydessä tehdyt arviot pohjautuvat johdon parhaaseen näkemykseen raportointikauden päättymispäivänä. Arvioiden taustalla ovat aiemmat kokemukset sekä tulevaisuutta koskevat, tilinpäätöshetkellä todennäköisimpinä pidetyt oletukset, jotka liittyvät muun muassa konsernin taloudellisen toimintaympäristön odotettuun kehitykseen myynnin ja kustannustason kannalta. Konsernissa seurataan arvioiden ja olettamusten toteumista sekä näiden taustalla olevien tekijöiden muutoksia säännöllisesti yhdessä liiketoimintayksikköjen kanssa käyttämällä useita, sekä sisäisiä että ulkoisia tietolähteitä. Mahdolliset arvioiden ja olettamusten muutokset merkitään kirjanpitoon sillä tilikaudella, jonka aikana arviota tai olettamusta korjataan, ja kaikilla tämän jälkeisillä tilikausilla.

Konsernissa ne keskeiset tulevaisuutta koskevat oletukset ja sellaiset raportointikauden päättymispäivän arvioihin liittyvät keskeiset epävarmuustekijät, jotka aiheuttavat merkittävän riskin varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen muuttumisesta olennaisesti seuraavan tilikauden aikana, liittyvät laskennallisiin verosaamiin, vaihto-omaisuuden arvostukseen ja louhoksiin liittyviin omaisuuseriin, liiketoimintojen yhdistämisissä hankittujen hyödykkeiden käyvän arvon määrittämiseen sekä arvonalentumistestaukseen, jota on tarkemmin selostettu alla. Konsernin johto on katsonut näiden tilinpäätöksen osa-alueiden olevan

keskeisimmät, sillä niitä koskevat laatimisperiaatteet ovat konsernin näkökulmasta monimutkaisimmat ja niiden soveltaminen edellyttää eniten merkittävien arvioiden ja oletusten käyttämistä esimerkiksi omaisuuserien arvostamisessa. Lisäksi näillä tilinpäätöksen osa-alueilla käytettyjen oletusten ja arvioiden mahdollisten muutosten vaikutusten on arvioitu olevan suurimmat.

- Arvon alentumistestaus

Konsernissa testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta liikearvo, kesken eräiset aineettomat hyödykkeet ja ne aineettomat hyödykkeet, joilla on rajoittamaton taloudellinen vaikutusaika, sekä arvioidaan viitteitä aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvonalentumisesta jokaisena raportointikauden päättymispäivänä. Lisäksi mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenojen osalta arvonalentumista arvioidaan luokittelun muutoksen yhteydessä. Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuvien laskelmien avulla. Näiden laskelmien laatiminen edellyttää arvioiden käyttämistä, erityisesti rahavirtaa tuottavien yksiköiden tulevaisuuden kasvuennusteiden ja kannattavuuden muutosten osalta.

Lisätietoa kerrytettävissä olevan rahamäärän herkkyydestä käytettyjen oletusten muutoksille on annettu liitetietojen kohdassa 16.3. Arvon alentumistestaus.

1 000 euro

2. Segmentit

Konsernissa on suoritettu tulosparannusohjelman yhteydessä organisaatiorakenteiden yksinkertaistaminen, jossa tulisija- ja sisustuskiviliiketoiminta integroitiin.

3. Liikevaihto

3.1. Tuotot tavaroista ja palveluista

	2019	2018
Tuotot tavaroiden myynneistä	26 983	26 919
Tuotot palveluista	1 698	1 664
Liikevaihto yhteensä	28 681	28 583

3.2. Maantieteellisiä alueita koskevat tiedot 2019

	Suomi	Muu Eurooppa	USA	Konserni yhteensä
Tuotot	12 448	15 480	753	28 681
Pitkäaikaiset varat	23 286	48	0	23 334
2018				
Tuotot	12 884	15 077	622	28 583
Pitkäaikaiset varat	23 452	39	0	23 491

Pitkäaikaiset varat sisältävät muut pitkäaikaiset varat kuin rahoitusinstrumentit ja laskennalliset verosaamiset. Maantieteellisten alueiden liikevaihto esitetään asiakkaiden sijainnin mukaan ja varat esitetään varojen sijainnin mukaan.

3.3. Tiedot tärkeimmistä asiakkaista

Konsernin tuotot jakaantuivat siten, etteivät tuotot yhdenkään ulkoisen asiakkaan osalta ylittäneet 10 prosenttia konsernin tuotoista vuonna 2019 (2018).

3.4. Suoriteveloitteiden täyttymisen ajoittuminen

	2019	2018
Yhtenä ajankohtana	28 681	28 583
Ajan kuluessa	0	0
Liikevaihto yhteensä	28 681	28 583

4. Liiketoiminnan muut tuotot

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	13	59
Muut tuottoerät	223	207
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	236	266

5. Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut

Palkat	-8 711	-8 578
Eläkekulut - maksupohjaiset järjestelyt	-1 373	-1 420
Muut henkilösivukulut	-414	-310
Osakkeina toteutettavat ja maksettavat optiot	0	-4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut yhteensä	-10 498	-10 312

Tiedot johdon työsuhde-etuuksista esitetään liitetietojen kohdassa 34.3. Johdon työsuhde-etuudet.

5.1. Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella

Konsernin henkilökunta keskimäärin tilikaudella yhteensä	205	200
Konsernin henkilökunta 31.12.	235	247

1 000 euro	2019	2018
6. Poistot ja arvonalentumiset		
Poistot hyödykeryhmittäin		
Aineettomat hyödykkeet		
Tavaramerkit	-7	-10
Aktivoidut kehittämismenot	-386	-380
Muut aineettomat hyödykkeet	-189	-235
Substanssipoistot*)	-174	-146
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-5	0
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	-761	-771
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset	-425	-445
Koneet ja kalusto	-499	-659
Moottoriajoneuvot	-22	-14
Substanssipoisto maa-alueista *)	-15	-17
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot	-730	0
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	-1 691	-1 135
Sijoituskiinteistöt		
Rakennukset	0	0
Arvonalentuminen		
Arvonalentuminen liikearvosta	-805	-508
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-3 257	-2 414
*) Konserni soveltaa poistojen laskennassa kivilouhosten, saostusaltaiden ja kaivosoikeuksien osalta kiven käyttöön perustuvaa substanssipoistomenetelmää. Maa-alueista tehdään substanssipoisto kiven käyttöaikaan tai läjitysalueen täyttöaikaan perustuen.		
7. Liiketoiminnan muut kulut		
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntitappiot ja romutukset	-62	0
Vuokratulot	0	-1 007
Vuokratulot, vähäarvoiset (alle 5 000 USD) hyödykkeet	-66	0
Vuokratulot, alle 12 kk kestoaisia	-58	0
Kiinteistökulut	-318	-264
Markkinointikulut	-1 113	-1 112
Valmistuksen muut muuttuvat kulut	-2 013	-1 721
Muut kuluerät	-1 909	-2 078
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	-5 539	-6 182
7.1. Tutkimusmenot		
Kuluiksi kirjatut tutkimus- ja tuotekehityskulut olivat nettomäärältään yhteensä 601 (516 vuonna 2018) tuhatta euroa.		
7.2. Tilintarkastajien palkkiot		
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	85	54
Muut palkkiot	2	6
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	87	60

1 000 euro	2019	2018
8. Rahoitustuotot		
Osinkotuotot myytävissä olevista rahoitusvaroista	4	2
Valuuttakurssivoitot	37	34
Korkotuotot myyntisaamisista	6	5
Muut korkotuotot	6	4
Rahoitustuotot yhteensä	53	45
9. Rahoituskulut		
9.1. Tulosvaikutteisesti kirjatut erät		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoön arvostettavista rahoituslainoista ja muista veloista	-629	-580
Vuokrasopimuksiin liittyvät korkokulut	-44	0
Valuuttakurssitappiot	-37	-36
Muut rahoituskulut	-119	-162
Rahoituskulut yhteensä	-829	-778

Valuuttakurssieroja on kirjattu tuloslaskelmassa liikevaihtoon ja ostoihin yhteensä seuraavasti: voitto 1 tuhatta euroa vuonna 2019 (tappio 2 tuhatta vuonna 2018).

10. Muut laajan tuloksen erät

Rahoitusinstrumentteihin liittyvät muihin laajaan tuloksen eriin kirjatut erät ovat seuraavat:

	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero-vaikutus	Verojen jälkeen
Rahavirran suojaukset	0		0	6		6
Muuntoerot	50		50	-15		-15
Muut laajan tuloksen erät yhteensä	50	0	50	-9	0	-9

11. Tuloverot

	2019	2018
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	95	38
Tuloverot yhteensä	95	38

Tuloslaskelman verokulun ja konsernin kotimaan verokannalla (20%) laskettujen verojen välinen täsmäytyslaskelma:

Tulos ennen veroja	-1 548	-1 759
Verot laskettuna kotimaan verokannalla 20%	310	352
Ulkomaisten tytäryritysten poikkeavat verokannat	-1	-5
Verovapaat tulot	1	0
Vähennyskelvottomat kulut	-26	-18
Verotuksellisista tappioista kirjaamattomat laskennalliset verot	-183	-286
Pakollisista varauksista kirjaamattomat laskennalliset verot	0	5
Liikearvon arvonalentuminen	-161	-102
Muut	-35	16
Verot tuloslaskelmassa	-95	-38

1 000 euro	2019	2018
------------	------	------

12. Osakekohtainen tulos

Emoyhtiön osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden tulos keskimääräisellä osakeantioikaistujen osakkeiden lukumäärällä.

Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos (1 000 euro)	-1 643	-1 797
Osakkeiden lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana	59 747 043	59 747 043
Laimentamaton/laimennettu osakekohtainen tulos (euro/osake)	-0,03	-0,03

13. Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet 2019

	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Moottori-ajoneuvot	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 284	15 095	15 726	1 448	1 807	20	35 380
Lisäykset	0	0	30	2	0	7	39
Vähennykset	0	0	-21	-41	0	0	-62
Kurssierot ja muut oikaisut	0	0	0	6	0	0	6
Hankintameno 31.12.	1 284	15 095	15 735	1 415	1 807	27	35 363
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-507	-11 681	-14 032	-1 424	-871	0	-28 515
Poistot	-15	-425	-499	-22	0	0	-961
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	21	41	0	0	62
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-522	-12 106	-14 510	-1 405	-871	0	-29 414
Käyttöoikeusomaisuuserät 1.1.	0	1 270	206	0	0	0	1 476
Lisäykset	0	857	69	0	0	0	926
Tilikauden poistot	0	-582	-148	0	0	0	-730
Vähennykset	0	-169	0	0	0	0	-169
Käyttöoikeusomaisuuserät 31.12.	0	1 376	127	0	0	0	1 503
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	777	3 414	1 694	24	936	20	6 865
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	762	4 365	1 352	10	936	27	7 452

Konsernin aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin kuuluvien tuotannon koneiden/laitteiden hankintamenoa vielä poistamatta oleva osa oli 1 167 (1 630) tuhatta euroa.

Koneiden ja kaluston vähennykset ja vähennysten kertyneet poistot eivät sisältäneet romutuksia vuonna 2019 eikä vuonna 2018. Konsernissa siirryttiin uuteen käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelmaan vuonna 2018. Koneissa ja laitteissa ei ollut keskeneräistä käyttöomaisuutta vuonna 2019 eikä vuonna 2018.

Konserni ei saanut julkisia avustuksia vuonna 2019 (18 tuhatta vuonna 2018) aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin.

2018	Maa-alueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Moottori-ajoneuvot	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 284	15 095	16 021	1 426	1 807	45	35 678
Lisäykset	0	0	159	22	0		181
Vähennykset	0	0	-454	0	0	-25	-479
Kurssierot ja muut oikaisut	0	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	1 284	15 095	15 726	1 448	1 807	20	35 380
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	-490	-11 236	-13 822	-1 410	-871	0	-27 829
Poistot	-17	-445	-659	-14	0	0	-1 135
Kurssierot ja muut oikaisut	0	0	-5	0	0	0	-5
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	454	0	0	0	454
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	-507	-11 681	-14 032	-1 424	-871	0	-28 515
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	794	3 859	2 199	16	936	45	7 849
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	777	3 414	1 694	24	936	20	6 865

1 000 euro						
					2019	2018
14. Sijoituskiinteistöt						
Rakennukset						
Hankintameno 1.1. ja 31.12.					28	28
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1. ja 31.12.					-28	-28
Kirjanpitoarvo 1.1. ja 31.12.					0	0
Sijoituskiinteistöjen (rakennukset) kirjanpitoarvo 31.12.					0	0
Maa-alueet						
Hankintameno 1.1.					92	92
Kirjanpitoarvo 1.1. - 31.12.					92	92
Sijoituskiinteistöjen (maa-alueet) kirjanpitoarvo 31.12.					92	92
Käypä arvo *)					92	92
Sijoituskiinteistöjen (maa-alueet ja rakennukset) kirjanpitoarvo yhteensä 31.12.					92	92

*) Kiinteistöjen arvo perustuu kiinteistönvälittäjän lausuntoon niiden kiinteistöjen osalta, joilla on markkina-arvo toimivilla markkinoilla. Konserni on luokitellut kaikkien sijoituskiinteistöjensä käypien arvojen hierarkian tasoksi 3, koska havainnoitavissa olevia markkinatietoja ei ole kattavasti käytettävissä käypää arvoa määritettäessä.

1 000 euro

15. Aineettomat hyödykkeet**15.1. Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet 2019**

	Liikearvo	Patentit ja tavaramerkit	Kehittämismenot	Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	Louhosalueet ja kaivospiirit	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 654	3 388	5 489	6 184	123	3 392	5 405	27 635
Lisäykset	0	0	0	162	0	18	367	547
Aktivoidut kehittämismenot	0	0	319	0	0	0	0	319
Vähennykset	0	0	0	0	0	0	-685	-685
Arvonalentumiset	-805	0	0	0	0	0	0	-805
Hankintameno 31.12.	2 849	3 388	5 808	6 346	123	3 410	5 087	27 011
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0	-733	-4 543	-3 502	-103	-1 130	-4 262	-14 273
Poistot	0	-7	-386	-157	0	-50	-156	-756
Vähennysten kertyneet poistot	0	0	0	0	0	0	623	623
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	-740	-4 929	-3 659	-103	-1 180	-3 795	-14 406
Käyttöoikeusomaisuuserät 1.1.	0	0	0	0	0	0	8	8
Tilikauden poistot	0	0	0	0	0	0	-5	-5
Käyttöoikeusomaisuuserät 31.12.	0	0	0	0	0	0	3	3
Kirjanpitoarvo 1.1.2019	3 654	2 655	946	2 682	20	2 262	1 151	13 370
Kirjanpitoarvo 31.12.2019	2 849	2 648	879	2 687	20	2 230	1 295	12 608

Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet ovat uusien louhosten avaamisesta ja altaiden rakentamisesta aiheutuneita menoja. Aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvoon sisältyy louhosten avaamisesta syntyneitä menoja yhteensä 4 845 (4 879) tuhatta euroa. Louhosalueiden avaamisesta syntyneet menot ovat muutamia euroja/m³ kyseessä olevia louhosten kivivaroja kohden. Kirjanpitoarvo on kunkin louhoksen tasearvo tilinpäätöspäivänä. Tasearvo sisältää louhoksen avauskustannukset, kaivospiirimaksut, saostusaltaat ja kohdistettavissa olevien teiden tasearvot.

Muut aineettomat hyödykkeet ovat lisensejä, atk-ohjelmistoja, liittymismaksuja ja asfalttoinnista ja porteista tulleita kuluja.

Konserni ei saanut julkisia avustuksia vuonna 2019 kehittämismenoihin ja muihin aineettomiin hyödykkeisiin (101 tuhatta vuonna 2018).

Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenoissa ei ollut luokittelun muutosta eli siirtoa muihin aineettomiin hyödykkeisiin tilikauden aikana eikä vertailuvuonna. Tuloslaskelmaan suoraan kirjattuja mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenoja ei ollut vuonna 2019 eikä 2018.

Aineettomissa hyödykkeissä oli vähennyksiä/vähennysten kertyneitä poistoja 62 tuhatta vuonna 2019. Vuonna 2018 ei ollut vähennyksiä.

	Liikearvo	Patentit ja tavaramerkit	Kehittämismenot	Sisäisesti aikaansaadut aineettomat hyödykkeet	Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot	Louhosalueet ja kaivospiirit	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
2018								
Hankintameno 1.1.	4 162	3 388	5 109	5 975	123	3 280	5 242	27 279
Lisäykset	0	0	0	209	0	112	163	484
Aktivoidut kehittämismenot	0	0	380	0	0	0	0	380
Arvonalentumiset	-508	0	0	0	0	0	0	-508
Hankintameno 31.12.	3 654	3 388	5 489	6 184	123	3 392	5 405	27 635
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	0	-723	-4 163	-3 372	-99	-1 077	-4 068	-13 502
Poistot	0	-10	-380	-130	-4	-53	-194	-771
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	0	-733	-4 543	-3 502	-103	-1 130	-4 262	-14 273
Kirjanpitoarvo 1.1.2018	4 162	2 665	946	2 603	24	2 203	1 174	13 777
Kirjanpitoarvo 31.12.2018	3 654	2 655	946	2 682	20	2 262	1 143	13 362

1 000 euro

16. Liikearvo ja tavaramerkki

16.1. Liikearvon kohdistaminen

Konsernin liikearvo on 2,8 (3,7) miljoonaa euroa. Siitä on kohdistettu 2,2 miljoonaa euroa Kermansavi-uuneihin ja 0,6 miljoonaa euroa sisustuskiville, jotka muodostavat erilliset rahavirtaa tuottavat yksiköt.

Kermansavi Oy:n hankinnan yhteydessä saadun Kermansavi-tavaramerkin arvosta, 3,2 miljoonasta eurosta, on kohdistettu Kermansavi-uuneihin 2,7 miljoonaa euroa ja astiat -yksikölle 0,5 miljoonaa euroa, joka on poistettu kokonaisuudessaan aikaisempina vuosina arvonalentumistauksissa esilletulleina arvonalentumistappioina. Tavaramerkin taloudellinen vaikutusaika on arvioitu rajoittamattomaksi. Kermansavi-uunien tavaramerkin vahva tunnettuus tukee johdon käsitystä siitä, että tavaramerkki vaikuttaa rahavirtojen kerryttämiseen määrittelemättömän ajan.

Liikearvon ja tavaramerkin kirjanpitoarvot jakaantuivat seuraavasti:	Sisustuskivet	Kermansavi-uunit
2019		
Liikearvo	632	2 229
Tavaramerkki		2 712
Yhteensä	632	4 941
2018		
Liikearvo	632	3 034
Tavaramerkki		2 712
Yhteensä	632	5 746

16.2. Arvonalentumistappioiden kohdistaminen ja kirjaaminen

Tulikivi on tilinpäätöksen laatimisen yhteydessä tehdyn arvonalentumistauksen tuloksena päättänyt kirjata arvonalennusta 0,8 (0,5) miljoonaa euroa konsernin taseessa olevasta liikearvosta, koska tuloskehitys ei ole toteutunut arvoilla tavalla. Arvonalentuminen liittyy Kermansavi Oy:n hankinnasta vuonna 2006 syntyneeseen liikearvoon.

16.3. Arvonalentumistestaus

Arvonalentumistestauksessa liiketoimintojen kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty käyttöarvoon perustuen. Rahavirtaennusteet pohjautuvat johdon laatimiin ennusteisiin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Arvonalentumistestauksissa on käytetty, ennen veroja määritettyä diskonttauskorkoa Kermansavi-uuneissa 10,5 (11,0 v. 2018) ja sisustuskivissä 10,5 (10,4) prosenttia, joka vastaa keskimääräistä painotettua pääomakustannusta riskillisillä huomioituna. Kermansavi-uuneissa 5 prosentin liikevaihdon kasvattaminen vuonna 2020 ja 2 prosentin liikevaihdon kasvattaminen vuonna 2021 ja siitä eteenpäin perustuu talopakettiyritysten kanssa solmittuihin sopimuksiin ja syksyllä 2019 tehtyihin 5 %:n hinnankorotuksiin. Loka-marraskuussa 2019 irtisanottiin n. 3 500 m² Heinäveden tehtaasta vuokratiloja kuukauden irtisanomisajalla, joten säästöt tulee täysipainoisesti 1.1.2020 alkaen. Vähentyneiden tuotantotilojen lämmityskulut, sähkökulut, korjauskulut ym. kohdistuvat muuttuviin kuluihin ja parantavat siten myyntikatetta. Myyntikatteeseen saadaan parannusta myös syksyllä 2019 tehtyjen hinnankorotusten seurauksena, sekä tuotannon ja ostojen tehostamisella. Sisustuskivissä 5 prosentin liikevaihdon kasvu vuonna 2020 ja 2 prosentin liikevaihdon kasvu vuonna 2021 ja siitä eteenpäin perustuu parantuneisiin uudis- ja korjausrakentamisen näkymiin sisustuskivimarkkinassa sekä hinnankorotuksiin. Kermansavi-uuneissa ja sisustuskivissä on käytetty terminaalivuoden lukuina ajanjakson keskimääräisiä lukuja.

Käyttöarvon laskennassa käytetyt keskeiset muuttujat olivat seuraavat:

1. Liiketulos

Kermansavi-uunien liiketuloksen ennustetaan hieman paranevan malliston uudistamisen ja konsernissa toteutettavien tehostamistoimien seurauksena. Sisustuskivien liiketuloksen ennustetaan paranevan toiminnan tehostamisen myötä.

2. Diskonttauskorko - Määritetty painotettuna keskimääräisenä pääomakustannuksena (WACC), jolloin koko pääoman kustannus on oman ja vieraan pääoman kustannusten painotettu keskiarvo riskillisillä huomioituna.

1 000 euro							
Diskonttauskorko ja kasvu-olettama	Sisustuskiivet				Kermansavi-uunit		
	2019	2018	2019	2018			
Diskonttauskorko	10,5	10,4	10,5	11,0			
Kasvuprosentti (keskimäärin ennustejaksolla)	2,0	5,0	2,0	5,0			
Tehdyillä oletuksilla kerryttävissä oleva rahamäärä vähennettynä kirjanpitoarvolla on esitetty seuraavassa taulukossa							
Sisustuskiivet			252	496			
Kermansavi-uunit			0	0			
Arvon alentumistestauksen herkkyysoanalyysit							
Herkkyysoanalyysissä ei ole huomioitu mahdollisia muuttujan muutoksesta aiheutuvia seurannaisvaikutuksia muihin tekijöihin. Tulosuutos on testattu liike-tulos -tasolla.							
1. Vaikutus arvonalentumisen määrään, jos diskonttauskorko nousee 1 prosenttiyksikön tai tulos jää 20 % astetta tavoitetta alaisemmaksi.							
	Diskonttauskorko		Liike-tulosmuutos, % asetetuista tavoitteista				
	2019	2018	2019	2018			
Sisustuskiivet	-	-	-	-			
Kermansavi-uunit	-748	-783	-1 427	-1 536			
Kermansavi-uuneissa 0,0 (0,0) prosenttiyksikön ja Sisustuskiivissä 2,7 (5,7) prosenttiyksikön koron nousu johtaisi arvonalentumiskirjaukseen. Kermansavi-uuneissa 0,0 (0,0) prosenttiyksikön ja Sisustuskiivissä 1,1 (1,5) prosenttiyksikön lasku liikevoittoprosentissa johtaisi arvonalentumiskirjaukseen.							

16.4 Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot

Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot kuuluvat tulisijat -liiketoimintaan. Aktivoitujen etsintä- ja arviointimenojen kirjanpitoarvo on 20 (20) tuhatta euroa. Arvon alentumistestaus suoritetaan aina kyseisten menojen luokittelun muutoksen yhteydessä sekä jos arvonalentumisesta muutoin on viitteitä. Luokittelun muutos on käsitelty tarkemmin tilinpäätöksen laatu- ja sisävalvontatietojen osassa Mineraalivarantojen etsintä- ja arviointimenot.

17. Muut rahoitusvarat

	2019	2018
Muun laajan tuloksen eriiin kirjatut oman pääoman ehtoiset instrumentit		
Tasearvo 1.1.	26	26
Tasearvo 31.12.	26	26

Sijoitukset erä sisältää sijoituksia noteeraamattomiin osakkeisiin. Ne arvostetaan hankintamenoon, koska niiden käypää arvoa ei voida luotettavasti määrittää. Yhtiö on tehnyt peruuttamattoman valinnan kirjata noteeraamattomat osakkeet muiden laajan tuloksen eriiin. Erässä ei ole tapahtunut muutoksia tilikauden aikana.

1 000 euro						
18. Laskennalliset verosaamiset ja -velat						
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2019 aikana:	1.1.2019	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaa	Kurssierot	31.12.2019
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	0	0	0	0	0	0
Vähennyskelpoiset tappiot	950	-140	0	0	1	810
Kertyneet, verotuksessa vielä vähentämättömät poistot	1 908	137	0	0	0	2 045
Arvonmuutosrahaston muutoksesta	0	0	0	0	0	0
Muut erät	210	8	0	0	0	218
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	3 068	5	0	0	1	3 073
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	0	0	0	0	0	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	-542	0	0	0	0	-542
Muut erät	-111	-4	0	0	0	-115
Laskennalliset verovelat yhteensä	-653	-4	0	0	0	-657
Laskennallisten verojen muutokset vuoden 2018 aikana:	1.1.2018	Kirjattu tulosvaikutteisesti	Kirjattu muihin laajan tuloksen eriin	Kirjattu omaan pääomaa	Kurssierot	31.12.2018
Laskennalliset verosaamiset:						
Varaukset	0	0	0	0	0	0
Vähennyskelpoiset tappiot	1 222	-271	0	0	0	950
Kertyneet, verotuksessa vielä vähentämättömät poistot	1 739	170	0	0	0	1 909
Arvonmuutosrahaston muutoksesta	0	0	0	0	0	0
Muut erät	210	0	0	0	0	210
Laskennalliset verosaamiset yhteensä	3 171	-101	0	0	0	3 069
Laskennalliset verovelat:						
Aineettomien hyödykkeiden aktivointi	0	0	0	0	0	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden arvostaminen käypään arvoon liiketoimintojen yhdistämisissä	-643	102	0	0	0	-541
Muut erät	-112	0	0	0	0	-112
Laskennalliset verovelat yhteensä	-755	102	0	0	0	-653

Konserni on kirjannut laskennallisia verosaamisia osasta veronalaisia vähennyskelpoisia eriä. Laskennalliset verosaamiset on kirjattu osittain verotuksellisista tappioista ja kaikista verotuksessa vielä vähentämättömistä poistoista, koska on todennäköistä, että yritykselle syntyy verotettavaa tuloa niin, että verosaamiset pystytään hyödyntämään. Lisäksi yhtiöllä on verosuunnittelumahdollisuuksia laskennallisten verosaamisten osalta. Kyseiset tappiot vanhenevat asteittain vuosien 2021 - 2025 aikana. Vuoden 2019 tappioista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista. Yhtiössä suoritettu tulospäänsäilyohjelma 2013-2016, sekä sen jälkeen jatkettu tiukan kustannuskurin ansiosta yrityksen kustannusrakenne on korjaantunut merkittävästi, joten yhtiö uskoo pystyvänsä tekemään positiivista tulosta jo strategiakaudella 2020-2022.

Yhtiö on toteuttanut viime vuosina tiukan kulujen säästö-ohjelman ja saanut siten yhtiön rakennetta huomattavasti kilpailukykyisemmäksi. Vaikea markkinatilanne ja isot muutokset aiheuttivat suuren liikevaihdon laskun, mutta liikevaihto saatiin kuitenkin vuonna 2019 jo pienelle kasvulle. Karelia- ja Pielinen-mallistojen erinomaisesti onnistunut kehitystyö antaa mahdollisuuden liikevaihdon kasvuun ja kannattavuuden parantumiseen vuonna 2020 sekä kotimaassa että viennissä. Yhtiöllä on verosuunnittelumahdollisuuksia laskennallisten verosaamisten osalta.

Konsernilla oli 13 145 (12 904) tuhatta euroa vahvistettuja tappioita 9 095 (8 150) tuhannen euron osalta, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska konsernille ei todennäköisesti kerry ennen kyseisten tappioiden vanhenemista verotettavaa tuloa, jota vastaan tappiot pystytään hyödyntämään. Vahvistetuista tappioista 224 tuhatta vanhenee vuonna 2020, 2 471 tuhatta vuonna 2021, 124 tuhatta vuonna 2022, 2 368 tuhatta vuonna 2023, 3 368 vuonna 2024, 2 487 vuonna 2025, 841 tuhatta vuonna 2026, 738 tuhatta vuonna 2027 ja 524 tuhatta vuonna 2028.

1 000 euro	2019		2018
19. Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet	2 912		3 048
Keskeneräiset tuotteet	1 653		1 692
Valmiit tuotteet	1 987		2 185
Vaihto-omaisuus yhteensä	6 552		6 925

Tilikauden aikana tuloslaskelmaan kirjattiin aineista ja tarvikkeista sekä keskeneräisten ja valmiiden tuotteiden muutoksen kautta kuluksi yhteensä 17 233 (16 406) tuhatta euroa. Lisäksi tilikaudella kirjattiin kuluksi 189 (184) tuhatta euroa, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisointiarvoa.

20. Myyntisaamiset ja muut saamiset				
20.1. Lyhytaikaiset myyntisaamiset ja muut saamiset				
Myyntisaamiset	2 583			2 645
Siirtosaamiset	324			
Verosaamiset	-5			0
Muut siirtosaamiset	0			578
Muut saamiset	79			153
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 981			3 376
20.2. Myyntisaamisten ikäjakaua ja arvonalentumiset tilinpäätöspäivänä				
2019	brutto	arvonalentuminen (%)	arvonalentuminen	netto
Erääntymättömät	1 812	0,3	5	1 807
Erääntyneet				
Alle 30 päivää	314	1,6	5	309
31 - 60 päivää	125	3,6	4	121
61 - 90 päivää	88	6,6	6	82
Yli 90 päivää	295	10,6	31	264
Yhteensä	2 634		51	2 583
2018	brutto	arvonalentuminen (%)	arvonalentuminen	netto
Erääntymättömät	1 773	0,3	5	1 768
Erääntyneet				
Alle 30 päivää	565	1,6	9	556
31 - 60 päivää	64	3,6	3	61
61 - 90 päivää	97	6,6	6	91
Yli 90 päivää	191	10,6	22	169
Yhteensä	2 690		45	2 645

1 000 euro			
20.3. Myyntisaamiset riskiryhmittäin			
	brutto	arvonalentuminen	netto
2019			
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin			
Kamiinanvalmistajat	355	0	355
Tulisijojen jälleenmyyjät ulkomailla	819	25	794
Rakennusliikkeet	95	8	87
Jälleenmyyjät kotimaassa	1 079	13	1 066
Loppuasiakkaat	286	5	281
Myyntisaamiset riskiryhmittäin yhteensä	2 634	51	2 583
2018			
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin	brutto	arvonalentuminen	netto
Kamiinanvalmistajat	351	3	348
Tulisijojen jälleenmyyjät ulkomailla	944	18	926
Rakennusliikkeet	34	1	33
Jälleenmyyjät kotimaassa	1 178	16	1 162
Loppuasiakkaat	183	7	176
Suurimmat asiakkaat asiakasryhmittäin yhteensä	2 690	45	2 645
Kirjanpitoarvo myyntisaamisista, joiden ehdot neuvoteltu uudelleen	0		0
Myyntisaamisten ja muiden saamisten käypä arvo			

Myyntisaamisten ja muiden saamisten alkuperäinen kirjanpitoarvo vastaa niiden käypää arvoa, koska diskonttauksen vaikutus ei ole olennainen saamisten maturiteetti huomioon ottaen.

Saamisiin liittyvä luottoriski on esitetty liitetietojen kohdassa 27.3. Luottoriski

	2019	2018
21. Rahavarat		
Käteinen raha ja pankkitilit	1 158	798

22. Osakkeiden lukumäärä				
Osakesarjat	Osakkeita kpl	Osuus, % osakkeista	Osuus, % äänistä	Osuus, euroa osakepääomasta
K-osakkeet (10 ääntä) 31.12.2019	7 682 500	12,8	59,5	810 255
A-osakkeet (1 ääni) 31.12.2019	52 188 743	87,2	40,5	5 504 220
Osakkeita yhteensä 31.12.2019	59 871 243	100,0	100,0	6 314 475
Osakkeiden lukumäärän muutosten vaikutukset	Osakkeiden lukumäärä	Osakepääoma, e	Omat osakkeet, e	Yhteensä, euro
1.1.2011	37 143 970	6 314 475	-108 319	6 206 156
Omat osakkeet	-124 200			0
31.12.2011	37 019 770	6 314 475	-108 319	6 206 156
31.12.2012	37 019 770	6 314 475	-108 319	6 206 156
Osakeanti 17.3.2013	22 727 273			
31.12.2014 - 31.12.2019	59 747 043	6 314 475	-108 319	6 206 156

Yhtiöjärjestyksen mukaan A-osakkeelle maksetaan jaettavasta voitosta 0,0017 euroa suurempi osinko kuin K-osakkeelle. Tulikivi Oyj:n A-osake on listattu NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä. Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Osakepääoman enimmäismäärä on 10 200 tuhatta euroa vuosina 2019 ja 2018.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978/734) aikana osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon osakeantien ehtojen mukaisesti. Ylikurssirahaston varat, 7334 tuhatta euroa, on tilikaudella 2010 siirretty sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti.

Vuonna 2013 toteutetussa osakeannissa kerätyt varat, 7500 tuhatta euroa, on kirjattu sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon. Osakeannista aiheutuneet kulut, 427 tuhatta euroa, on kirjattu veloitteen sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoa. Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.2013 oli 14 407 tuhatta euroa.

Muuntoerot

Muuntoerot -rahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

Arvonmuutosrahasto

Arvonmuutosrahasto sisältää rahavirran suojausten ehdot täyttävien johdannaisinstrumenttien tehokkaan osuuden käyvän arvon muutokset.

Omat osakkeet

Omien osakkeiden rahasto sisältää konsernin hallussa olevien omien osakkeiden hankintamenon. Se esitetään oman pääoman vähennyksenä.

Tulikivi Oyj ei ostanut eikä luovuttanut tilikauden 2019 (2018) aikana omia osakkeita. Yhtiön hallussa oli tilikauden 2019 (2018) päättyessä 124 200 omaa A-osaketta, mikä vastasi 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia äänimäärästä. Omien osakkeiden hankintahinta on keskimäärin 0,87 euroa/osake. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Osinkoa ei jaettu vuonna 2019 eikä vuonna 2018.

23. Optiojärjestelyt

Optio-oikeudet johdolle ja avainhenkilöille

Osakeperusteisten kannustinjärjestelyjen ehdot / optiojärjestely

Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työntekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajaansa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 13 avainhenkilöä mukaan lukien konsernin johtoryhmän jäsenet. Hallitus päättää optio-oikeuksien jakamisesta vuosittain. Optio-oikeuksien saaminen edellyttää kaikilta avainhenkilöiltä omistusta yhtiössä.

Tulikivi-konsernin johto ja avainhenkilöt ovat oikeutettuja merkitsemään yhtiön osakkeita erikseen määriteltyjen vapautuskriteerien täytyessä seuraavasti:

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016-31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017 - 31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018 - 31.5.2020. Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Merkintähinnan perusteena on Tulikivi Oyj:n lokakuussa 2013 toteuttamassa osakeannissa käytetty merkintähinta. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksetut osingot ja pääomanpalautukset.

Optio-oikeuksien teoreettinen markkina-arvo lasketaan optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes -mallilla seuraavien oletuksin:

- optio-oikeus 2013A, teoreettinen markkina-arvo 0,10 euroa: osakkeen kurssi on 0,32 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,89 prosenttia, voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 37 prosenttia
- optio-oikeus 2013B, teoreettinen markkina-arvo 0,03 euroa: osakkeen kurssi on 0,21 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,13 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 33 prosenttia
- optio-oikeus 2013C, teoreettinen markkina-arvo 0,04 euroa: osakkeen kurssi on 0,22 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko -0,24 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,2 vuotta ja volatiliiteetti 38 prosenttia.
Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautuskriteereille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti toteudu.

Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 500 000 kappaletta, 2013B 650 000 kappaletta ja 2013C 650 000 kappaletta. Niiden merkitsemiselle asetetut käyttökäytävät tavoitteet eivät toteutuneet, joten optioita ei jaettu tilikausilta 2014 - 2018. Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantajaksoa tilikaudelle 2019 optio-lajin 2013C suhteen. Optio-oikeuksien merkitsemiselle asetetut tilikausien 2014 - 2019 käyttökäytävät tavoitteet eivät toteutuneet, joten optioita ei jaettu tilikausilta 2014 - 2019.

1 000 euro						
24. Varaukset	Ympäristövaraus		Takuuvaraus		Uudelleenjärjestelyvaraus	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Varaus 1.1.	182	185	75	75	0	21
Varausten lisäys	0	0	96	73	0	0
Diskonttauksen vaikutus, muutos	4	3	0	0	0	0
Käytetyt varaukset	-6	-6	-86	-73	0	-21
Varauksen purku	0	0	0	0	0	0
Varaukset 31.12.	180	182	85	75	0	0

Ympäristövelvoitteet

Tulikivi-konsernin tilinpäätöstä laadittaessa arvioitavissa olevista ympäristövelvoitteista on kirjattu varaus, joka kattaa louhoksien aikanaan tapahtuvaan sulkemiseen liittyvät vesien tarkkailumenot, turvallisuusjärjestelyt ja läjitysalueosien loppuverhoilut. Tällä hetkellä avattujen louhosten osalta menojen on arvioitu syntyvän keskimäärin noin yhdeksän vuoden kuluttua. Nykyarvon määrittämisessä käytetty diskonttaustekijä on 4 (4) prosenttia. Ympäristövarauksen määrä ennen diskonttausta on 395 (399) tuhatta euroa.

Takuuvaraus

Tulikivi-konserni antaa tietyille tuotteilleen viiden vuoden takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut takuuehtojen mukaiset viat korjataan yrityksen kustannuksella. Takuuvaraus perustuu aikaisempien vuosien kokemukseen viallisista tuotteista huomioiden tuotteisiin tehdyt parannukset.

	2019	2018
Pitkäaikaiset varaukset	260	251
Lyhytaikaiset varaukset	5	6
Varaukset yhteensä	265	257
25. Lainat rahoituslaitoksilta		
Pankkilainat	11 983	12 221
TyEL-lainat	3 095	3 157
tasearvot	15 078	15 378
25.1. Pitkäaikaiset		
Pankkilainat	11 029	0
TyEL-lainat	2 849	0
tasearvot	13 878	0
Pitkäaikaiset rahoitusvelat erääntyvät seuraavasti:		
2019	0	600
2020	1 200	14 778
2021	13 878	0
Lainat rahoituslaitoksilta yhteensä	15 078	15 378
25.2. Lyhytaikaiset		
Pitkäaikaisen pankkilainojen lyhennykset vuonna 2020	954	12 221
Pitkäaikaisen TyEL-lainojen lyhennykset vuonna 2020	246	3 157
Lainat rahoituslaitoksilta yhteensä	1 200	15 378

25.3. Rahoitusvelkojen ehdot

Velkasitoumukset ovat euromääräisiä.

Yhtiö allekirjoitti 20.12.2019 rahoittajien kanssa uuden rahoitussopimuksen, joka korvaa aiemman 31.10.2018 allekirjoitetun rahoitussopimuksen muutoksineen. Rahoitussopimuksessa sovitaan muun muassa yhtiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2019–2020 rahoittajien vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista kovenanteista. Rahoitussopimus sisältää muun muassa käyttökate-, omavaraisuusaste- ja velat/käyttökate-kovenantit. Yhtiön johdon arvion mukaan yhtiön rahoitus on turvattu ja yhtiö täyttää rahoitussopimuksen kovenantit vuonna 2020, mikäli yhtiön liiketoiminta kehittyy ennusteiden mukaisesti. Yhtiö on sopinut rahoittajien kanssa, että se aloittaa rahoitusneuvottelut vuoden 2021 ja sitä seuraavien vuosien lyhennysohjelmasta ja sen ehdoista viimeistään 30.9.2020 ja saattaa ne päätökseen 31.12.2020 mennessä. Pitkäaikaisen rahoitusvelkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo 31.12.2019 oli 3,5 (3,4) prosenttia. Konsernin vieraan pääoman ehtoisestä rahoituksesta 15,1 (15,4) miljoonaa euroon sisältyy kovenantteja, jotka on sidottu konsernin omavaraisuuteen, käyttökatteeseen tai korollisen vieraan pääoman suhteeseen konsernin käyttökatteesta. Ehtojen rikkoutuminen saattaa edellyttää neuvotteluja rahoittajan kanssa ja lisävakuuksien järjestämistä lainoille.

	2019	2018
26. Ostovelat ja muut velat		
26.1. Pitkäaikaiset		
Muut pitkäaikaiset velat	1 449	0
Muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyy IFRS 16:n vuokrasopimusvelka 949 tuhatta euroa ja käyttöpääomalaina 500 tuhatta euroa.		
26.2. Lyhytaikaiset		
Ostovelat	3 276	4 072
Saadut ennakot	469	583
Siirtovelat		
Palkat ja henkilösivukulut	3 445	3 400
Alennukset ja markkinointikulut	213	227
Ulkopuoliset palvelut	17	11
Korkovelat	123	3
Muut siirtovelat	168	96
Siirtovelat yhteensä	3 966	3 737
Muut velat	1 148	585
Lyhytaikaiset osto- ja muut velat yhteensä	8 859	8 977

Muihin siirtovelkoihin sisältyy muiden liiketoimintakulujen jaksotuksia. Muihin velkoihin sisältyy IFRS 16 lyhytaikainen vuokrasopimusvelka 571 tuhatta euroa. Asiakassopimuksista ei synny muita IFRS 15 mukaisia velkoja.

1 000 euro

27. Rahoitusriskien hallinta

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, luottoriski ja maksuvalmiusriski. Konsernin rahoitus on keskitetty emoyhtiöön ja tytäryhtiöiden rahoitus hoidetaan pääsääntöisesti konsernin sisäisillä lainoilla. Talousosasto vastaa likviditeettilyijäämän sijoittamisesta ja rahoitusriskien hallinnasta hallituksessa hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

27.1. Valuuttariski

Konsernin valuuttariskit syntyvät kaupallisista transaktioista, taseen monetaarisista eristä ja ulkomaisiin tytäryhtiöihin tehdyistä nettosijoituksista. Konsernin valuuttariskin kannalta merkittävimmät valuutat ovat Yhdysvaltain dollari (USD) ja Venäjän rupla (RUB). Konsernin kassavirroista yll 90 prosenttia on euromääräisiä, eli tältä osin konsernin altistuminen valuuttariskeille on vähäistä. Valuuttariskiä voidaan suojata valuuttatermiineillä. Termiinisopimuksia ei ollut avoimna tilinpäätöspäivänä. Valuuttatermiineihin ei sovelleta IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa.

Emoyrityksen toimintavaluutta on euro. Ulkomaan rahan määräiset varat ja velat muunnettuna euroiksi tilinpäätöspäivän kurssiin ovat seuraavat:

	2019		2018	
	USD	RUB	USD	RUB
Nimellisarvot, 1 000 euroa				
Pitkäaikaiset varat	0	48	0	42
Lyhytaikaiset varat	352	492	366	602
Pitkäaikaiset velat	0	6	0	2
Lyhytaikaiset velat	14	243	20	321
Positio	338	291	346	321
Nettopositio	338	291	346	321

Oman pääoman valuuttamääräinen, lähinnä ulkomaisista tytäryhtiöistä johtuva, translaatiopositio oli vähäinen tilikauden 2019 ja 2018 lopussa. Translaatiopositiota ei ole suojattu.

Alla olevassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Yhdysvaltain dollariin ja Venäjän ruplaan verrattuna, kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Herkkyysoanalyysi perustuu tilinpäätöspäivän ulkomaan rahan määräisiin varoihin ja velkoihin. Herkkyysoanalyysissä on otettu huomioon valuuttatermiinisopimusten vaikutus.

	2019		2018	
	Tuloslaskelma	Oma pääoma	Tuloslaskelma	Oma pääoma
+/- 10 %:n muutos EUR/USD				
välisessä valuuttakurssissa, ennen veroja	+/- 34	+/- 0	+/- 35	+/- 0
+/- 10 %:n muutos EUR/RUB				
välisessä valuuttakurssissa, ennen veroja	+/- 28	+/- 0	+/- 32	+/- 0

1 000 euro

27.2. Korkoriski

Konsernin lyhyet rahamarkkinasijoitukset altistavat sen rahavirran korkoriskille, mutta niiden vaikutus ei ole merkittävä kokonaisuudessaan. Konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirrat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista.

Konserni on altistunut rahavirran korkoriskille lähinnä lainasalkkuun liittyen. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia suojaamaan korkojen muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta. Vaihtuvakorkoisten lainojen osuus yhtiön korollisista lainoista oli tilikauden lopussa 15,1 (15,4) miljoonaa euroa eli 100,0 (100,0) prosenttia.

Herkkyysanalyysi korkoriskin osalta		Tulos ennen veroja		Oma pääoma
+/- prosenttiyksikön muutos markkinakoroissa		+/- 214		+/- 307
Korkoriski		2019		2018
		tasearvo		tasearvo
Kiinteäkorkoiset instrumentit				
Rahoitusvelat		0		0
Vaihtuvakorkoiset instrumentit				
Rahoitusvelat		15 078		15 378
Korkojohdannaiset				
Korkovelat		0		6

27.3. Luottoriski

Konsernilla ei ole merkittäviä saamisten luottoriskikeskittymiä, koska sillä on laaja asiakaskunta eivätkä saamiset yksittäiseltä asiakkaalta tai miltään asiakasryhmältä muodostu konsernin kannalta merkittäväksi. Tilikauden aikana tulosvaikutteisesti kirjattujen myyntisaamisista johtuneiden luottotappioiden ja saamisten arvonalentumisten määrä on ollut 3 (vähennystä 65) tuhatta euroa, johtuen 3 tuhannen positiivisesta luottotappiovarauksen kirjauksesta, joka on laskettu IFRS 9:n mukaisesti. Luottotappioriskiä on pienennetty asiakasluottovakuutuksien avulla. Nämä kattoivat saatavakannasta tilikauden päättyessä 11,0 (31,3) prosenttia. Liiketoimintayksiköt vastaavat myyntisaamisiin liittyvästä luottoriskistä. Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetiedossa 20.2 Myyntisaamisten ikäjakauma ja arvonalentumiset tilinpäätöksessä. Konsernin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa myyntisaamisten kirjanpitoarvoa tilikauden lopulla vähennettynä asiakasluottovakuutuksista saatavilla korvauksilla.

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Likvidien varojen sijoitukset tehdään kohteisiin, joiden luottokelpoisuus on hyvä. Johdannaisopimuksia tehdään vain hyvän luottokelpoisuuden omaavien pankkien kanssa.

Konsernin muiden rahoitusvarojen kuin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa näiden muiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa tilikauden lopulla.

1 000 euro

27.4. Maksuvalmuisriski

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi riittävästi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan likvidien varojen lisäksi luotto- ja tililuottolimiittien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia. Käyttämättömiä tililuottolimiittejä ja nostamattomia luottoja ei ollut tilikauden päättyessä.

Yhtiön rahoitustilanne on varsin tiukka, koska alkuvuosi on operatiivisten kassavirtojen osalta selkeästi syksyä heikompi, niinpä kuluja sekä lainojen lyhennyksiä on neuvoteltu loppuvuosipainotteisiksi. Vuosina 2020–2022 tavoitteena on liikevaihdon ja liiketuloksen parantaminen mm. uusien Karelia- ja Pielinen -mallistojen avulla, sekä Kermansavi-uunien ja verhoukivien tuotannon tehostamisella.

Yhtiö allekirjoitti 20.12.2019 rahoittajiensa kanssa uuden rahoitussopimuksen, joka korvaa aiemman 31.10.2018 allekirjoitetun rahoitussopimuksen muutoksineen. Rahoitussopimuksessa sovitaan muun muassa yhtiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2019–2020 rahoittajien vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista kovenanteista. Rahoitussopimus sisältää muun muassa käyttökate-, omavaraisuusaste- ja velat/käyttökate-kovenantit. Yhtiö on sopinut rahoittajien kanssa, että se aloittaa rahoitusneuvottelut vuoden 2021 ja sitä seuraavien vuosien lyhennysohjelmasta ja sen ehdoista viimeistään 30.9.2020 ja saattaa ne päätökseen 31.12.2020 mennessä. Pitkäaikaisen rahoitusvelkojen efektiivisten korkokantojen painotettu keskiarvo 31.12.2019 oli 3,5 (3,4) prosenttia. Konsernin vieraan pääoman ehtoisesta rahoituksesta 15,1 (15,4) miljoonaa euroon sisältyy kovenantteja, jotka on sidottu konsernin omavaraisuuteen, käyttökatteeseen tai korollisen vieraan pääoman suhteeseen konsernin käyttökatteesta. Ehtojen rikkoutuminen saattaa edellyttää neuvotteluja rahoittajan kanssa ja lisävakuuksien järjestämistä lainoille.

Yhtiö on vähentänyt velkojaan noin 12 miljoonalla eurolla vuodesta 2013 lähtien, joten se uskoo saavansa vuoden 2020 lopun rahoitusneuvotteluista vuodelle 2021 riittävän hyvän lopputuloksen. Mikäli yhtiö ei saavuta taloudellisia tavoitteita tai täytä rahoitussopimuksen mukaisia kovenantteja, eikä yhtiö onnistu lyhyt- tai pitkäaikaisen rahoituksen uudelleenjärjestelyssä tai talkkivarojen myynnissä, voi tämä johtaa käytönpääoman ehtymiseen, rahoitussopimusten irtisanomiseen ja vaikeuksiin yhtiön liiketoiminnan jatkamisessa.

Seuraava taulukko kuvaa maturiteettianalyysia. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä koronmaksun että pääoman takaisinmaksut.

Maturiteettianalyysi

31.12.2019

Luottotyyppi	Tase-arvo	Rahavirrat yhteensä	0 - 6 kuukautta	6 kuukautta - 1 vuosi	1 - 2 vuotta	3 - 5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat ja TyEL-lainat	15 078	15 505	411	1 159	13 935	0	0
Vuokravastuovelat	1 520	1 582	336	271	969	6	0
Ostovelat ja muut velat	4 822	4 822	4 322	0	500	0	0
Yhteensä	21 420	21 909	5 069	1 430	15 404	6	0

31.12.2018

Luottotyyppi	Tase-arvo	Rahavirrat yhteensä	0 - 6 kuukautta	6 kuukautta - 1 vuosi	1 - 2 vuotta	3 - 5 vuotta	yli 5 vuotta
Pankkilainat ja TyEL-lainat	15 378	15 815	185	15 630	0	0	0
Ostovelat ja muut velat	5 240	5 240	5 240	0	0	0	0
Yhteensä	20 618	21 055	5 425	15 630	0	0	0

27.5. Pääoman hallinta

Konsernin pääoman hallinnan pyrkimyksenä on optimaalisen pääomarakenteen avulla tukea liiketoimintaa varmistamalla normaalit toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa tavoitteena paras mahdollinen tuotto. Pääomarakenteeseen vaikutetaan mm. osingonjaon ja osakeantien kautta. Konserni voi vaihdella ja mukauttaa osakkeenomistajille maksettavien osinkojen tai näille palautettavan pääoman määrää, tai uusien liikkeeseen laskettavien osakkeiden lukumäärää tai päättää omaisuuserien myynneistä velkojen vähentämiseksi. Pääomana hallinnoidaan konsernitaseen osoittamaa omaa pääomaa.

Konsernin pääomarakenteen kehitystä seurataan omavaraisuusasteen kehityksellä, jolle hallitus on asettanut osingonjakopäätöksissä alarajaksi 40 prosenttia. 20.12.2019 allekirjoitettuun rahoitussopimukseen sisältyy rajoitus osingonjaosta ja omien osakkeiden hankinnasta mikäli sen seurauksena yhtiö rikkoisi rahoitussopimuksessa määriteltyjä kovenantteja.

Konserni laskee omavaraisuusaste-tunnusluvun seuraavalla kaavalla:

$100 \cdot \text{oma pääoma} / (\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot})$

	2019	2018
Oma pääoma	7 717	9 310
Taseen loppusumma	34 026	34 590
Saadut ennakot	469	583
Omavaraisuusaste, %	23,0	27,4

1 000 euro

28. Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä niiden käyvät arvot

2019 tase-erä	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat/ -velat	Jaksotetun hankintamenon arvostuskuvaus (rahoitusvarat)	Muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Muut rahoitusvarat	0	0	26	0	26	26	2
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	2 662	0	0	2 662	2 662	
Rahavarat	0	1 158	0	0	1 158	1 158	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0	3 820	26	0	3 846	3 846	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Rahoitusvelat	0	0	0	13 878	13 878	13 878	2
Pitkäaikaiset vuokrasopimusvelat				949	949	949	2
Muut pitkäaikaiset velat				500	500	500	2
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	0	0	0	1 200	1 200	1 200	2
Lyhytaikaiset vuokrasopimusvelat				571	571	571	2
Ostovelat ja muut velat	0	0	0	3 853	3 853	3 853	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0	0	0	20 951	20 951	20 951	

*) Sisältää johdannaisia joihin sovelletaan IFRS 39:n mukaista suojauslaskentaa 0 (0) tuhatta euroa.

Käypien arvojen hierarkian tasojen kuvaukset:

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat merkittävilta osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittävilta osin havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot eivät perustu todennettavissa oleviin markkinatietoihin (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot) vaan merkittävilta osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Päättäneen tilikauden ja edellisen tilikauden aikana ei tapahtunut siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

1 000 euro

Rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvot arvostusryhmittäin sekä niiden käyvät arvot

2018 tase-erä	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat/ -velat	Jaksotetun hankintameno arvostuskuvaus (rahoitusvarat)	Muiden laajan tuloksen kautta arvostettavat	Jaksotettuun hankintamenoon kirjattavat rahoitusvelat	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käypä arvo	Käyvän arvon hierarkia taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	0	26	0	26	26	2
Muut rahoitusvarat							
Lyhytaikaiset rahoitusvarat	0	2 798	0	0	2 798	2 798	
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0	798	0	0	798	798	
Rahavarat	0	3 596	26	0	3 622	3 622	
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin							
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Korolliset velat	0	0	0	15 378	15 378	15 387	2
Ostovelat ja muut velat	0	0	0	4 657	4 657	4 657	2
Kirjanpitoarvo arvostusryhmittäin	0	0	0	20 035	20 035	20 044	

*) Sisältää johdannaisia joihin sovelletaan IFRS 39:n mukaista suojauslaskentaa 0 (0) tuhatta euroa.

Käypien arvojen hierarkian tasojen kuvaukset:

Taso 1: Käyvät arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuuserien tai velkojen noteerattuihin (oikaisemattomiin) hintoihin toimivilla markkinoilla.

Taso 2: Käyvät arvot perustuvat merkittäviltä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin, mutta kuitenkin tietoihin, jotka kyseiselle omaisuuserälle tai velalle ovat havainnoitavissa joko suoraan (ts. hintana) tai epäsuorasti (ts. hinnoista johdettuina). Näiden instrumenttien käyvän arvon määrittämisessä konserni käyttää yleisesti hyväksytyjä arvostusmalleja, joiden syöttötiedot kuitenkin perustuvat merkittäviltä osin havainnoitavissa oleviin markkinatietoihin.

Taso 3: Käyvät arvot eivät perustu todennettavissa oleviin markkinatietoihin (muut kuin havainnoitavissa olevat syöttötiedot) vaan merkittäviltä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Päättyneen tilikauden ja edellisen tilikauden aikana ei tapahtunut siirtoja käypien arvojen hierarkian tasojen välillä.

28.1. Rahoitusvelkojen täsmäytys rahoituksen rahavirtaan

	2018	Rahavirrat	Ei rahavirtavaikutteiset muutokset			2019
			Valuuttakurssi muutokset	Käyvän arvon muutokset	Muut muutokset	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	0	0	0	0	13878	13 878
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	15 378	-300	0	0	- 13878	1 200
Yhteensä	15 378	-300	0	0	0	15 078
	2017					2018
Pitkäaikaiset rahoitusvelat	0		0	0	0	0
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	15 666		-288	0	0	15 378
Yhteensä	15 666		-288	0	0	15 378

1 000 euro			
29. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut		2019	2018
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa:			
Poistot		2 452	1 906
Varausten muutos		8	-25
Arvonalentumiset		805	508
Kurssierot		29	18
Muut		49	-103
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa yhteensä		3 343	2 304
30. Vuokrasopimukset			
30.1. Konserni vuokralle ottajana			
IFRS 16 vuokrasopimusvelan täsmäytyslaskelma 1.1.2019		2019	
Tilojen vuokrasopimusten perusteella maksettavat vähimmäisvuokrat yhteensä 31.12.2018		283	
Koneiden ja kaluston vuokrasopimuksista maksettavat vähimmäisvuokrat yhteensä 31.12.2018		251	
IAS 17:n mukaiset vähimmäisvuokravastuut 31.12.2018 yhteensä		534	
Arvoltaan vähäiset ja alle 12kk vuokrasopimukset		-21	
Vuokra-aikoihin lisätyt jatko-optiot johdon arvion perusteella		1027	
Diskonnttauksen vaikutus		-57	
IFRS 16 vuokrasopimusvelka taseessa 1.1.2019		1483	
IFRS 16 vuokrasopimusvelka taseessa			
Kirjanpitoarvo 1.1.		1483	
Lisäykset jatko-optioiden perusteella		898	
Lisäykset uudet vuokrasopimukset		28	
Lyhennykset		-718	
Vähennykset (Käyttämättömät jatko-optiot vuokrasopimusten irtisanomisten johdosta)		-171	
Kirjanpitoarvo 31.12.		1520	
Pitkäaikainen vuokrasopimusvelka 31.12.		949	
Lyhytaikainen vuokrasopimusvelka 31.12.		571	
IFRS 16 tuloslaskelmalle kirjatut erät		1-12/2019	
Vuokrien peruutukset liiketoiminnan muissa kuluissa		764	
Käyttöoikeusomaisuuserien poistot		-736	
Vaikutus liiketulokseen		29	
Vuokrasopimukseen liittyvät korkokulut		-44	
Vaikutus tulokseen ennen veroja		-15	
		1-12/2019	
Vuokrakulut, vähäarvoiset (alle 5 000 USD) hyödykkeet		-66	
Vuokrakulut, alle 12 kk kestoaika		-58	

30.2. Konserni vuokralle antajana

Konserni on vuokrannut liike- ja toimistotilaa omistamistaan kiinteistöistä purettavissa olevilla vuokrasopimuksilla.

	2019	2018
Ei-purettavissa olevien muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat:		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	35	34
Vuotta pidemmän ja enintään viiden vuoden kuluttua	8	8
Yli viiden vuoden kuluttua	18	20
Muiden vuokrasopimusten perusteella saatavat vähimmäisvuokrat yhteensä	61	62

31. Vastuositoumukset

Lainat ja tililuottolimitit, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja pantteja		
Rahalaitoslainat ja lainojen takaukset	15 078	15 378
Annetut kiinteistökiinnitykset	15 780	15 780
Annetut yritysikiinnitykset	19 996	19 996
Vakuudeksi annetut kiinnitykset ja pantit yhteensä	35 776	35 776
Muut omat sitoumukset, joista annettu vakuuksia		
Annetut kiinteistökiinnitykset	534	534
Annetut pantit	3	3
Muut omasta puolesta annetut vakuudet yhteensä	537	537
Kiinteistöinvestointien arvonnalisäverovähennyksen palautusvastuu	49	66

Konserni on velvollisen tarkastamaan valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonnalisäverovähennyksiä. Viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

32. Ehdolliset velat

Ympäristövelvoitteet

Tulikivi-konsernilla on kaivoslain ja ympäristölainsäädännön perusteella tarkkailu- ja maisemointivelvoitteita, jotka on täytettävä toiminnan aikana ja louhoksia aikanaan suljettaessa.

Ympäristövelvoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä tehdään jatkuvasti normaalin tuotantotyön ohessa. Ryhmään kuuluvat louhosvesien käsittely, maa- ja kiviaineksen läjitysaluejärjestelyt, tärinä- ja melumittaukset, pölyämisen estäminen ja näihin liittyvien mittaustulosten seuranta. Tästä toiminnasta aiheutuvat menot kirjataan pääsääntöisesti tuloslaskelmaan kuluiksi. Maa-ainesten ajo uusien louhosten avaamisen yhteydessä läjitysalueille aktivoidaan muihin aineettomiin hyödykkeisiin ja poistetaan avattavan louhoksen taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Läjitysalueiden verhoilutyö perustuu pitkän ajanjakson louhintasuunnitelmaan, jonka mukaan verhoiluosa hyödynnetään uusien avattavien louhosten pintamateriaalia. Verhoilu voidaan kuitenkin suorittaa vasta siinä vaiheessa, kun läjitysalueella on lopulliseksi jääviä osa-alueita. Maisemointityön ei odoteta lisäävän normaalin louhintatoiminnan kustannuksia.

Tehtaan tai louhosalueen sulkemisen jälkeen tullaan suorittamaan läjitysalueiden maisemointitöiden viimeistely, kasvillisuuden istuttaminen ja kylväminen, tarvittavat vesien johtamisjärjestelyt, mahdollisten uusien tarkkailupisteiden perustaminen ja louhoksen turvallisuuskuntoon saattaminen. Siltä osin kuin näihin liittyvät menot ovat arvioitavissa, on tehty varaus.

Ympäristölupien perusteella konsernissa on annettu takauksia yhteensä 630 euron arvosta. Ympäristötarkkailua näiden alueiden osalta jatketaan lupavelvoitteiden mukaisesti toistaiseksi.

1 000 euro	Konserni		
	2019	2018	2017
33. Ympäristövastuisiin liittyviä tunnuslukuja			
Energian käyttö, sähkö MWh	8 460	13 320	8 621
Lämmitysöljyn käyttö m ³	164	147	125
Kauko- ja hakelämpö MWh	232	660	787
Nestekaasu, tn	115	105	102
Ajoneuvojen polttoaineita, m ³	148	100	178
Räjähdysaineita, tn	19	20	27
Louhostoiminnan yhteydessä irrotetut kiviainesmäärät, 1000 kiinto-m ³	91	130	160
Vuolukiven louhintaa, 1 000 kiinto-m ³ brutto	62	80	90
Läjitetty maa-aines, 1 000 irto-m ³	117	264	213
Vuolukiven irroitussahauksessa käytetään teräketjun voiteluun rypsiöljyä, joka sitoutuu pysyvästi hienoon vuolukivijauhoon.	67	43	63

Vuolukiven käyttömäärään vaikuttaa paitsi tehdaskohtainen kapasiteetti myös kulloinenkin kiven saanto-% louhoksella ja tehtaassa.

Ostettu luonnonkivi, 1 000 tn	1	1	1
-------------------------------	---	---	---

Ostettujen luonnonkivien työstöistä jäävä leikkuujäte käytetään osittain täytteiksi maanrakennuskohteille, muu osa läjitetään läjitysalueille tai kuljetetaan kaatopaikalle. Luonnonkivi ostetaan ulkopuolisilta toimittajilta.

Keraaminen uunituotanto käyttää betonuotevalmistuksessaan raaka-aineenaan pääsääntöisesti kierrätettyä posliinimurskaa, maasälpää ja erilaisia sementtejä. Keraamisia massoja käytetään vuosittain n. 2 250 tn. Keraamisten tulisijojen pinnoituksessa käytettyä pintalaattaa välitetään vuosittain noin 53 tn ja laatta-aihioiden leikkaamisesta tuleva työstöjäte ohjataan laskeutumisaltaaseen. Normaalit betoni- ja keramiikkatuotannon pesuvedet ja jätteet ohjataan tehdasalueella sijaitsevaan laskeutumisaltaaseen, mistä kiintoaine toimitetaan kaatopaikalle.

Konsernin tuotantoprosesseihin otettiin vuonna 2019 puhdasta käyttövettä yhteensä 3600 m³. Vuolukivituotantoprosesseissa on suljettu vesikierto. Espoon tehtaalla osa prosessivedestä on kierrätyskelpoista ja Heinäveden tehtaalla käytetään prosessivesien käsittelyssä laskeutumisaltaita. Heinäveden tehtaalla prosessivesi ohjataan laskeutumisaltaaseen, josta se poistuu ylitteenä ojaan tai imeytyy maaperään. Louhosvedet johdetaan laskeutumisaltaiden kautta vesistöön. Talousjätevesi ohjataan kunnalliseen jätevesien käsittelyyn tai sellaisen puuttuessa imeytyskenttäkäsittelyyn.

1 000 euro

34. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat emoyritys ja tytär- ja osakkuusyrietykset sekä hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja, konsernin johtoryhmä ja ulkomaisten tytäryritysten toimitusjohtajat.

34.1 Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:		Omistusosuus (%)		Osuus äänivallasta (%)
Tulikivi Oyj, Juuka, emoyhtiö, tuotantoyhtiö				
Tulikivi U.S. Inc., USA, markkinointiyhtiö		100		100
OOO Tulikivi, Venäjä, markkinointiyhtiö		100		100
Tulikivi GbmH, Saksa, markkinointiyhtiö		100		100
The New Alberene Stone Company Inc., USA, markkinointiyhtiö		100		100

34.2. Lähipiirin kanssa toteutuivat seuraavat liiketapahtumat:

2018	Myyntit	Ostot	Saamiset	Velat
Liiketoimet johtoon kuuluvien avainhenkilöiden kanssa		2019		2019
Myyntit lähipiiriin kuuluville	2			0
Lähipiirilainat				200

Konserniyhtiöillä ei ollut saamia tilinpäätöspäivänä vuonna 2019 (2018) johtoon kuuluvilta avainhenkilöiltä.

Liiketoimet muun lähipiirin kanssa

Tulikivi tiedotti 7.8.2019, että se on päättänyt solmia 0,5 miljoonan euron arvoiset vieraan pääomanehtoiset lainasopimukset Suomussalmen talkkiprojektin viivästyttyä. Laina-aika on kolme vuotta ja lainojen vuosikorko on 8 prosenttia. Tulikivi Oyj ei anna lainoille vakuutta. Lainat ovat maksunsaantijärjestyksessä huonommalla etusijalla yhtiön senior- ehtoiseen päärahoitukseen nähden. Yhtiö voi kuitenkin maksaa lainat takaisin talkkihankkeen toteutuessa ennen päärahoittajien lainojen takaisinmaksua. Lainasopimuksista 0,2 miljoonaa euroa on solmittu Tulikivi Oyj:n lähipiiriin kuuluvien hallituksen jäsenien Jaakko Asparan, Markku Rönkön, Reijo Svanborgin ja Jyrki Tähtisen kanssa.

1 000 euro		
34.3. Johdon työsuhde-etuudet	2019	2018
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	378	375
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (eläke-etuudet)		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	43	36
Osakeperusteiset etuudet	0	0
Yhteensä	421	411
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet		
Vauhkonen Heikki		
Palkat	187	185
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (eläke-etuudet)		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	43	36
Osakeperusteiset etuudet	0	0
Yhteensä	230	221

1 000 euro
Hallituksen jäsenet
Aspara Jaakko
Rönkkö Markku
Niemi Liudmila
Salastie Paula
Svanborg Reijo
Tähtinen Jyrki
Vauhkonen Heikki
Yhteensä

Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan johtoryhmän jäsenet ja ulkomaisten tytäryhtiöiden toimitusjohtajat.

Toimitusjohtaja kuuluu johtoryhmään.

Johtoon kuuluvien avainhenkiöiden työsuhde-etuudet
Palkat ja palkkiot
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut
Osakeperusteiset etuudet
Johtoon kuuluvien avainhenkiöiden työsuhde-etuudet yhteensä

2019	2018
19	19
38	37
20	0
0	19
21	21
73	73
20	21
191	190

790	778
132	116
0	0
922	894

35. Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Riskillä tarkoitetaan mitä tahansa asiaa, joka voi estää tai haitata konsernin toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi. Riskit voivat olla nykyiseen tai tulevaan toimintaan liittyviä uhkia, epävarmuustekijöitä tai menetettyjä mahdollisuuksia. Konsernin riskit jaetaan strategisiin ja operatiivisiin riskeihin, rahoitus- ja vahinkoriskeihin. Riskien yhteydessä on esitetty niiden toteutetut tai suunnitellut hallintakeinot.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät liiketoiminnan luonteeseen ja koskevat muun muassa konsernin liiketoimintaympäristön muutoksia, rahamarkkinoiden muutoksia, markkinatilanteen ja markkina-aseman muutoksia, kulutustottumusten ja kysyntätekijöiden muutoksia, resurssien kohdentamista, raaka-ainevaroja, lainsäädännön ja asetusten muutoksia, liiketoimintakokonaisuutta, yrityksen, tuotemerkkien ja raaka-aineiden mainetta sekä suuria investointeja.

Toimintaympäristön epäsuotuisat muutokset, markkinatilanne ja markkina-asema

Kuluttajaluottamuksen äkillinen putoaminen voi aiheuttaa nopean, odottamattoman menekin laskun. Taloudellinen lama ja siihen liittyvä kuluttajien epävarmuus vaikuttavat asuntorakentamisen ja korjausrakentamisen vähenemiseen, mikä laskee tuotteiden kysyntää ja sitä kautta kannattavuutta. Lama voi myös vaikuttaa kuluttajan valintoihin siten, että hinta nousee määrääväksi tekijäksi, eivät tuotteen ominaisuudet. Muuttuva kilpailukenttä ja markkinoille tulevat korvaavat tuotteet ja kuluttajatottumusten muutokset voivat vaikuttaa haitallisesti konsernin tuotteiden kysyntään. Toimiminen useilla

markkina-alueilla ja toimialan kehityksen aktiivinen seuraaminen sekä toisaalta kapasiteetin ja kustannusrakenteen joustavuus tasoitavat taloudellisiin suhdannevaihteluihin liittyviä mekaniikkariskejä. Lama saattaa vaikuttaa haitallisesti myös konsernin asiakkaiden maksukykyyn sekä alihankkijoiden toimintaan. Tuotteen kustannusrakenteen säilyminen kilpailukyisenä on menekin säilymisen ja kasvun edellytys.

Tulikiven markkina-alueilla tulisijakulttuurit vaihtelevat perinteisten varaavien uunien alueista maihin, joissa kamiinat ovat vahva traditio. Markkinoiden yhtenäistymisen myötä myös tulisijakulttuurit kohdemaissa muuttuvat. Kulutustottumusten muutokset saattavat vaikuttaa joidenkin tuotteiden tai valmistusmateriaalien kysyntään ja siten kannattavuuteen. Tulikivi panostaa asiakastarpeiden ymmärtämiseen ja vastaa niihin muun muassa kehittämällä jatkuvasti tuotteita uusille asiakassegmenteille. Trendien ja säännösten muutosten seuraaminen edesauttaa asiakastarpeen ennakoimisessa. Oikein kohdennetulla viestinnällä tavoitetaan oikeat asiakasryhmät. Epäterve hintakilpailu voi heikentää kannattavuutta. Häiriöt jakelutien toiminnan tehokkuudessa heikentävät tuotteiden menekkiä. Häiriöitä voi esiintyä jakelutien uudistamisen yhteydessä tai jakelutieyrittäjistä johtuvista syistä tai kilpailevien tuotteiden tulemisesta samaan jakelutiehen. Jakeluverkostoa ja tuotetarjontaa kehitetään jatkuvasti siten, että konsernin tuotteiden jakelu säilyy yrittäjille kannattavana ja kiinnostavana toimintana. Tulisija-markkinoiden volyyymi on osaltaan riippuvainen talvisesongin kylmyydestä siten, että poikkeuksellisen lämmin talvi voi vähentää tulisijojen kysyntää. Lisäksi viranomaisten säänte-

lytoimenpiteet voivat vaikuttaa tulisijojen kysyntään.

Koronavirusepidemiolla (Covid-19) voi olla vaikutuksia yhtiön markkinaympäristöön, työntekijöihin ja liiketoimintaan. Epidemian taloudelliset kokonaisvaikutukset Tulikiven toimintaan riippuvat epidemian laajuudesta ja kestosta, eikä niitä ole mahdollista vielä tässä vaiheessa tarkasti arvioida. Yhtiön hallitus ja johto seuraavat tarkasti virustilanteen kehittymistä ja päivittävät arviotaan epidemian vaikutuksista tilanteen edetessä.

Vuolukiviraaka-aineen hallintaan liittyvät riskit

Vuolukiviraaka-aine on luonnonmateriaali, jonka ehjyys, tekstuuri ja saantoprosentti vaihtelevat louhoksittain. Raaka-aineen laatu vaikuttaa valmistuskustannuksiin. Raaka-aineen laatu pyritään määrittelemään louhoskohtaisesti kairausnäytteiden ja koelouhinnan avulla ennen louhoksen avaamista. Riskin muodostavat myös mahdolliset raaka-ainekilpailijat globaalisti sekä vuolukiviesiintymät, jotka ovat muun toimijan kuin Tulikiven hallussa. Tutkimme ja kartoitamme tarpeen mukaan uusia esiintymiä. Tulikivi myös lisää kiven riittävyttä käyttämällä raaka-aineen mahdollisimman tarkkaan ja kehittämällä louhintateknologiaa sekä huomioimalla kiven asettamat erityisvaatimukset tuotekehityksessä. Konserni hallitsee raaka-aineeseen liittyvää kilpailuriskiä jatkuvalla tuotekehityksellä, vahvalla kokonaiskonseptilla ja Tulikivi-brändillä sekä pitkäjänteisellä kivivaranto- ja louhosuunnittelulla.

Lainsäädännölliset muutokset ja ympäristökysymykset

Tulikiven valmistamista tulisijoista noin puolet menee vientiin pääosin Keski-Eurooppaan, Venäjälle ja Yhdysvaltoihin. Näissä maissa poikkeukselliset tuotehyväksyntämuutokset esimerkiksi hiukkaspäästörajoituksissa tai tuotteiden käyttörajoituksissa saattaisivat vaikuttaa Tulikiven tuotteiden menekkiin ja rajoittaa niiden käyttöä. Myös louhinnan ympäristölupien ehtojen tiukkeneminen ja lupaprosessien pitkeytyminen kuuluvat lainsäädännöllisiin riskeihin. Ympäristölainsäädännöstä ja -määräyksistä saattaa aiheutua yhtiölle kustannuksia, jotka vaikuttavat myyntikatteisiin ja tuloskehitykseen.

Tulikivi seuraa säännösten kehittymistä ja valmistelua ja pyrkii vaikuttamaan niihin sekä suoraan että alueiden omien tulisijayhdistysten kautta. Tuotteiden polttotekniikkaa kehitetään koko ajan ja tuotekehityksessä huolehditaan pitkäjänteisesti siitä, että Tulikiven tuotteet vastaavat paikallisia määräyksiä. Tulikivi hankkii tuotteille tarvittavat tuotehyväksynät jokaisessa kohdemaassa. Yrityksen tuotteiden elinkaari on pitkä ja tulisijatuotteiden valmistuksen hiilipäästöt hyvin vähäiset.

Liiketoimintakokonaisuus

Konsernin liiketoiminnan johtamisessa otetaan huomioon kehitysmahdollisuudet, uudet tuotteet ja asiakasryhmät sekä uudet teknologiset ratkaisut. Uusiin liiketoimintamahdollisuuksiin ja uusiin markkinoihin ja tuoteryhmiin liittyy riskejä, jotka voivat vaikuttaa paitsi kannattavuuteen myös Tulikivi brändiin. Valuuttakurssien voimakkaat heilahtelut voivat vaikeuttaa mark-

kina-aluekohtaisten katetavoitteiden saavuttamista.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit liittyvät tuotteisiin, jakeluteihin, henkilöstöön, toimintaan ja prosesseihin.

Tuotevastuuriskit

Tuotevastuuriskejä pyritään pienentämään kehittämällä tuotteista mahdollisimman käyttäjäturvallisia. Jälleenmyyjä- ja asentajakoulutuksella sekä tarkoilla myyntisopimusehdoilla huolehditaan siitä, että tuote- ja palveluketjut Tulikiveltä asiakkaalle toimivat moitteettomasti ja asiantuntemuksella. Tuotevastuuriskiltä pyritään suojautumaan myös tuote- ja toiminnanvastuuvakuutuksiin.

Toiminnalliset riskit ja prosessiriskit

Toiminnalliset riskit liittyvät inhimillisen toiminnan, epäonnistuneiden yrityksen sisäisten prosessien tai ulkoisten tapahtumien seurauksiin. Tehdastoimintaan liittyvät operatiiviset riskit minimoidaan muun muassa yrityksen toimintakäsikirjan noudattamisella, johdonmukaisella työturvallisuuden kehittämisellä ja järjestelmällisellä kehitystyöllä. Uusien tuotteiden valmistamiseen ja markkinoille tuomiseen liittyy riskejä. Riskeiltä pyritään suojautumaan huolellisella suunnittelutyöllä ja henkilöstön kouluttamisella.

Riippuvuus keskeisistä tavarantoimittajista voi nostaa konsernin materiaalikustannuksia, nostaa koneiden ja niiden varaosien kustannuksia tai sillä voi olla merkittävää vaikutusta tuotantoon. Toimittajaverkostossa tapahtuvat häiriöt voivat vaikuttaa konsernin kykyyn toimittaa tuotteita oikea-aikaisesti asiakkailleen. Ener-

gian hankinta ulkopuolisilta toimittajilta voi vaikuttaa konsernin energiakustannuksiin tai energian saantiin. Toisaalta korkea energian hinta tukee tuotteiden kysyntää. Toiminnallisia häiriöitä voi liittyä myös muutoksiin jakelutiesä ja logistisissa järjestelmissä. Sopimusriskit ovat osa toiminnallisia riskejä.

Konsernin liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Toiminnanohjausjärjestelmien hyödyntämiseen liittyy riskejä, mikäli liiketoimintaprosesseissa ei omaksuta uusia toimintatapoja eikä uusien järjestelmien mukanaan tuomia mahdollisuuksia nopealla aikataululla. Tietojen käyttövalmiuteen liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan muun muassa kahdentamalla kriittiset tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet, kiinnittämällä huomiota yhteistyökumppaneiden valintaan sekä standardoimalla käytössä olevia työasemamalleja ja ohjelmistoja sekä tietoturvaan liittyviä menettelytapoja. Yrityksessä on myös tehty nykytila-arvio ja kehittämistoimenpiteitä henkilötietojen käsittelyn ja tietosuojakäytänteiden suhteen, että ne vastaisivat EU:n tietosuojasetuksen (GDPR, General Data Protection Regulation) uusia vaatimuksia.

Konsernin liiketoiminnan luonteen mukaisesti myyntisaamiset ja vaihto-omaisuus ovat merkittäviä tase-eriä. Myyntisaamisiin liittyvää luottotappioriskiä hallitaan yhdenmukaisella luotonantopolitiikalla, saamisten vakuuttamisella ja tehokkaalla perintätoiminnalla.

Tulikiven ydinosoaminen liittyy liiketoimintaprosesseihin, joita ovat myynti, asennus, tuotetekehdys, louhinta, valmistus, hankinta ja logistiikka sekä tarvittaviin tukitoimintoihin, joita ovat muun muassa tietohallinto, talous, henkilöstöasiat ja viestintä. Ydinosoamisen en-

nakoimaton merkittävä vähentyminen tai henkilöiden uudistumiskyvyn heikkeneminen tai väestörakenteen epäedullinen kehitys nykyaikaisilla toimintapaikkakunnilla olisi riski. Henkilöstö- ja osaamistarpeen suunnittelulla ja henkilöstön sitouttamisella jatkuvaan muutokseen ja kasvuun pyritään turvaamaan ydinosaamisen säilyminen ja saatavuus konsernissa. Yritys pyrkii jatkuvasti lisäämään henkilöstönsä ydin- ja muuta merkittävää osaamista tarjoamalla mahdollisuuksia työssä oppimiseen ja koulutukseen sekä täydentämään strategian edellyttämää osaamista niillä osa-alueilla, joilla sitä aiemmin ei ole ollut. Verkostoitumisen avulla pystytään osittain turvaamaan ydinosoamisen riittävyttä. Avainhenkilöiden vaihtuvuus on ollut maltillista.

Toiminnan tehostaminen, hallittu muutos ja tehokas sisäinen viestintä toimivat osaltaan toiminnallisten riskien ja prosessiriskien hallintakeinoina.

Rahoitukselliset riskit

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat maksuvalmiusriski, pääoman hallinta, korkoriski ja valuuttariski. Rahoitusriskienhallintaa on käsitelty tarkemmin konsernitilinpäätöksen liitetietojen kohdassa 27.

Euroalueen mahdollinen taantuma voi heikentää yhtiön tuotteiden kysyntää, kannattavuutta ja omavaraisuutta. Yhtiön taseen omaisuuseriin sisältyy liikearvoja, joiden arvo perustuu johdon arvioihin. Jos nämä arviot eivät toteudu, on mahdollista, että arvonalentumis-

testausten yhteydessä joudutaan kirjaamaan arvonalentumistappiota. Konsernin lainojen kovenanttiehtojen täyttyminen edellyttää yhtiön kannattavuuden paranemista ja talkkihankkeen toteutumista. Tulikivi allekirjoitti 20.12.2019 rahoittajiensa kanssa rahoitusso- pimuksen, jossa sovittiin yhtiön luottojen lyhennyksistä vuosina 2019 - 2020 rahoittajien vastuiden suhteissa sekä rahoittajille annettavista kovenanteista. Yhtiö on myös sopinut rahoittajiensa kanssa, että se aloittaa rahoitusneuvottelut vuoden 2021 ja sitä seuraavien vuosien lyhennysohjelmasta ja sen ehdoista viimeistään 30.9.2020 ja saattaa ne päätökseen 31.12.2020 mennessä.

Vahinkoriskit

Valtaosa konsernin tuotannosta on pääomavaltaista ja suuri osa konsernin pääomasta on sidottu tuotantolaitoksiin. Siten esimerkiksi tulipalo tai vakava konesiirto voi aiheuttaa merkittäviä omaisuus- ja keskeytysvahinkoja konsernin toimintaan. Konserni pyrkii suoja- tumaan tällaisilta riskeiltä arvioimalla riskienhallinnan kannalta tuotantolaitoksiaan ja prosessejaan. Vahinkoriskeihin kuuluvat myös työterveys- ja työsuojeluriskit, ympäristöriskit ja onnettomuusriskit. Konserni tarkistaa säännöllisesti vakuutuksensa osana riskien kokonaisuuden hallintaa. Vakuutuksilla pyritään kattamaan kaikki ne riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistäärkevää hoitaa vakuuttamalla. Vireillä ei ole oikeudenkäyntejä, eikä sen toimintaan liity muitakaan hallituksen tiedossa olevia juridisia riskejä, jotka vaikuttaisivat oleellisesti yrityksen toiminnan tulokseen.

Konsernin kehitys vuosineljänneksittäin ja liiketoiminta-alueittain

Me								
	Q4/2019	Q3/2019	Q2/2019	Q1/2019	Q4/2018	Q3/2018	Q2/2018	Q1/2018
Liikevaihto	8,8	6,6	7,5	5,8	8,7	6,4	7,4	6,1
Liiketulos	-0,5	0,1	0,3	-0,7	-0,5	-0,3	0,4	-0,6

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

1 000 euro								
Tuloslaskelma				2015	2016	2017	2018	2019
Liikevaihto				31 951	30 485	29 281	28 583	28 681
Muutos, %				-18,7	-4,6	-3,9	-2,4	0,3
Liiketulos				-2 931	-1 361	-367	-1 025	-772
% liikevaihdosta				-9,2	-4,5	-1,3	-3,6	-2,7
Rahoitustuotot ja -kulut sekä osuus osakkuusyhtiön tuloksesta				-950	-756	-800	-734	-776
Tulos ennen veroja				-3 881	-2 132	-1 167	-1 759	-1 548
% liikevaihdosta				-12,1	-7,0	-3,9	-6,2	-5,4
Tuloverot				0	-14	-74	-38	-95
Tilikauden tulos				-3 783	-2 037	-1 252	-1 805	-1 641
Tase								
Varat								
Pitkäaikaiset varat				26 875	25 582	25 089	23 491	23 334
Vaihto-omaisuus				8 666	7 863	8 122	6 925	6 553
Rahavarat				1 429	894	567	798	1 158
Muut lyhytaikaiset varat				2 426	3 083	2 852	3 376	2 981
Oma pääoma ja velat								
Oma pääoma				14 409	12 397	11 160	9 310	7 717
Korolliset velat				17 766	16 393	15 666	15 378	15 078
Korottomat velat				5 530	7 208	8 762	8 977	10 308
Taseen summa				39 396	37 422	36 630	34 590	34 026

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut 2015 - 2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Oman pääoman tuotto, %	-23,8	-15,9	-10,5	-17,6	-19,3
Sijoitetun pääoman tuotto, %	-7,7	-4,3	-1,2	-3,8	-3,0
Omavaraisuusaste, %	36,9	33,4	30,7	27,4	23,0
Nettovelkaantumisaste, %	113,4	125	135,3	156,6	200,1
Current ratio	1,7	1,1	0,5	0,5	1,1
Bruttoinvestoinnit, 1 000 euro	1 149	1 282	1 502	1 135	906
% liikevaihdosta	3,6	4,2	5,1	4,0	3,2
Tutkimus- ja kehitysmenot, 1 000 euro	985	484	497	516	601
% liikevaihdosta	3,1	1,6	3,6	1,8	2,1
Kehitysmenot (netto), aktivoitu, 1 000 euro	272	538	536	383	319
Tilaukanta, milj. euroa	3,9	3,2	2,9	3,0	2,9
Henkilöstö keskimäärin	219	209	208	200	205
Osakekohtaiset tunnusluvut					
Osakekohtainen tulos, euro	-0,06	-0,03	-0,02	-0,03	-0,03
Osakekohtainen oma pääoma, euro	0,25	0,21	0,19	0,16	0,13
Osingot					
Osakekohtainen osinko, euro					
A-osake	-	-	-	-	-
K-osake	-	-	-	-	-
Osinko tuloksesta, %	-	-	-	-	-
Efekttiivinen osinkotuotto, %/A-sarja	-	-	-	-	-
Hinta/voitto, (P/E)	-2,7	-6,2	-9,3	-3,2	-5,3
Osakkeen ylin kurssi, euro	0,30	0,29	0,26	0,21	0,19
Osakkeen alin kurssi, euro	0,12	0,15	0,18	0,08	0,10
Tilikauden keskipörssi, euro	0,18	0,20	0,22	0,16	0,14
Osakeantikorjattu pörssikurssi 31.12., euro	0,17	0,21	0,19	0,10	0,17
Osakekannan markkina-arvo, 1 000 euro	10 157	12 547	11 591	5 795	10 038
(Olettaen K-osakkeen markkina-arvoksi saman kuin A-osakkeella.)					
Osakkeiden vaihto, (1 000 kpl)	27 900	13 847	28 244	10 528	8 263
Osakkeiden vaihto, %	53,9	26,7	54,5	20,3	16,0
Osakkeiden osakeantioikaistun lukumäärän painotettu keskiarvo tilikauden aikana, (1 000 kpl)	59 747	59 747	59 747	59 747	59 747
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilikauden lopussa, (1 000 kpl)	59 747	59 747	59 747	59 747	59 747

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut

Oman pääoman tuotto prosentti (ROE) =	$100 \times \frac{\text{voitto/tappio}}{\text{oma pääoma (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Sijoitetun pääoman tuotto prosentti (ROI) =	$100 \times \frac{\text{voitto/tappio ennen veroja + korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{oma pääoma + korolliset rahoitusvelat (keskimäärin vuoden aikana)}}$
Omavaraisuusaste, % =	$100 \times \frac{\text{oma pääoma}}{\text{taseen loppusumma - saadut ennakot}}$
Nettovelkaantumisaste, % =	$100 \times \frac{\text{korolliset nettorahoitusvelat}}{\text{oma pääoma}}$
Current ratio =	$\frac{\text{lyhytaikaiset varat}}{\text{lyhytaikaiset velat}}$

Osakekohtaiset tunnusluvut

Osakekohtainen tulos =	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos}}{\text{tilikauden keskimääräinen, osakeantioikaistu osakkeiden lukumäärä *)}}$
Osakekohtainen oma pääoma =	$\frac{\text{emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä *)}}$
Osakekohtainen osinko =	$\frac{\text{tilikaudelta jaettu osinko}}{\text{osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä tilinpäätöspäivänä *)}}$
Osinko tuloksesta, % =	$100 \times \frac{\text{osakekohtainen osinko}}{\text{osakekohtainen tulos}}$
Efektiiivinen osinkotuotto prosentti =	$100 \times \frac{\text{osakekohtainen osinko/osake}}{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}$
Hinta/voitto -suhde (P/E) =	$\frac{\text{A-osakkeen pörssikurssi tilikauden lopussa}}{\text{osakekohtainen tulos}}$
*) ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita	

Emoyhtiön tilinpäätös, FAS
Tuloslaskelma

1 000 euro	Liite	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
LIIKEVAIHTO	1.1.	26 937	27 109
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) / vähennys (-)		-234	-995
Valmistus omaan käyttöön		411	500
Liiketoiminnan muut tuotot	1.2.	374	386
Materiaalit ja palvelut			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana		-6 306	-6 476
Varastojen muutos -/+		-136	-256
Ulkopuoliset palvelut		-3 594	-3 412
Materiaalit ja palvelut yhteensä		-10 036	-10 144
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		-8 383	-8 244
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		-1 318	-1 371
Muut henkilösivukulut		-313	-284
Henkilöstökulut yhteensä	1.3.	-10 014	-9 899
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	1.4.	-1 997	-2 183
Liiketoiminnan muut kulut	1.5.	-5 905	-5 682
LIIKETAPPIO		-464	-908
Rahoitustuotot ja -kulut	1.6.	28	-740
TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA		-436	-1 648
Tilinpäätössiirrot			
Poistoeron muutos -/+		7	0
Tilinpäätössiirrot yhteensä		7	0
Tuloverot			
Laskennalliset verot		-38	-2
Tuloverot yhteensä		-38	-2
TILIKAUDEN TAPPIO		-467	-1 650

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Vastaavaa			
PYSYVÄT VASTAAVAT			
Aineettomat hyödykkeet			
Kehittämismenot		879	946
Aineettomat oikeudet		10	17
Liikearvo		292	583
Muut aineettomat hyödykkeet		7 596	7 473
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2.1.	8 777	9 019
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet		855	870
Rakennukset ja rakennelmat		2 989	3 414
Koneet ja kalusto		1 196	1 677
Muut aineelliset hyödykkeet		38	38
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		27	20
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	2.2.	5 105	6 019
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	2.3.	15	15
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	2.4.	75	50
Muut sijoitukset	2.5.	26	26
Sijoitukset yhteensä		116	91
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ		13 998	15 129

Jatkuu seuraavalla sivulla.

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2019	31.12.2018
VAIHTUVAT VASTAAVAT			
Vaihto-omaisuus			
Aineet ja tarvikkeet		2 912	3 048
Keskeneräiset tuotteet		1 653	1 692
Valmiit tuotteet / tavarat		1 675	1 871
Vaihto-omaisuus yhteensä	2.6.	6 240	6 611
Pitkäaikaiset saamiset			
Lainasaamiset		445	0
Siirtosaamiset		83	77
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä		528	77
Lyhytaikaiset saamiset			
Myyntisaamiset		2 453	2 553
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		142	37
Muut saamiset		15	19
Siirtosaamiset		278	541
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2.9.	2 888	3 150
Rahat ja pankkisaamiset		929	449
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ		10 585	10 287
Vastaavaa yhteensä		24 583	25 416

Tase

1 000 euro	Liite	31.12.2019	31.12.2018
Vastattavaa			
OMA PÄÄOMA			
Osakepääoma		6 314	6 314
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		14 834	14 834
Arvonmuutosrahasto		0	0
Omat osakkeet		-108	-108
Edellisten tilikausien voitto/tappio		-20 267	-18 617
Tilikauden voitto/tappio		-467	-1 650
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2.10.	306	773
Tilinpäätössiirtojen kertymä			
Poistoero		73	80
Pakolliset varaukset	2.13.	265	257
VIERAS PÄÄOMA			
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä			
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Velat saman konsernin yrityksille		46	44
Lainat rahoituslaitoksilta		11 029	0
Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta		2 849	0
Muut velat		500	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	2.14.	14 424	44
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lainat rahoituslaitoksilta		954	12 221
Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta		246	3 157
Saadut ennakot		261	321
Ostovelat		3 253	4 052
Velat saman konsernin yrityksille		290	257
Muut velat		576	543
Siirtovelat		3 935	3 711
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	2.15.	9 515	24 262
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		23 939	24 306
Vastattavaa yhteensä		24 583	24 563

Rahoituslaskelma

1 000 euro	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
Liiketoiminnan rahavirta		
Voitto/tappio ennen tilinpäätössirtoja ja veroja	-436	-1 648
Oikaisut:		
Suunnitelman mukaiset poistot	1 997	2 183
Realisoitumattomat kurssivoitot ja -tappiot	-15	29
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	9	-24
Rahoitustuotot ja -kulut	-28	739
Muut oikaisut	49	-47
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	1 576	1 232
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-9	-343
Vaihto-omaisuuden lisäys (-) / vähennys (+)	370	1 252
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	-572	124
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 365	2 265
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-628	-777
Saadut osingot liiketoiminnasta	764	2
Saadut korot liiketoiminnasta	9	6
Maksetut välittömät verot	-38	-2
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	1 472	1 494
Liiketoiminnan rahavirta	1 472	1 494
Investointien rahavirta		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin, brutto	-1 020	-1 101
Investointeihin saadut avustukset	290	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	13	49
Myönnetyt lainat tytäryhtiöille	-470	-10
Investoinnit muihin sijoituksiin	-6	-30
Saadut korot investoinneista	0	2
Investointien rahavirta	-1 193	-1 090
Pitkäaikaisten lainojen nostot	500	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-300	-288
Rahoituksen rahavirta	200	-288
Rahavarojen muutos lisäys (+) / vähennys (-)	479	116
Rahavarat tilikauden alussa	450	334
Rahavarat tilikauden lopussa	929	450

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu Suomen kirjanpitolain mukaan.

Käyttöomaisuuden arvostus

Käyttöomaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä saaduilla investointiavustuksilla ja suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina käyttöomaisuuden taloudellisen pitoajan perusteella seuraavasti:

	Poistoaika
Aineettomat oikeudet ja muut aineettomat hyödykkeet	5 vuotta
käyttöjärjestelmät	10 vuotta
Louhosalueet ja altaat	substanssipoistot
Liikearvo	13 vuotta
Rakennukset	25 - 30 vuotta
Rakennelmat	5 vuotta
Prosessikoneet	3 - 15 vuotta
Moottoriajoneuvot	5 - 8 vuotta
ATK-laitteet	3 - 10 vuotta
Kehittämismenot	5 vuotta

Kaluston hankintameno poistetaan EVL:n enimmäispoistoin hankinta-ajankohdasta laskien.

Louhosalueista ml. louhosten avauskustannukset ja saostusaltaat sekä louhinnan maa-alueista tehdään kiven käyttöön ja läjitysalueiden täyttöaikaan perustuva substanssipoisto. Louhosalueiden ja altaiden ja muiden louhosten apurakennelmien poistaminen aloitetaan silloin, kun louhos on valmis tuotantokäyttöön.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on esitetty keskihinta-periaatteen mukaisesti tai sitä alemman todennäköisen myyntihinnan määräisenä. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty muuttuvien menojen lisäksi osuus hankinnan ja valmistuksen kiinteistä menoista.

Tuloutusperiaate

Liikevaihtoa laskettaessa on myynnistä vähennetty myönnetty alennukset, välilliset verot sekä myyntisaamisten kurssierot. Suoritteiden myynti on tuloutettu niiden luovuksen yhteydessä. Tuotot asennustoiminnasta ja palveluista tuloutetaan sillä tilikaudella, jolla palvelu suoritetaan.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot on kirjattu vuosikuluksi niiden syntymävuonna. Louhosalueiden kairaustutkimuksista aiheutuneet menot on aktivoitu ja poistetaan vaikutusaikanaan. Kairaustutkimusten menot kirjataan kuitenkin tuloslaskelmaan kuluksi silloin, kun kyseisten vuolukivivarantojen kaupalliseen hyödyntämiseen katsotaan liittyvän merkittävää epävarmuutta. Kehitysmenoista on aktivoitu sauna-tuoteryhmän kehitysmenot sekä toiminnanohjausjärjestelmän uudistamiseen ja uuden keraamisen malliston tuotteistamiseen sekä uusien vuolukivisten pintojen kehittämiseen liittyvät kehitysmenot.

Eläkemenojen jaksotus

Yhtiön henkilökunnan eläketurva on hoidettu ulkopuolisissa eläkevakuutusyhtiöissä. Eläkemeno kirjataan kuluksi kertymisvuonna. Ulkomailla olevan henkilöstön eläkejärjestelyt on hoidettu paikallisen käytännön mukaan.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Suomen verolainsäädännön mukaan verotukselliset tilinpäätössiirrot, kuten poistoero, hyväksytään verotuksessa vähennyskelpoiseksi vain, jos ne on kirjattu myös kirjanpitoon.

Verot

Veroihin sisältyvät tilikauden tulosta vastaavat verot sekä laskennallisen verovelan ja -saamisen muutos. Laskennallinen verovelka ja -saaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa.

Osingot

Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta.

Osakeperusteiset maksut ja optio-oikeudet

Optioiden myöntämishetkellä määritetty kulu perustuu optioiden teoreettiseen markkina-arvoon, joka lasketaan optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes –mallilla. Markkina-arvon laskemisessa ei markkina-arvoa alentavana tekijänä oteta huomioon sitä, että vapautumiskriteereille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti täyty. Optio-oikeuksia on ensimmäisen kerran myönnetty vuonna 2013, ja niillä voidaan merkitä osakkeita merkintäehtojen täytyessä aikaisintaan vuonna 2016.

Kannustinjärjestelmän mukaisia maksuja ei ollut vuonna 2019 eikä 2018.

Tuloksen vertailukelpoisuus

Tilikauden ja vertailukauden tiedot ovat vertailukelpoisia.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräiset tase-erät on arvostettu Euroopan Keskuspankin ilmoittamaan tilinpäätöspäivän keskikurssiin.

Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 euro	2019	2018
1.1. Liikevaihto		
1.1.1. Liikevaihto markkina-alueittain		
Suomi	12 405	12 910
Muu Eurooppa	14 162	13 724
USA	370	475
Liikevaihto markkina-alueittain yhteensä	26 937	27 109
1.1.2. Liikevaihdon jako tavaroiden ja palveluiden myynteihin		
Tuotot tavaroiden myynneistä	25 239	25 521
Tuotot palveluista	1 698	1 588
Tavaroiden ja palveluiden myynti yhteensä	26 937	27 109
1.2. Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	70	80
Veloitukset konsernin sisäisistä palveluista	148	123
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	13	47
Muut	143	136
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	374	386
1.3. Johdon palkat ja henkilökunnan lukumäärä keskimäärin		
1.3.1. Johdon työsuhde-etuudet		
Hallituksen ja toimitusjohtajan palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	378	375
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet (eläke-etuudet)		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	43	36
Muut pitkäaikaiset etuudet		
Osakeperusteiset maksut	0	0
Yhteensä	421	411

1 000 euro	2019	2018
Toimitusjohtaja		
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet		
Vauhkonen Heikki		
Palkat	187	185
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	43	36
Osakeperusteiset maksut	0	0
Yhteensä	230	221
Hallituksen jäsenten palkat ja muut etuudet		
Aspara Jaakko	19	19
Rönkkö Markku	38	37
Niemi Liudmila	20	0
Salastie Paula	0	19
Svanborg Reijo	21	21
Tähtinen Jyrki	73	73
Vauhkonen Heikki	20	21
Yhteensä	191	190
Johtoon kuuluviksi avainhenkilöiksi luetaan johtoryhmän jäsenet.		
Toimitusjohtaja kuuluu johtoryhmään.		
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet		
Palkat ja palkkiot	678	682
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet		
Lakisääteisen eläke-etuuden maksut	114	116
Osakeperusteiset etuudet	0	0
Yhteensä	798	792

1 000 euro	2019	2018
1.3.2. Henkilökunnan lukumäärä keskimäärin tilikauden aikana		
Toimihenkilöitä	73	62
Työntekijöitä	132	126
Henkilökunnan lukumäärä yhteensä	205	188
1.4. Suunnitelman mukaiset poistot		
Kehittämismenot	386	381
Aineettomat oikeudet	7	10
Muut pitkävaikutteiset menot	189	233
Substanssipoistot louhoksista *)	174	146
Rakennukset ja rakennelmat	424	445
Koneet ja kalusto	510	659
Muut aineelliset hyödykkeet	0	0
Substanssipoisto maa-alueista *)	15	17
Liikearvo	292	292
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	1 997	2 183

*) Yhtiö soveltaa poistojen laskennassa kivilouhosten ja kaivosoikeuksien osalta kiven käyttöön perustuvaa substanssipoistomenetelmää. Maa-alueista tehdään substanssipoisto kiven käyttöaikaan tai läjitysalueen täyttöaikaan perustuen.

1 000 euro	2019	2018
1.5. Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	836	1 041
Kiinteistön hoitokulut	318	264
Markkinointikulut	1 060	1 029
Valmistuksen muut muuttuvat kulut	2 013	1 921
Muut kuluerät	1 677	1 427
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	5 904	5 682
1.5.2. Tilintarkastajien palkkiot		
KPMG Oy Ab		
Tilintarkastus	85	54
Veroneuvonta		
Muut palkkiot	2	6
Tilintarkastajien palkkiot yhteensä	87	60
1.6. Rahoitustuotot ja -kulut		
Osinkotulot, konserni	760	0
Tuotot pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot muilta	4	2
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	10	2
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot muilta	9	5
Rahoitustuotot yhteensä	783	9
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Rahoituskulut saman konsernin yrityksiltä	-2	-2
Korkokulut muille	-628	-582
Muut rahoituskulut muille	-125	-165
Muut korko- ja rahoituskulut yhteensä	-755	-749
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	28	-740

Taseen liitetiedot

1 000 euro	2019	2018	1 000 euro	2019	2018
2.1. Aineettomat hyödykkeet			2.1.4. Muut pitkävaikuttiset menot		
2.1.1. Kehittämismenot			Hankintameno 1.1.	14 367	13 885
Hankintameno 1.1.	3 059	2 680	Lisäykset	547	482
Lisäykset	319	379	Vähennykset	-684	0
Hankintameno 31.12.	3 378	3 059	Hankintameno 31.12.	14 230	14 367
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-2 113	-1 733	Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-6 894	-6 515
Tilikauden poisto	-386	-380	Vähennysten kertyneet poistot	623	0
Kertyneet poistot 31.12.	-2 499	-2 113	Tilikauden poisto	-363	-379
Kehittämismenojen kirjanpitoarvo 31.12.	879	946	Kertyneet poistot 31.12.	-6 634	-6 894
2.1.2. Aineettomat oikeudet			Muiden aineettomien hyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.	7 596	7 473
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	486	486	Muiden pitkävaikutteisten menojen kirjanpitoarvoon sisältyy 4 845 (4 879) tuhatta euroa kivitutkimuksista sekä vuolukivilouhosten ja koelouhosten avaamisesta aiheutuneita menoja.		
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-469	-459	Muiden pitkävaikutteisten menojen vähennyksiä/vähennysten kertyneitä poistoja oli 61 tuhatta vuonna 2019, vuonna 2018 vähennyksiä ei ollut.		
Tilikauden poisto	-7	-10			
Kertyneet poistot 31.12.	-476	-469			
Aineettomien oikeuksien kirjanpitoarvo 31.12.	10	17	Aineettomat hyödykkeet yhteensä	8 776	9 019
2.1.3. Liikearvo					
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	8 713	8 713			
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-8 130	-7 838			
Tilikauden poisto	-292	-292			
Kertyneet poistot 31.12.	-8 422	-8 130			
Liikearvon kirjanpitoarvo 31.12.	291	583			
Liikearvo koostuu sulautumistappioista.					

1 000 euro	2019	2018
2.2. Aineelliset hyödykkeet		
2.2.1. Maa-alueet		
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	1 377	1 377
Kertyneet substanssipoistot	-507	-490
Tilikauden substanssipoisto	-15	-17
Kertyneet poistot 31.12.	-522	-507
Maa-alueiden kirjanpitoarvo 31.12.	855	870
2.2.2. Rakennukset ja rakennelmat		
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	15 111	15 111
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-12 203	-11 757
Tilikauden poisto	-424	-445
Kertyneet poistot 31.12.	-12 627	-12 202
Arvonkorotus	505	505
Rakennusten ja rakennelmien kirjanpitoarvo 31.12.	2 989	3 414
2.2.3. Koneet ja kalusto		
Hankintameno 1.1.	17 988	18 283
Lisäykset	30	159
Vähennykset	-62	-454
Hankintameno 31.12.	17 956	17 988
Kertyneet suunnitelmapoistot 1.1.	-16 311	-16 106
Tilikauden poisto	-510	-659
Vähennysten kertyneet poistot	62	454
Kertyneet poistot 31.12.	-16 759	-16 311
Koneiden ja kaluston kirjanpitoarvo 31.12.	1 197	1 677
Koneiden ja kaluston vähennykset/vähennysten kertyneet poistot eivät sisällä romutuksia vuonna 2019 eikä vuonna 2018		
Tuotannon koneiden ja laitteiden osuus kirjanpitoarvosta	1 167	1 630

1 000 euro	2019	2018
2.2.4. Muut aineelliset hyödykkeet		
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	38	38
Muiden aineellisten hyödykkeiden kirjanpitoarvo 31.12.	38	38
2.2.5. Ennakkomaksut		
Hankintameno 1.1. ja 31.12.	28	28
Kertyneet suunnitelmapoistot 31.12.	-28	-28
Sijoituskiinteistöt yhteensä	0	0
2.2.6. Ennakkomaksut		
Ennakkomaksut 1.1.	20	45
Lisäykset	7	0
Vähennykset	0	-25
Ennakkomaksujen kirjanpitoarvo 31.12.	27	20
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	5 106	6 019

Tulikivi Oyj on ottanut käyttöön uuden käyttöomaisuuskirjanpito-ohjelman vuonna 2018. Romutustappiota aineellisesta käyttöomaisuudesta ei ole kirjattu vuonna 2019 eikä 2018.

1 000 euro	2019	2018
2.3. Osuudet saman konsernin yrityksissä	%	%
Tulikivi U.S. Inc., USA	100	100
The New Alberene Stone Company Inc., USA	100	100
OOO Tulikivi, Venäjä	100	100
Tulikivi GmbH, Saksa	100	100
2.4. Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Pääomalaina Tulikivi GmbH	75	50
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	75	50
2.5. Muut sijoitukset		
Muut	26	26
Muut sijoitukset yhteensä	26	26
2.6. Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	2 912	3 048
Keskeneräiset tuotteet	1 653	1 692
Valmiit tuotteet/ tavarat	1 675	1 871
Vaihto-omaisuus yhteensä	6 240	6 611
2.7. Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Lainasaamiset	445	0
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	445	0
Saamiset muilta		
Siirtosaamiset	83	77
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	528	77

1 000 euro	2019	2018
2.8. Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	142	37
Saamiset saman konsernin yrityksiltä yhteensä	142	37
Saamiset muilta		
Myyntisaamiset	2 453	2 553
Muut saamiset	15	19
Siirtosaamiset		
Muut siirtosaamiset	79	389
Ennakkomaksut	199	145
Korkosaamiset	0	7
Siirtosaamiset yhteensä	278	541
Saamiset muilta yhteensä	2 746	3 113
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 888	3 150
2.9. Oma pääoma		
Osakepääoma 1.1. ja 31.12.	6 314	6 314
Arvonmuutosrahasto 1.1.	0	6
Muutos	0	-6
Arvonmuutosrahasto 31.12.	0	0
Omat osakkeet	-108	-108
Sidottu oma pääoma	6 206	6 206
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1. ja 31.12.	14 834	14 834
Tappio edellisiltä tilikausilta 1.1.	-18 618	-17 118
Tappio edellisiltä tilikausilta 31.12.	-20 267	-18 617
Tilikauden tappio	-467	-1 650
Vapaa oma pääoma yhteensä	-5 900	-5 433
Oma pääoma yhteensä	306	773
2.10. Laskelma jakokelpoisista varoista 31.12.		
Tappio edellisiltä tilikausilta	-20 267	-18 617
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	14 834	14 834
Tilikauden tappio	-467	-1 650
Aktvoidut kehittämismenot	-879	-946
Jakokelpoiset varat yhteensä	-6 779	-6 379

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto ei ole osingonjakokelpoista.

Emoyhtiön oma pääoma on alle puolet osakepääomasta tappiollisen tuloksen vuoksi. Emoyhtiön oma pääoma on tilinpäätöksessä 0,3 miljoonaa euroa (konsernissa 7,7 miljoonaa euroa) ja osakepääoma 6,3 miljoonaa euroa (konsernissa 6,3 miljoonaa euroa). Tämän johdosta yhtiön hallitus on ryhtynyt Osakeyhtiölain 20 luvun 23 §:n 1 momentin mukaisiin toimiin. Hallitus ehdotti yhtiökokoukselle, että yhtiö jatkaa jo aloittamiaan toimenpiteitä ja selvittää muita mahdollisia toimenpiteitä, joiden kautta pyritään yhtiön taloudellisen aseman tervehdyttämiseen.

Optio-oikeudet

Osakeperusteisten kannustinjärjestelyjen ehdot / optiojärjestely

Optio-oikeuksilla kannustetaan avainhenkilöitä pitkäjänteiseen työnteekoon omistaja-arvon kasvattamiseksi. Optio-oikeuksilla pyritään myös sitouttamaan avainhenkilöt työnantajaansa. Järjestelmän kohderyhmään kuuluu noin 13 avainhenkilöä mukaan lukien yhtiön johtoryhmän jäsenet. Hallitus päättää optio-oikeuksien jakamisesta vuosittain. Optio-oikeuksien saaminen edellyttää kaikilta avainhenkilöiltä omistusta yhtiössä.

Optio-oikeuksia annetaan yhteensä enintään 1 800 000 kappaletta, ja ne oikeuttavat merkitsemään yhteensä enintään 1 800 000 yhtiön uutta tai sen hallussa olevaa A-sarjan osaketta. Optio-oikeudet jakaantuvat kolmeen lajiin ja niillä merkittävien osakkeiden merkintäaika on optio-oikeudella 2013A 1.5.2016-31.5.2018; optio-oikeudella 2013B 1.5.2017-31.5.2019 ja optio-oikeudella 2013C 1.5.2018-31.5.2020. Osakkeiden merkintähinta kaikilla optio-oikeuksilla on 0,33 euroa osakkeelta. Merkintähinnan perusteena on Tulikivi Oyj:n lokakuussa 2013 toteuttamassa osakeannissa käytetty merkintähinta. Merkintähinnasta vähennetään vuosittain maksetut osingot ja pääomanpalautukset.

Optio-oikeuksien teoreettinen markkina-arvo lasketaan optio-oikeuksien hinnoittelussa käytettävällä Black & Scholes -mallilla seuraavin oletuksin:

- optio-oikeus 2013A, teoreettinen markkina-arvo 0,10 euroa: osakkeen kurssi on 0,32 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,89 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 37 prosenttia.

- optio-oikeus 2013B, teoreettinen markkina-arvo 0,03 euroa: osakkeen kurssi on 0,21 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko 0,13 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,5 vuotta ja volatiliiteetti 33 prosenttia.

- optio-oikeus 2013C, teoreettinen markkina-arvo 0,04 euroa: osakkeen kurssi on 0,22 euroa, osakkeen merkintähinta 0,33 euroa, riskitön korko -0,24 prosenttia, optio-oikeuksien voimassaoloaika noin 4,2 vuotta ja volatiliiteetti 38 prosenttia.

Markkina-arvon laskemisessa ei ole markkina-arvoa alentavana tekijänä otettu huomioon sitä, että vapautumiskriteereille asetetut tavoitteet eivät mahdollisesti toteudu.

Hallitus asettaa kunkin optiolajin vapautumiselle yhtiön tulosparannusohjelmaan liittyvät taloudelliset tavoitteet erikseen kullekin optiolajille. Optio-oikeuksia 2013A on 500 000 kappaletta, 2013B 650 000 kappaletta ja 2013C 650 000 kappaletta. Niiden merkitsemiselle asetetut tilikausien 2014-2019 käyttökäytötavoitteet eivät toteutuneet, joten optioita ei jaettu tilikausilta 2014-2019. Hallitus päätti jatkaa tavoitteen seurantaajaksia optio-oikeuden 2013C suhteen tilikaudelle 2019.

2.11. Omat osakkeet

Tulikivi Oyj ei ostanut eikä luovuttanut tilikauden 2019 (2018) aikana omia osakkeita. Yhtiön hallussa oli tilikauden 2019 (2018) päättyessä 124 200 omaa A-osaketta, mikä vastasi 0,2 prosenttia osakepääomasta ja 0,1 prosenttia äänimäärästä. Omien osakkeiden hankintahinta on keskimäärin 0,87 euroa/osake. Omien osakkeiden hankinnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta omistuksen ja äänivallan jakautumiseen yhtiössä.

Mikäli yhtiö ei saavuta taloudellisia tavoitteitaan tai täytyä rahoitussopimuksen mukaisia kovenanttiehtoja, eikä yhtiö onnistu lyhyt- tai pitkäaikaisen rahoituksen uudelleenjärjestelyssä tai talkkivarojen myynnissä, voi tämä johtaa käyttöpääoman ehtymiseen, rahoitussopimusten irtisanomiseen ja vaikeuksiin yhtiön liiketoiminnan jatkamisessa.

1 000 euro	2019	2018
2.12. Pakolliset varaukset		
Takuuvaraus	85	75
Ympäristövaraus, pitkäaikainen	175	176
Ympäristövaraus, lyhytaikainen	5	6
Pakolliset varaukset yhteensä	265	257

Ympäristövarauksen määrä ennen diskonttausta on 395 (399) te. Nykyarvon määrittämisessä käytetty diskonttaustekijä on 4 (4) prosenttia.

2.13. Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	11 029	0
Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta	2 849	0
Muut pitkäaikaiset velat	46	44
Velat muille		
Muut pitkäaikaiset	500	0
Velat muille yhteensä	500	0
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	14 424	44
2.14. Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat samaan konserniin kuuluville yrityksille		
Ostovelat	290	257
Velat muille		
Lainat rahoituslaitoksilta	954	12 221
Takaisinlainat työeläkevakuutuslaitoksilta	246	3 157
Saadut ennakot	261	321
Ostovelat	3 253	4 052
Muut velat	576	543
Siirtovelat		
Palkat ja henkilösivukulut	3 423	3 381
Alennukset ja markkinointikulut	213	227
Ulkopuoliset palvelut	15	11
Korkovelat	123	3
Muut siirtovelat	161	89
Siirtovelat yhteensä	3 935	3 711
Velat muille yhteensä	9 225	24 005
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä	9 515	24 262

	2019	2018
2.15. Annetut vakuudet, vastuusitoumukset ja muut vastuut		
Lainat ja tililuottolimiitit, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä ja pantteja		
Rahalaitoslainat ja muut lainat yhteensä	15 078	15 378
Annetut kiinteistökiinnitykset	15 780	15 780
Annetut yritysikiinnitykset	19 996	19 996
Vakuudeksi annetut kiinnitykset ja pantit yhteensä	35 776	35 776
Muut omat sitoumukset, joista annettu vakuuksia		
Annetut kiinteistökiinnitykset	500	500
Annetut pantit	3	3
Muista omista sitoumuksista annetut vakuudet yhteensä	503	503
Muut vastuusitoumukset		
Maksettavat vuokravastuut		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat vuokravastuut	273	250
Myöhemmin maksettavat	12	15
Maksettavat vuokravastuut yhteensä	285	265
Leasingsopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat leasingmaksut	127	161
Myöhemmin maksettavat	53	90
Leasingsopimuksista maksettavat määrät yhteensä	180	251
Leasingsopimukset ovat kolmen-kuuden vuoden leasingsopimuksia, joihin ei liity lunastusehtoja.		
Kiinteistöinvestointien arvonlisäverövähennyksen palautusvastuu	49	66

Konserni on velvollisen tarkastamaan valmistuneista kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverövähennyksiä. Viimeinen tarkistusvuosi on 2027.

2.16. Ehdolliset velat

Ympäristövelvoitteet

Tulikivi Oyj:n ympäristövelvoitteet ja niiden hoitamiseen liittyvät seikat ja ympäristöhoitomenojen kirjaaminen

Tulikivi Oyj:llä on kaivoslain ja ympäristölainsäädännön perusteella maisemointivelvoitteita, jotka on täytettävä toiminnan aikana ja louhoksia aikanaan suljettaessa.

Ympäristövelvoitteiden edellyttämiä toimenpiteitä tehdään jatkuvasti normaalin tuotantotyön ohessa. Ryhmään kuuluvat vesien käsittely, maa- ja kiviaineksen läjitysaluejärjestelyt, tärinä- ja melumittaukset, pölyämisen estäminen ja näihin liittyvien mittaustulosten seuranta. Tästä toiminnasta aiheutuvat menot kirjataan pääsääntöisesti tuloslaskelmaan kuluiksi. Maa-ainesten ajo uusien louhosten avaamisen yhteydessä läjitysalueille aktivoidaan muihin pitkävaikutteisiin menoihin ja poistetaan avattavan louhoksen taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Läjitysalueiden verhoilutyö perustuu pitkän ajanjakson louhintasuunnitelmaan, jonka mukaan verhoilussa hyödynnetään uusien avattavien louhosten pintamateriaalia. Verhoilu voidaan kuitenkin aloittaa vasta siinä vaiheessa, kun läjitysalueella on lopulliseksi jääviä osa-alueita. Maisemointityön ei odoteta lisäävän normaalin louhintatoiminnan kustannuksia.

Tehtaan tai louhosalueen sulkemisen jälkeen tullaan suorittamaan läjitysalueiden maisemointitöiden viimeistely, kasvillisuuden istuttaminen ja kylväminen, tarvittavat vesien johtamisjärjestelyt, mahdollisten uusien tarkkailupisteiden perustaminen ja louhoksen turvallisuuskuntoon saattaminen. Siltä osin kuin näihin liittyvät menot ovat arvioitavissa, on tehty varaus.

Ympäristölupien perusteella konsernissa on annettu takauksia yhteensä 630 tuhannen euron arvosta. Ympäristötarkkailua näiden alueiden osalta jatketaan lupavelvoitteiden mukaisesti toistaiseksi.

Tulikivi Oyj:n osakkeenomistajat ja johdon omistus 31.12.2019

Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa osakemäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.		K-osakkeita		A-osakkeita		Osuus osakkeista, %
1. Vauhkonen Heikki		5 809 500		1 064 339		11,48
2. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo				4 545 454		7,59
3. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen				3 420 951		5,71
4. Elo Eliisa		477 500		2 631 036		5,19
5. Nordea Bank ABP				2 617 010		4,37
6. Toivanen Jouko		100 000		2 431 259		4,23
7. Suomen Kulttuurirahasto SR		100 000		2 158 181		3,77
8. Skandinaviska Enskilda Banken Ab (Publ) Helsingin sivukonttori				1 856 314		3,08
9. Mutanen Susanna		846 300		797 500		2,75
10. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia				1 515 151		2,53
Yhtiön 10 suurinta osakkeenomistajaa äänimäärän mukaan Lukuun ottamatta hallintarekisteröityjä osakkeita.		ääniä/osakkeita		ääniä/osakkeita		Osuus äänimäärästä, %
1. Vauhkonen Heikki		58 095 000		1 064 339		45,86
2. Mutanen Susanna		7 975 000		846 300		6,84
3. Elo Eliisa		4 775 000		2 631 036		5,74
4. Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo				4 545 454		3,52
5. Vauhkonen Mikko		3 975 000		343 810		3,35
6. Toivanen Jouko		100 000		2 431 259		2,66
7. Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen				3 420 951		2,65
8. Suomen Kulttuurirahasto SR		1 000 000		2 158 181		2,45
9. Nordea Bank ABP				2 617 010		2,03
10. Skandinaviska Enskilda Banken Ab (Publ) Helsingin sivukonttori				1 844 078		1,43

Yhtiön hallituksen jäsenillä ja toimitusjohtajalla on määräysvallassaan yhteensä 5 810 000 K-osaketta ja 1 557 056 A-osaketta eli 46,26 % yhtiön äänivallasta.

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.2019		Osakkaita kpl		Osuus %		Osakkeita kpl		Osuus %
Osakkeiden lukumäärä, kpl								
1 - 100		648		13,52		37 004		0,06
101 - 1000		2 012		41,97		1 107 896		1,85
1001 - 5000		1 325		27,64		3 521 727		5,88
5001 - 10000		372		7,76		2 873 148		4,80
10001 - 100000		387		8,07		10 495 232		17,53
100001 -		50		1,04		41 836 236		69,88
Yhteensä		4 794		100,00		59 871 243		100,00

Yhtiön osakkeenomistajat jakaantuivat 31.12.2019 sektorikohtaisen luokituksen perusteella seuraavasti: Sektoriluokka		Osakkeet, %		Äänimäärä, %
Yksityiset yritykset		5,00		2,32
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset		10,59		4,92
Julkisyhteisöt		13,31		6,18
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt		4,43		2,75
Kotitaloudet		66,23		83,63
Ulkomaat		0,44		0,20
Kaikki yhteensä		100,00		100,00

Hallintarekisteröidyt osakkeet 4 736 410 kappaletta (7,911 prosenttia osakekannasta, 3,671 prosenttia äänimäärästä) sisältyvät kohtaan rahoitus- ja vakuutuslaitokset. Tulikivi Oyj:n omistamat 124 200 A-osaketta, sisältyvät osakkeenomistusta koskeviin tietoihin.

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen allekirjoitukset

Helsingissä 26 helmikuuta 2020

Jyrki Tähtinen

Markku Rönkkö

Jaakko Aspara

Liudmila Niemi

Reijo Svanborg

Heikki Vauhjonen
toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Tulikivi Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Tulikivi Oyj:n (y-tunnus 0350080-1) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2019. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista, sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti,
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisäätöiset vaatimukset.

Lausuntonamme on ristiriidaton tarkastusvaliokunnalla ja hallitukselle annetun lisäraportin kanssa.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Emoyhtiölle ja konserniyrityksille suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut ovat parhaan tietomme ja käsityksemme mukaan olleet Suomessa noudatettavien, näitä palveluja koskevien säännösten mukaisia, emmekä ole suorittaneet EU-asetuksen 537/2014 5. artiklan 1 kohdassa tar-

koitettuja kiellettyjä palveluja. Suorittamamme muut kuin tilintarkastuspalvelut on esitetty konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa 7.2. Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonamme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä.

Olennaisuus

Tarkastuksemme laajuuteen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Olennaisuus on määritetty perustuen ammatilliseen harkintaamme ja se ohjaa tarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden määrittämisessä, sekä todettujen virheellisyksien vaikutusten arvioimisessa suhteessa tilinpäätöksen kokonaisuutena. Olennaisuuden taso perustuu arvioomme sellaisten virheellisyksien suuruudesta, joilla yksin tai yhdessä voisi kohutuudella odottaa olevan vaikutusta tilinpäätöksen käyttäjien tekemiin taloudellisiin päätöksiin. Olemme ottaneet huomioon myös sellaiset virheellisyudet, jotka laadullisten seikkojen vuoksi ovat mielestämme olennaisia tilinpäätöksen käyttäjille.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessa sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa. EU-asetuksen 537/2014 10 artiklan 2 c -kohdan mukaiset merkittävät olennaisen virheellisuuden riskit sisältyvät alla kuvattuihin tilintarkastuksen kannalta keskeisiin seikkoihin.

Olemme ottaneet tilintarkastuksessa huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän on sisällynyt arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

TILINTARKASTUKSEN KANNALTA KESKEISET SEIKAT

KUINKA KYSEISIÄ SEIKKOJA KÄSITELTIIN TILINTARKASTUKSESSA

Konsernin rahoituksen riittävyys

(Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 21 ja 25)

Konsernin rahoitusasema on edelleen heikko. Yhtiö allekirjoitti 20.12.2019 rahoittajien kanssa uuden rahoitus sopimuksen, joka sisältää mm. käyttökaute-, omavaraisuusaste- ja velat/käyttökate -kovenantit. Yhtiö täytti voimassa olevan rahoitus sopimuksen mukaiset kovenantit vuoden lopun tilanteessa. Johdon tilikaudelle 2020 laatiman ja hallituksen helmikuussa 2020 hyväksymän budjetin mukaan yhtiö tulee täyttämään voimassa olevan rahoitus sopimuksen mukaiset kovenantitiedot. Johdon arvion mukaan konsernin rahoitus on turvattu tilikaudella 2020. Yhtiö on jatkanut toimenpiteitä talkkiesiintymän myymiseksi.

Liiketoiminnan ja tavaramerkin arvostus

(Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1, 15 ja 16)

Liiketoiminnan ja tavaramerkin tasearvot, yhteensä 5,5 milj. euroa, ovat 71 % suhteutettuna konsernin omaan pääomaan.

Liiketoimintaa ja tavaramerkkiä ei kirjata poistoja, vaan ne testataan mahdollisen arvonalentumisen varalta vähintään vuosittain. Tilinpäätöshetkellä laaditussa arvonalentumistestauksessa Kermansaven rahavirtaa tuottavan yksikön johdon arvion perustuvan kerrytettävissä olevan rahamäärän todettiin olevan kirjanpitoarvoa pienemmän. Tästä johtuen tilinpäätöksen kirjattiin arvonalentuminen 0,8 milj. euroa.

Arvonalentumistestauksen taustalla olevien rahavirtaennusteiden keskeisten oletusten määrittäminen edellyttää johdon harkintaa mm. liikevaihdon kasvun, kannattavuuden ja diskonttauskoron osalta. Arvonalentumistestauksissa käytettäviin ennusteisiin liittyvästä johdon harkinnasta ja tasearvojen merkittävyydestä johtuen liiketoiminnan ja tavaramerkin arvostus on tilintarkastuksessa keskeinen seikka.

Laskennallisten verosaamisten arvostus

(Konsernitilinpäätöksen liitetiedot 1 ja 18)

Laskennallisten verosaamisten tasearvo, 3,1 milj. euroa, on 40 % suhteutettuna konsernin omaan pääomaan. Emoyhtiön verotuksellisista tappioista ja käyttämättömistä verotukseen liittyvistä hyvityksistä kirjattujen laskennallisten verosaamisten arvostus perustuu ennen niiden vanhentumista kertyviin johdon arvioihin verotettaviin tuloihin.

Verotettavista tuloista laadittuihin ennusteisiin liittyvästä johdon harkinnasta ja tasearvojen merkittävyydestä johtuen laskennallisten verosaamisten arvostus on tilintarkastuksessa keskeinen seikka.

Olemme testanneet taloudellista ennustamisprosessia ja siihen liittyvää kontrolliympäristöä.

Rahoituksen riittävyyden arvioimiseksi olemme mm. analysoineet yhtiön laatimia rahavirtaennusteita ja herkkyyslaskelmia sekä ennusteen laatimista varten tuotettujen taustatietojen luotettavuutta.

Olemme arvioineet johdon laatimia herkkyyslaskelmia testataksemme rahoituksen riittävyyden liikkumavaraa erityisesti suhteessa kovenanttiehtoihin sekä perehtyneet talkkiesiintymän myyntiä koskeviin suunnitelmiin.

Lisäksi olemme arvioineet rahoitusvelkojen luokittelun oikeellisuutta tilinpäätöksessä sekä rahoitusta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta ja riittävyyttä.

Olemme haastaneet keskeisiä laskelmissa käytettyjä oletuksia sekä arvioineet kirjatun arvonalentumisen riittävyyttä suhteessa emoyhtiön hallituksen hyväksymiin budjetteihin, konsernin ulkopuolisiin lähteisiin ja omiin näkemyksiimme. Olemme verranneet toteutuneita rahavirtoja johdon laatimiin ennusteisiin.

Tarkastukseen on osallistunut KPMG:n arvonnäyrityksen asiantuntijoita, jotka ovat testanneet laskelmien teknistä oikeellisuutta ja verranneet käytettyjä oletuksia markkina- ja toimialakohtaisiin tietoihin.

Lisäksi olemme arvioineet konserni-tilinpäätöksen liiketoiminnan ja tavaramerkkiä sekä arvonalentumistestausta koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Olemme testanneet taloudellista ennustamisprosessia ja siihen liittyvää kontrolliympäristöä. Lisäksi olemme arvioineet tulosennusteiden toteutumista.

Olemme analysoineet johdon tekemiä arvioita tulevaisuudessa kertyvistä verotettavista tuloista sekä arvioineet taustalaskelmien oletuksia huomioiden emoyhtiön tuloskehitys ja tulevaisuuden ennusteet.

Lisäksi olemme arvioineet laskennallisia verosaamia koskevien liitetietojen asianmukaisuutta.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksyttyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatimissaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuvissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen

skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- Tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisuuden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.

- Muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.

- Arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.

- Teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei

emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.

- Arvioimme tilinpäätöksen, kaikki tilinpäätöksessä esitettävät tiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.

- Hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoidimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuvissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päätämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voisi kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Tilintarkastustoimeksiantoa koskevat tiedot

Olemme toimineet yhtiökokouksen valitsemana tilintarkastajana 13.4.2007 alkaen yhtäjaksoisesti 13 vuotta.

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomuksen ja vuosikertomukseen sisältyvän informaation, mutta se ei sisällä tilinpäätöstä eikä sitä koskevaa tilintarkastuskertomustamme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttöömmme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää, ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttöömmme kyseisen päivän jälkeen. Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia ja että toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöömmme saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiassa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 27. maaliskuuta 2020

KPMG OY AB

Kirsi Jantunen
KHT

Yhteystiedot

TULIKIVI OYJ – TEHTAAT JA TOIMISTOT

Pääkonttori ja Juuan tehdas

FI-83900 Juuka
Tel. +358 403 063 100
www.tulikivi.com
etunimi.sukunimi@tulikivi.fi
tulikivi@tulikivi.fi

Suomussalmen tehdas

Saarikyläntie 26
FI-89920 Ruhtinansalmi
Tel. +358 403 063 100

Heinäveden tehdas

Rasihontie 3
FI-79700 Heinävesi
Tel. +358 403 063 100

Espoon tehdas ja toimisto

Lautamiehentie 1
FI-02770 Espoo
Tel. +358 403 063 100

Myyntinäyttelyt Suomessa

Lähin jälleenmyyjä Internet-osoitteessa www.tulikivi.fi

Tytäryritykset

Tulikivi Saksa GmbH
FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100

Tulikivi U.S., inc.

172 South Pantops Dr, Suite B
VA 22911 Charlottesville
Tel. +1-800-843 3473

OOO Tulikivi

ul.Krasnyh Partizan -14
127229 St.Petersburg
Russian Federation
Tel. +7 495 799 3362

Tulikivi ulkomailla

Benelux
Dutry & Co.
Jagershoek 10
B-8570 Vichte, Belgium
Tel. +32 56 776 090

Iso-Britania

Tulikivi UK Limited
Unit H Lakeside Business Park
GL7 5XL ,South Cerney
Gloucestershire
Tel. +44 1285 650 633

Italia

Eurotrias S.R.L. – GMBH
Via Max Planck 13
I-39100 Bolzano
Tel. +39 0 471 201 616

Itävalta

Feuer im Stein GmbH & Co KG
Gewerbepark 1
A-4861 Schörfling am Attersee
Tel. +43 7662 290 61

Latvia

SIA Akmens Krāsnis
Pulkveža Brieža 43
LV-1045 Riga
Tel. +371 6738 1149

Liettua

Kad nebūtų šalta, UAB
Bangų 22a
LT-91251 Klaipėda
Tel. +370 46 256 300

Puola

FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100

Ranska

FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100

Saksa

FI-83900 Juuka, Finland
Tel. +358 403 063 100

Slovakia

TALC s.r.o.
Štiavnička 77
97681 Podbrezova
Tel. +421 904 945 888

Slovenia

Feliksbau d.o.o.
Celovška cesta 317
1210 Ljubljana – Šentvid
Tel. +386 1 421 61 80

Sveitsi

Tiba AG
Hauptstr. 147
CH-4416 Bubendorf
Tel. +41 619 351 710

Tsekin tasavalta

Komiexpert s r.o.
Českomoravská 2255/12a
190 00 Praha 9
Tel. +420 777 718 722

Unkari

Magyar-Norveg KFT
Nagy Lajos
Király útja 81
1148 Budapest
Tel. +36 1 363 3058

USA ja Kanada

Tulikivi U.S., inc.
172 South Pantops Dr, Suite B
VA 22911 Charlottesville
Tel. +1-800-843 3473

Venäjä

OOO Tulikivi
Bersenevskiy lane 3/10 bld 7
Moscow
+7 495 741 00 17

Viro

BALTIC TK GROUP OÜ
Pihlaka 1 a
11216 Tallinn
Tel. +372 6555 486

